



Issued . 4—6—1955



**ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY  
DEBATES  
OFFICIAL REPORT  
SATURDAY, the 6th NOVEMBER 1954  
VOL. X—No. 6**

**C O N T E N T S**

	PAGES
I. Questions & Answers ...	... 141-171
II Adjournment motions :—	
(i) Flood damage in Nellore district on 22-10-1954 (disallowed)	... 172
(ii) Vow of an hon Member to sacrifice his life to achieve Visalandhra. (Disallowed.)	... 173
III. Message from the Governor	... 173
IV. Motion under Rule 48 of the Madras Assembly Rules (concluded.)	... 174-265

PRINTED FOR ANDHRA GOVERNMENT PRESS  
BY PATTABHI RAMA PRESS, ELURU  
PRICE, 6 annas



# THE ANDHRA LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 6th November, 1954

The House met in the Assembly Chamber, Kurnool, at ten of the clock, Mr Speaker (the Hon. Sri N. Venkaramaiya) in the Chair.

## QUESTIONS AND ANSWERS

### Starred Questions.

#### *Ban on the Seetha Rama Raju Burra Katha Performance.*

\*75-A Q.—Put by Sri C. Ramalingayya on behalf of Sri Pillalamarri Venkateswarlu.—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

- (a) Whether the Seetha Rama Raju Burra Katha performance was banned by the Government;
- (b) if so, why; and
- (c) Whether the Government will consider the lifting of the ban on the performance ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—Clauses (a) and (b): Yes, Sir, the recital of the Burrakatha was banned by the Composite Madras Government as it glorified violence as a means for the attainment of political ends and also contained lurid descriptions of police brutalities.

Clause (c) : The Government are considering the question of lifting the ban.

Sri P. Narasimha Reddi:—కథలో బ్రటిషు ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకముగా చేసిన పోరాటముమాత్రమే ఉంది. ఈ ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదుకాబట్టి ఎందుకు నిషేధం తొలగించకూడదు ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:— అందుకే consider చేస్తున్నాము.

Sri P. Pundarikakshacharyulu :—అగ్గిరాముడు సినిమాలో బుర్రకథగా అది ఉన్నదికదా ఎందుకు బాన్ చెయ్యలేదు ?



[6th November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—పట్టుదల లేదు కాబట్టి కొంత allow చేసినాము. పూర్తిగా నిషేధం తీసివెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

*Extent of Land Irrigated by the Tungabhadra High Level Canal.*

\* 76 Q.—Sri N. Sivarami Reddi:—Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state.

(a) the total extent of land that is proposed to be irrigated by the Tungabhadra High Level Canal as recommended by the Government for inclusion in the Five Year Plan ; and

(b) the extent that will be irrigated in each district in Andhra State ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—(a) 3.6 Lakhs acres, including an extent of 80,000 acres in the territory transferred to Mysore State.

(b) 1,85,000 acres in Ananthapur District and 1,15,000 in Cuddapah District.

తుంగభద్ర హైలెవెలు ఛానలుక్రింద 36 లక్షలు, అంటే దాదాపు 4 లక్షల ఎకరాలు, సాగు అవుతూవుంది. 1 లక్ష 85 వేలు అనంతపురం జిల్లాలోను, 1 లక్ష 15 వేలు కడప జిల్లాలోను బల్లారి ప్రాంతములో 80 వేల ఎకరాలు.

Sri N. Sivarami Reddi:—తుంగభద్ర ఎగువకాలువ స్కీములో ఒకభాగమని చెబుతున్న గండికోట ప్రాజెక్టుక్రింద ఎంతపారుదల అవుతుంది. గండికోట ప్రాజెక్టుక్రింది రిజర్వాయరు స్కీముఉండేది. దానిని విడిచిపెట్టి బారేజీస్కీము తీసుకొంటున్నారు అని తెలిసింది. ఎందుకు ఈమార్పు. ఈమార్పువల్ల కడపజిల్లాలో 50 వేల ఎకరాలుమాత్రమే అగుతుందని మంత్రిగారికి తెలుసునా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—గండికోట అనేది తుంగభద్రక్రిందరాదు. తుంగభద్రనీరుగండికోటకురాదు. దానికి దీనికిసంబంధం లేదు. తుంగభద్ర నీటివల్ల, 1 లక్ష 15 వేల ఎకరాలు సాగుకు వచ్చును. గండికోటక్రింద మరో 1 లక్ష 50 వేలు సాగుచేసుకోవచ్చును.

6th November 1954]

Sri G. C. Kondayya :— నెల్లూరుజిల్లా చెల్లా దెబ్బతింటున్నది. కాబట్టి తుంగభద్రానీరు పడైచేస్తే బాగుంటుంది

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi. :— తుంగభద్ర నీటి వల్ల లక్షల ఎకరాలు సాగుకావచ్చును పెన్ననీరు నెల్లూరుకు చాలును. క్రిష్ణనీరుకూడా తేవచ్చును నీరు ఎక్కువగావుంటే లక్షలఎకరాలు కడప అనంతపురం జిల్లాలలో ఉంది. క్రిష్ణనీరు తీసుకొనడానికి నందికొండ వస్తున్నది

The Sri N. Sivarami Reddi. :— నా ప్రశ్నకు సరితయిన సమాధానములేదు. తుంగభద్ర ఎగువకాలవక్రింద లక్ష 15 వేలు సాగు అగుతుందని, గండికోట క్రింద లక్ష 50 వేలు సాగుఅగుతుందని ఉన్నది. ఇప్పుడు రిజర్వువాయరు స్కీము వదిలివేసి బారేజిస్కీము తీసుకున్నారు. ఎందు చేత ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi. :—తుంగభద్రవేరు, బారేజి స్కీమువేరు పెన్న జీవనది కాదు. తుంగభద్రనీరు impound చెయ్యడానికి ప్రత్యేకముగా స్కీముఉంది. అదే 50 వేల ఎకరాలు సాగుకు తీసుకురావచ్చును. అది వేరేస్కీము.

Sri Pragada Kotaiah :— ఈ తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు లోని ఒక భాగమని చెప్పే హై లెవెలు ఛానలుక్రింద ఎంత ఖర్చు చేయబడింది? ఎంత ఆయకట్టులోనికి వచ్చింది.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi. :—మరొకప్రశ్న వేయండి.

Sri C. Subbarayudu :—గండికోటక్రింద పారుదల లెక్కపెట్టుకొని మంత్రిగారు ఆయకట్టు చెప్పారా? 50% commandable area అని అర్థంచేసి కొన్నారా? హై లెవలుకాలవక్రింద 14 లక్షల సాగుకు వీలుఉన్నది. 7 లక్షలు ఆయకట్టులో చేర్చుకోడానికి వీలుఉంది అని మంత్రిగారికి తెలుసునా? ఎంత ప్రాంతానికి నీటిని ఉపయోగిస్తారు?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi. :—ఏడు లక్షల ఎకరాలు సాగుకుఉన్నదన్నాడు? ఉంటే తప్పకుండా సంతోషముగా స్వీకరిస్తాము; capacityని బట్టి డాముకట్టారు. Sluices మార్పుడానికి వీలులేదు

[6th November 1954]

దానినిబట్టి అంచనాలు వేసుకొన్నాము. 4 లక్షల ఎకరాలని ప్లానులో వున్నది. అనంతపురంలోని ధర్మవరం తాలూకాకు తీసుకొనిపోవడానికి అవకాశములు యిచ్చి కాలవత్రవ్విన తరువాత పెన్నకు నీరువిషయం ఆలోచిస్తాము.

Sri D. Dasaratharamaiah Naidu :— నెల్లూరు జిల్లా లో drought వచ్చిన సంవత్సరాలలో పంట పోతున్నది; K. C. కేనాలు నుంచి నీరు ఇవ్వవచ్చునని ఖోస్లాకమిటి రికమండేషనులలో ఉంది. అటు పంటి ప్రయత్నం ఏమైనా చేస్తారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—నెల్లూరు జిల్లా సముద్ర ప్రాంతం. ఎక్కడ నీరువదలినా పోతుంది. మిగిలిననీరుఉంటే వదలవచ్చును. surplus నీరు ఉన్నది లేనిది ఆలోచించుకొనవలయును.

Sri T. Mallayya :— బళ్లారి ప్రాంతంలో 80 వేల ఎకరాలు సాగు అవుతుందని అన్నారు. అయితే అది ఇప్పుడు మైసూరు ప్రాంతమా? ఇంతకుముందు బళ్లారిలోనుంచివచ్చిన ఆలూరు, ఆదోని తాలూకాలకు సంబంధించినదా ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—ఇప్పుడు బళ్లారి ప్రాంతం అంటే మైసూరు లోనిదే. ప్రస్తుతము ఆదోని, ఆలూరు తాలూకాలు కర్నూలు ప్రాంతము.

Sri T. Lakshminarayana Reddi :—అనంతపురం జిల్లాలోని ధర్మవరం, పెనుకొండ తాలూకాలలో ఎగువకాలువ క్రింద సాగుఅయ్యే అవకాశం ఉన్నది అన్నారు. ఎంతసాగుకాగలదో చెప్పగలరా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— ఇప్పటి లెక్కలనుబట్టి ఫలానిగ్రామాలకు ఇంత అని చెప్పలేను.

Sri C. Pulla Reddi :—తుంగభద్ర హైలెవెలు ఛానలు తుంగభద్ర మొత్తం ప్రాజెక్టులో ఒకభాగం. ఇదివరకు sanction అయినది కనుక తిరిగి high level channel ప్రారంభించడానికి. ఎందుకు ప్రయత్నం చేయవలసివచ్చింది? మనమే ప్రాజెక్టు ప్రారంభించాము కనుక కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి అనుమతి లేకుండా పని ప్రారంభించడానికి ఏమిటి అవకాశం?

6th November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— మీరు అనకున్నట్లే Mysore ప్రభుత్వంవారు అంటే సులభమే అయివుండేది దీనికీ రూపాయిలు కావాలి. రూపాయిలు వుంటే మనమే ప్రారంభించవచ్చు రూపాయిలు కావాలంటే కేంద్రప్రభుత్వం వారిదగ్గరకు పోవాలి. వారి అనుమతి లేకుండా ప్రారంభిస్తే సహాయం సాఫ్యంకాదు.

Sri T. N. Venkatasubba Reddi :— ఇప్పుడు high level channel త్రవ్వలేదు కాబట్టి ఆనకట్టలో చాలానీళ్లు వున్నాయి. పోయిన సంవత్సరం 30000 ఎకరాలకు కృష్ణా డెల్టాలో నీళ్లు యిచ్చారు. ఈ సంవత్సరము కొంచెము ముందుగా తెలియజేసి నీళ్లు ఇచ్చే ఆలోచన ఏమైనా వున్నదా ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— గడచిన సంవత్సరం Planning Commission వారు కొంచెం ఆలస్యంగా ప్రిమిషన్ ఇచ్చారు. అందుచేత రైతులు నీటిని సరిగా ఉపయోగించుకోలేకపోయారు. 30 వేల ఎకరాలకు కాదు, దాదాపు లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లు ఇవ్వవచ్చు. ఈసారి ముందుగానే notify చేశాము. అందుచేత రెండవ పంటకు లక్ష ఎకరాలకు నీళ్లు వుండే అవకాశాలు వున్నాయి.

Sri N. Sivarami Reddi :— గండికోట ప్రాజెక్టు ఉత్తర దక్షిణ కాల్యులక్రింద ఎంతసాగు అవుతుంది? బారేజిని తరువాత రిజర్వాయరుగా మార్చవచ్చునంటున్నారు. అందుచేత ఆవిధంగానే plans వేసి foundation వేస్తారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— నీళ్లు ఎక్కువగా వుంటే పారే ప్రదేశం చాలా వున్నది. ఫులివెండల; జమ్మలమడుగు తాలూకాలున్నాయి. Additional ఖర్చుచేసి dam కట్టాలంటే విధిగా కడతాము. ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టటానికి సరదా ఏమిటో అర్థం కావడంలేదు మొన్న dam ప్రదేశానికి పోయాను. కావలసినంత ప్రదేశం వున్నది. నీళ్లు సిద్ధపట్టంవరకు పోవచ్చు. Surplusగా నీరు వుంటే కాలువ వచ్చినాక dam సంగతి చూచుకోవచ్చును. ఉత్తరదక్షిణ కాలవల వివరాలు సరిగా ఇవ్వలేదు.

Sri A. Venkatramaiah :— తెనాలి తాలూకాకు రెండవ పంట నీరు ఇస్తాము అన్నారు. గత సంవత్సరం సకాలంలో నీరు లేదు ఈ సంవత్సరమైనా నీళ్లు సకాలంలో అందజేస్తారా?

[6th November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—ఆ విషయంలో ప్లానింగ్ కమిషనుకు వ్రాశాము. కాని మైసూరు, హైదరాబాదు ప్రభుత్వముల వారు నీళ్ళు తీసుకునేదానికి పేచీ పెట్టారు. ఆ పేచీ తెగి నేను, పంతులుగారు ఢిల్లీ పోయి permission తెచ్చేసరికి ఆలస్యమైనది ఈసారి ముందుగానే notify చేశాము. Mysore, Hyderabad Governments కు surplus water ఉపయోగపడడం వదలిపెట్టింది ఎట్లాగా కృష్ణకు చేరక తప్పదు. డెల్టా areas లో తెనాలి మొదలైన ప్రాంతాల్లో లక్షల ఎకరాలలో రెండవ పంటకు వీలువున్నది శాసనసభ్యులు కూడా ప్రచారంచేసి రెండవ పంట పండించడానికి కృషి చేయండి.

Sri C. Subbarayudu:—గండికోట dam site క్రిందవుండే water ఉపయోగించు కోవాలంటే unlined canal 4000 lined canal 4000 అవుతుంది. ఆ మాదిరిగా design చేయడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నిస్తారా? హామి ఇస్తారా,

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—Technical details నేను చెప్పలేను. Maximum capacity నీరు తీసుకోడానికి చర్చలు అన్నితీసుకుంటాము. తుంగభద్ర నీళ్ళు ముందు ఈ ప్రాంతానికి పూర్తిగా ఉపయోగపడాలి అనే దాన్ని ఇక్కడ అందరూ అంగీకరిస్తారు; అట్లాగే తుంగభద్ర నీళ్ళు ప్రతి చుక్క ఇక్కడ ఉపయోగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

Sri B. Krishnamurthy Rao:—తుంగభద్ర ప్రాజెక్టుకు ఇంతవరకు చాలా డబ్బు ఖర్చుపెట్టినారని, నీళ్ళను రైతులు ఎవరూ తీసుకోవడానికి ముందుకు రావడం రాలేదని, దీనికి అదనంగా మరొక high level channel ఎందుకు అని ప్రచారం ఒకటివున్నది. ఇదేనిజమైతే ప్రభుత్వం ఆ కృషినుండి విరమించుకుంటుందా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—బాగా చెప్పారు. ఇక్కడే కాదు, ఢిల్లీలో కూడా అటువంటి ప్రచారంవున్నది. ఈ సంవత్సరం ఆంధ్ర రాష్ట్రం వర్షాదినాక క్రొత్త bull dozers పెట్టి బాగుచేసారు. సెప్టెంబరు నెలఖరులో గాని నీళ్ళు వదలలేదు. అప్పటికీ ground nut వంటి dry crops వేసారు. సెప్టెంబరు ఆఖరువరకు నీళ్ళు వదలని కారణంచేత ఉపయోగించుకోలేకపోయారు. రైతులు ఉపయోగించుకోడానికి సిద్ధం

6th November 1954]

గానే వున్నారు వచ్చే సంవత్సరం అక్షయగారు నాలు చేస్తారు.

Sri S. Vemaiah:—ఈసమయముకింద original estimate యొక్క revised estimate ఎంత? అందులో ఆంధ్రప్రభుత్వం వారి share ఎంత? ఇతర ప్రభుత్వాల share ఎంత?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—Cost కు సంబంధించిన details తేవు 1942 లో original estimates వేశారు ఇప్పుడు high level channel కు మాత్రము దాదాపు 19 కోట్లు అవుతుంది అనుకొంటున్నాను. వాత estimates ఇప్పుడు చెప్పలేను. ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న వేస్తే విన్నవిస్తాను

*Provision of Vigilance or Rescue Homes.*

\*77 Q.—Sri K. Krishna Rao:—Will the Hon. the Minister for Finance and Law be pleased to state :

(a) how many vigilance homes, or rescue homes the Government have provided under the Madras Suppression of Immoral Traffic Act in the Andhra Districts and where; and

(b) Whether the Government have made arrangements in various districts of Andhra for “such other suitable custody (other than a police station or jail,)” as contemplated in section 7 of the said Act, and if so, whether all the district and taluk headquarters of the different Andhra districts are provided with a place answering the description in section 7 of the said Act?

The Hon. Sri T. Viswanatham:—(a) There are no vigilance homes or rescue homes under the Madras Suppression of Immoral Traffic Act in the Andhra State at present.

(b) No places have been fixed by the Government in the various districts of Andhra for “such other suitable custody (other than a police station or jail)” contemplated in section 7 of the Act. There are no places answering the above description in the district or taluk headquarters of various districts.

Madras Suppression of Immoral Traffic Act కింద ఆంధ్రరాష్ట్రంలో vigilance homes ను rescue homes ఇంకా

[6th November 1954]

వర్పాటుచేయ లేదు. సెక్షను 7 క్రింద “such other suitable custody” విషయమై వర్పాట్లు చేయటానికి ఆలోచిస్తున్నాము. ఎందుచేతనంటే అందులో చెప్పిన మోస్తరుగా ఇండ్లు, హాకీళ్ళు, సిబ్బందికోసము ప్రయత్నం చేస్తున్నాం

Sri K. Krishna Rao :—ఈ Act క్రింద అరెస్టులుచేస్తున్నారా? అరెస్టుచేసిన వాళ్ళను పోలీసుస్టేషను ల లోనే పెడుతున్నారా?

The Hon. Sri T. Viswanatham :—వారివిషయమై చెన్న పట్నం గవర్నమెంటువారితో ఒక arrangement చేసుకున్నాము. అత్యవసరంగా ఏమైనావస్తే అక్కడకు పంపిస్తాము.

Sri K. Krishna Rao :—ఊర్టులో హాజరకు పెట్టకముందు ఎక్కడ పెడుతున్నారు? పోలీసుస్టేషనులో lock-up చేస్తున్నారా?

The Hon. Sri T. Viswanatham :—పోలీసు స్టేషనులో పెట్టి నట్లు నాకుభోగట్ట లేదు. వుంటే నాకుచెబితే విచారణచేస్తాను

*Termination of the services of Sri S. Krishnaiah, Secretary of the Kurnool District Co-operative Central Bank.*

\* 78 Q.—Sri K. Krishna Rao :—Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state whether it is a fact that the President of the Kurnool District Co-operative Central Bank was instructed by the Registrar of Co-operative Societies and his deputy in Kurnool to terminate the services of Sri S. Krishnaiah, the Secretary of the said bank; and if so, the reasons therefor?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—The answer is in the negative.

Sri K. Krishna Rao :—ఎటువంటి communication పంప లేదా? D. O. letter కూడా పంపలేదా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఏవిధంగాను పంపలేదు.

*Exemption of Co-operative Stores from Sales Tax.*

\*79-Q.—Sri T. Lakshminarayana Reddi :—Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state whether the Government have any proposal to exempt Co-operative Stores from Sales Tax?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—No, Sir.

6th November 1954]

*Forest shooting licenses issued in the State*

\*80 Q.—Sri P. Narasimha Reddi:—Will the Hon. the Minister for Local Administration and Agriculture be pleased to state :

(a) the number of single division forest shooting licenses issued in the State in the years 1952-53 and 1953-54;

(b) the number of plural division forest shooting licenses issued in the State in the above years ,

(c) Whether it is a fact that the Members of the Board of Revenue, the District Collectors, etc , are granted the privilege, namely that they can go for hunting without the forest shooting licenses; and

(d) Whether the same privilege will be extended to the Members of the Assembly and Parliament?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—(a) 103 in 1952-53 and 88 in 1953-54.

(b) 15 in 1952-53 and 14 in 1953-54.

(c) Yes, Sir, within the limits of their respective jurisdictions.

(d) The question will be examined.

(a) అడవులలో single division license 52-53 లో 103; 53-54 లో 88 లైసెన్సులు యివ్వబడినవి.

(b) Plural shooting licenses 52-53 లో 15; 53-54 లో 14

(c) & (d) కలెక్టర్లు బోర్డుమెంబర్లు మొదలైన ఆఫీసర్లకు ఈ అడవులలో వేటాడడానికి ఉత్తరవు లున్నాయి. ముఖ్యంగా అసెంబ్లీ మెంబర్లకు, పార్లమెంటరీ సభ్యులకు ఆడే వేటలు చాలా వున్నాయనుకోండి. కాని తుపాకు లైసెన్సువున్న వారికి అనుమతి యిచ్చేదానికి ఆలోచన చేస్తున్నాం.

Sri P. Narasimha Reddi :—తు పా కు ల కు లై సెన్సులున్న అసెంబ్లీ సభ్యులకు రెవిన్యూబోర్డు మెంబర్ల మాదిరిగా privileges యిస్తారా? అని అడుగుతున్నాను.

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—Privilege గురించి యోచన చేస్తున్నాం.



[6th November 1954]

Sri R. Siddanna Gowd :— మంత్రిలుకూడా వేటాడేదానికి హక్కులున్నవా ?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—Ministers కూడా M. L. A. లే

Mr. Speaker :—The Minister shall not answer it. The hon. Member gets up of his own accord and puts questions.

Sri Pragada Kotaiah :—మంత్రిగారు యంతకు ముందు సమాధానంచెబుతూ సభ్యులు ఏవేటయిగా ఆడడానికి అవకాశం వుంటుందని మధ్యలో మింగేశారు. ఏమిటండీ ఆవేట ?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—Privileges అన్నాక అసెంబ్లీ సభ్యులకు చాల privileges వుంటాయి. వేటాడడానికి లైసెన్సులు కావాలన్నాను. లైసెన్సులేకుండా చేసే కొన్ని వేటలు వుండనే వున్నాయి

*Export of "groundnuts, onions and chillies in the State".*

\* 81 Q.—Sri S. Vemiah :—Will the Hon. the Minister for Land Revenue be pleased to state the quantity of "groundnuts" "onions" and "chillies" exported by this State in 1953-54 ?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—Information regarding the total quantities of onions and chillies allowed for export from this State for the year July 1953 to June 1954 is not available. The quantities allowed for export by the co-operative societies alone as recommended by the Government during this period are 1859 tons of onions and 30 tons of chillies.

The export of ordinary groundnut from India was banned since July 1952. Only "hand-packed and selected groundnut," has been allowed for export during 1954 by established shippers. The quantity of this select variety, exported from this State by established shippers is not known.

Sri S. Vemiah :—ఈ export ఏవే యితర రాష్ట్రాలకు పంపించారు ? యితర దేశాలకు కూడా export జరిగిందా అని నా ప్రశ్న ?

6th November 1954]

The Hon Sri K. Koti Reddi:—ఇక రాష్ట్రాలకు సంపించే దానికి ఆక్షేపణ ఏమీ లేదు

Sri G. C. Kondayya:—కాని పత్రికలలో చదివాము యీ onions chillies growers associations కు export చేసేదానికి అనుమతిస్తున్నారని చూచాము. ఆవిషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా?

The Hon Sri K. Koti Reddi:—Associations కు లేదు Co-operative Societies కు మాత్రం special quota యిస్తూ వున్నారు తక్కిన associations కు Government of India వారు special licenses యిస్తారు. Co-operative Societies కు మాత్రం ముందు chance యిస్తాము.

Sri T. N. Venkatasubba Reddi:—అయ్యా! ఈ శనక్కాయ, ఎర్రగడ్డలు మన రాష్ట్రంలో వుత్పత్తి అవుతున్నాయి. మన రాష్ట్రం కేవలం వ్యవసాయ రాష్ట్రం కనుక యిదివరకువలె Madras లోని exporters కు quotas యివ్వకుండా మన వ్యాపారస్తులకు, మన producers కు యీ export quotas యిచ్చేదానికి చర్యతీసుకుంటారా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—Co-operative societies కు మాత్రం హెచ్చుగా quota allow చేస్తున్నారు ఇతరులకు కూడా యిచ్చేదానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో correspondence చేస్తున్నాం

Sri C. Pulla Reddi:—ఈ వేరుశనగ ఎగుమతి ఆంధ్రదేశం నుంచి ఎక్కువ జరిగవలసి వున్నది కాని ఎగుమతి తక్కువగా వున్నది. వుత్పత్తి అధికంగా వున్నది కనుక రైతాంగంయొక్క పరిస్థితి గుర్తించి ఎగుమతికోటా ఎక్కువచేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—రైతుల కష్టాలు గుర్తించి నందువల్లనే ఎగుమతిపన్ను తగ్గించాము. Export కోటాలు ఎక్కువచేయడానికి ఆలోచిస్తాం.

Sri L. Lakshmana Das:—అధ్యక్షా, ఈ groundnuts onions, chillies పై దేశాలకు ఎగుమతి మూలంగా చాలా లాభం కనుపించేటట్లున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వమే వాటినికొని లాభాలు రైతులకి వ్వడానికి పూనుకుంటుందా?

[6th November 1954]

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—ఇది చాలా పెద్దవిషయం. Government of India తో ఆలోచన చేయవలసివున్నది ఈ వ్యాపార ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని చెప్పడానికి వీలులేదు.

Sri T. N. Venkatasubba Reddi :—Director of Exports and Imports వారు ఎగుమతులను regulate చేస్తున్నారు 47-48, 48-49 లో మన రాష్ట్రంలోని వ్యాపారస్తులకు లైసెన్సులు ఇవ్వలేదు. అట్లుకాకుండా మన రాష్ట్రంలోని producers కే ఇవ్వవలెనని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఈ ప్రభుత్వం సంప్రదింపులు జరుపుతుందా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—జరుపుతామండి.

Sri P. Gunnayya :—ఈ పుల్లిపాయల, మిరపకాయల export లైసెన్సులు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎన్నిచ్చారండి?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—Co-operative Societies కు మాత్రం ఇచ్చారు. అయితే application ను Registrar recommend చేసుంటే అది ఇచ్చివుంటారు.

Sri N. Sivarami Reddi :—ఈ వేరుసెనగ విషయంలో దేశంలో వుత్పత్తిగురించి, దేశ అవసరాలకు పోను మిగిలిన దానిగురించి సరైన అంచనాలు లేకపోవడంవల్ల కేంద్ర పరిశ్రమలశాఖ మంత్రి తగిన మిగులు లేదనడం సంభవిస్తున్నది అందుచేత సరైన లెక్కలు తయారు చేయడానికి మంత్రిగారు పూనుకుంటారా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—ఇప్పుడున్న system లో సరైన లెక్కలు రావని నేనుకూడా బిష్టంకంటాను. అయినప్పటికీ గ్రామ కరణాల దగ్గరనుండి information తెప్పించి accurate figures సేకరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. పంట రాకమునుపే యీపని చేస్తే రైతులకు నష్టం రాదని తెలుసుకుని Government of India కు రాయడం కూడా చేస్తాం.

Sri K. Varadachari :—అధ్యక్షా, ఏదిఎట్లుండినా మిరపకాయలు బాగానేగా export చేస్తే చాలాకష్టంగా ఉంటుంది. మన ఆంగ్లజాతి తత్వమే ఘోరిభోక్తుడి

(No Answer.)

6th November 1954]

Sri G. Nagabhushanam —In my opinion the Andhra State has not taken any active steps in permitting export of groundnut when taken into consideration the efforts made by Tamil Nad; so also with regard to onions. Even with regard to export of onions they are making only from Madras, whereas the benefits are deprived to the ryots, co-operative societies and merchants of Andhra State. Therefore what I submit is Andhra State must take very active steps and see that the ryots get all the benefits in exporting groundnut, chillies, tobacco and other things.

(Laughter)

No answer.

*Aerodrome at Kurnool.*

\*82 Q.—Sri S. Vemiah:— Will the Hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state

(a) Whether there are proposals with the Government to start an aerodrome at Kurnool; and

(b) if so, the expenditure involved for the same?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—(a) A proposal for the provision of an air strip at Kurnool is under the consideration of the Government of India.

(b) The construction of an air strip at Kurnool is estimated to cost about Rs 22.5 lakhs.

Sri S. Vemiah:— అధ్యక్షా, 22 లక్షలపైట్టి aerodrome ఒకటి ఇక్కడ కట్టించేటట్లు ఈ ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు తెలియ జేసిందని చెప్పుతున్నారు. మనకు త్వరలో హైదరాబాదు రాజధాని కాబోయే పరిస్థితులలో, తాత్కాలిక రాజధానిగా నిర్ణయించుకొన్నటువంటి ఈపట్టణంలో అంతడబ్బు ఖర్చుపెట్టి aerodrome ను కట్టవలసిన అగత్యమేమో తెలియజేస్తారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—దీనికి మనము డబ్బు ఖర్చుపెట్టడంలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వమే కట్టదలచుకొన్నప్పుడు వద్దంటారా?

Sri K. Govinda Rao:—ఆంధ్ర దేశంలోఉన్న ఇతర aerodromes కూడ అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైన ఆలోచిస్తుందా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:— ఈ ప్రభుత్వం ఏమి చేసినా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి recommend చేయగలదు. అంటే చేయ

[6th November 1954]

వలసిందేమో కేంద్ర ప్రభుత్వమేగాని మనంగాదు. ఇదివరలో విశాఖ పట్నంలో విమానం రోజూ దిగవలసిందని recommend చేశాము. దాన్ని అంగీకరించారు. మొన్న ఒకటవ తేదీ నుంచి అక్కడ ప్రతిరోజూ విమానాలు దిగుతూఉన్నవి. బెజవాడలో గూడ విమానం దిగేటట్లు చేశాము. మొన్న శ్రీ జగ్జీవనరాంగారు గూడ చూచిపోయారు. మనం ఆవిధంగా 'చెప్పగలమేగాని చేయలేము. అయినా అంత తొందరపడితే ఎట్లా అవుతుంది.

Sri B. Lakshminarasu Raju:—ఇదివరకు తాడేపల్లిగూడెములో ఉన్న దాన్ని తీసివేయాలని చూస్తున్నారు. దాన్ని అలాగే ఉంచడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తారా

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—యుద్ధపురోజులలో అవసరాన్నిబట్టి ఊరికొక aerodrome ఉండేది. రాజమండ్రిలో ఒకటి కడపలో ఒకటి హిందూపురములో ఒకటి ఈ విధంగా చాలా చోట్ల ఉండేవి. వాటన్నిటికీ చాలా ఖర్చు అవుతుంది. అవన్నీ ఇప్పుడు కావాలంటే అడగడానికైనా సబబుగా ఉండదు. ఎక్కడైన traffic ఎక్కువగా ఉంటే ఉపయోగమైన చోట్ల కావాలన్నా ఎన్నో లక్షలు కావాలని యుంటుంది. విజయవాడలో ఈనాడువిమానందిగకపోయినా అక్కడ staff అంతా అట్లనే maintain చేస్తున్నారు. దానికి recurring expenditure జరుగుతూనే ఉన్నది కాబట్టి మనము తాడేపల్లిగూడెం హిందూపురం మొదలైన చోట్లంతా కావాలంటే వాళ్లు చేయరు.

Sri C. V. K. Rao :—అధ్యక్షా! కర్నూలులో కట్టబోయేటటువంటి Aerodrome కు సంజీవ విమాన కేంద్రమనేమైనా పేరు పెడతారా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—క్రిష్ణా విమాన కేంద్రమని పెడదామనుకొంటున్నాను.

### *Candidates selected for judiciary.*

\*83 Q.—Sri S. Vemiah :—Will the Hon. the Minister for Finance and Law be pleased to state :

(a) the number of candidates selected for Judiciary in May, June and July of 1954 in view of the formation of Andhra High Court; and

(b) the number of Harijans out of them so selected?

6th November 1954]

The Hon Sri T. Viswanatham :—

(a) Gazetted .....1.  
Non-Gazetted...153.

(b) Gazetted . . Nil  
Non-Gazetted...6

Sri S. Vemiah :—ఆర్యా, 153 గ్లడు non-gazetted ఉద్యోగులకుగాను, హరిజనులను ఆరుగురినే select చేసినట్లు మంత్రిగారు సెల విచ్చారు. వారిని ఇంత తక్కువగా select చేయడానికి కారణం హరి జనులు ఎవరూ లేరనియా, లేక ప్రభుత్వం యొక్క policy వారికి ఎక్కువ representation ఇవ్వకూడదనియా?

The Hon. Sri T Viswanatham :—ప్రభుత్వం యొక్క policy, ఇదివరకు ఉన్నటువంటి orders, గౌ. సభ్యునికి తెలుసు. అయితే ఈ ఉద్యోగాల విషయంలో గవర్నమెంటుకు సంబంధం తక్కువ. ఇవి High Court వారు వేయవలసినటువంటి ఉద్యోగాలు. దీనిలో Public Service Commission కు కూడ సంబంధం లేదు. Availability ని బట్టి దానికి తగినటువంటి ఉద్యోగస్తులను High Court వారే పేసుకొంటారు.

*Number of Co-operative Societies for consolidation of holdings in the State.*

\*84 Q.—Sri Vemiah :—Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state:—

(a) the number of co-operative societies for consolidation of holdings in the State, and

(b) the amount of money advanced to each society?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—(a) 10 (ten).

(b) No financial assistance has been given to these societies by Government.

*Girl students' units in National Cadet Corps in the State.*

\*85 Q.—Sri S. Vemiah :—Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state whether there are any girl students' units in National Cadet Corps in the State now in 1954-55?

[6th November 1954]

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao.—None at present.

Sri S. Vemiah —Girl studentsను తీసికొని Notional Cadet Corps లో units గా చేయకుండా పోవడానికి కారణమేమిటో తెలియజేస్తారా ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—ఇంతకు పూర్వము లేదనే మనవి చేశాను. అయితే ఇక ముందు ఈ units పెట్టడానికి గాను కేంద్రప్రభుత్వానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సిఫార్సు చేయడమైంది. మూడు girls' units ఉండేట్లున్నూ, అందులో Senior Division లో ముగ్గురు లేడీ ఆఫీసర్లు, 90 మంది cadets, Junior Division లో అదేమాదిరిగా, ముగ్గురు ఆఫీసర్లు, 30 మంది cadets, చొప్పున ఉండేట్లు recommend చేయడమైనది. కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క అనుమతి ఇంకా రాలేదు.

*Cases of castration of bulls conducted in the State.*

\*86 Q.—Sri S. Vemiah :—Will the Hon. the Minister for Local Administration and Agriculture be pleased to state the number of castration cases of bulls conducted in the Government Veterinary Hospitals in the State during the year 1952-53?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—The number of castrations of bulls performed at Government Hospitals and Dispensaries during 1952-53 was 18,004.

1952-53 లో 18,004 దూడలకు castration జరిగింది.

Sri G. Satynarayana :— ఇందులో ఎన్ని బిగిశాయండీ ?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—ఆ రకంగా లేకుండా ఉంటే శారవనీయ సభ్యులు, ఎక్కడైనా ఒకటి, రెండుచోట్ల, సరిగా జరగలేదని చెప్పినట్లైతే, ఆదివిచారణ చేస్తాము.

*Applications under Takkavi loans in Nellore district.*

\*87 Q.—Sri S. Vemiah :—Will the Hon. the Minister for Land Revenue be pleased to state—

(a) the number of loan applications received from 1st January 1954 to 30th June, 1954 under Takkavi loans in Nellore district.

6th November 1954]

(b) the amount of money disbursed to them, and

(c) the number of rejected applications ?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—(a) 715

(b) Rs 98,700/-. (c) 303.

Sri T. Lakshminaravana Reddi :—ఈ తక్కువ అప్పులు ఎద్దులు కొనడానికి మాత్రము ఇస్తున్నారు. ఆవులు ఎనుములు, గొట్టెలు, కొనడాని కూడ అప్పులు ఇస్తే బాగుంటుంది. కనుక ఆవిధంగా చేస్తారా ?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—ఎద్దులు కొనడానికే అప్పులు ఇవ్వడం కష్టంగా ఉంటే, గొట్టెలు, ఎనుములు మొదలైనవాటికి, ఏవిధంగా ఇచ్చేదానికి సాధ్యమవుతుంది. మన శక్తినిబట్టి, ఏది urgent ఏది అవసరమో వాటికి ఇవ్వవలసియుంటుంది.

Sri K. Venkayya :—దరఖాస్తులలో దాదాపు సగం అంటే 715లో 303 దరఖాస్తులను reject చేయబడినవి దీనికి కారణం ఏమిటో చెప్పారా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—ఒక్కొక్కదానికి కారణం చెప్పాలంటే చాలా కాలం పడుతుంది అయినా ముఖ్యమైన కారణాలు చెబుతాను. Application వేయవలసిన అవసరమండినా, లేకపోయినా, apply చేసేవాళ్ళు కొంతమంది ఉంటారు. శక్తివుండేవారు గవర్నమెంటు సహాయంతోనే కావలసిన loans స్వయముగా తెప్పించుకొంటారు. అటువంటి సందర్భంలో ప్రభుత్వమునకు అందరికీ ఇవ్వడానికి డబ్బు లేకుండా పప్పుడు, ఉన్నవారిలో, భాగ్యవంతులకంటే బీదవారికి preference ఇచ్చి comparative గా సహాయం చేయగలదు. రెండవది కొంతమందికి ఏ ఆస్తికూడా లేకుండా పోవచ్చును. తరువాత joint families లో ఎవరైనా ఒకరు apply చేసి ఉంటారు. అప్పుడు ఆకులుంబంలోని తక్కినవారు మేము ఆయనకు security ఉండము, మాకు దీంట్లో జవాబుదారి లేదని చెప్పవచ్చు. ఈవిధంగా ఒక్కొక్కదానికి ప్రత్యేక కారణాలుంటాయి. అవన్నీ చెప్పాలంటే వీలుండదు.

Sri S. Vemiah :—ఈమధ్య ఈ loan applications ఎక్కువగా త్రోసివేయబడ్డానికి joint పట్టాదారుగా ఉంటే loan యివ్వమనే ఒక condition ఉండబట్టి అని తెలుస్తోంది. జాయింటు పట్టాలు



[6th November 1954]

ఎక్కువగా 100 కి 90 ఉండడం జరుగుతోంది. అందుచేత joint పట్టాలు ఉన్న వాళ్లకు కూడా loan యిచ్చేదానికి నిబంధనలను సవరించి ఉత్తర్వు జారీచేస్తారా ?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—ఇప్పుడు కూడా joint పట్టా దారులకు యివ్వమని చెప్పడంలేదు, ఇద్దరు జాయింట్ల పట్టాదారులు కూడా ఒప్పుకుంటే అతనికి యిస్తాము. జాయింట్ల పట్టాదారులలో కొంత మంది అందుకు ఒప్పుకోకుండా పోవచ్చు. అయినప్పటికీ మీరు చెప్పిన విషయం ఇంతకు ముందే మా ఆలోచన లోఉంది Joint పట్టా లే లేకుండాచేసి సాధ్యమైనంత ఎవరెవరికి ఎంతహక్కు ఉందో ఆప్రకారం single పట్టాచేయాలని అనుకున్నాం. అదంతా శ్రీఘ్రికాలంలో చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. తప్పకుండా అనేక విషయాల్లో చాలా ఉపయోగ పడుతుంది. కరణాలు ఎంతో బాధపెడుతున్నారంటారు. ఈవిషయంలో కూడా కొంతసహాయం చేయవచ్చు ఈవిషయం చాలా urgent అయిన దని నాకు తెలుసు. సాధ్యమైనంతవరకు శ్రీఘ్రికాలంలో వీటిని జరప వలయుననుకుంటున్నాము. అయితే కొంతకాలం పడుతుంది. సాధ్య మైనంత త్వరలో joint పట్టాలను అన్నింటిని single పట్టాలు చేయ డానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మీకు నేను assurance యిస్తున్నాను.

Sri K. V. Ramesam:—అధ్యక్షా! ఈ loans పంపకం చేసిన ఆఫీసర్స్ అనేకచోట్ల చాలా commission తీసుకొని చాలా అన్యాయం చేస్తున్నట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి తేబడింది. అందువిషయమై ప్రభుత్వం ఏమైనాచర్య తీసు కొన్నారా ? లేక తీసుకోబోతున్నారా ? ఈవిషయమై అనేకజిల్లాలనుంచి representations వచ్చాయని రూఢిగా నాకు తెలుసును. నేను personal గా మా విశాఖపట్టణంజిల్లాలో జరిగినటు వంటిదాని విషయమై మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది.

The Hon. Sri K. Koti Reddi :—జరిగియుండి యుండ వచ్చును. ఇటువంటి instances అన్నింటినీ విచారణ చేస్తాము. విచారణకూడా చాలాచోట్ల జరగదు, కారణం ఏమిటంటే ఫిటిషన్

6th November 1954]

యిచ్చినవాడు కూడా ఇవ్వలేదంటాడు. 100 అప్లికేషన్లు వస్తే బహుశః 20, 30 కంటే ఎక్కువ యిచ్చేదానికి ఏర్పడలేదు. అందువల్ల competition లో ఆత్మతలో కొంతమంది commission కూడా యిస్తామని చెప్పవచ్చు. దానికి కొంతమంది లొంగిపోవచ్చు.

An Hon. Member — Commission అంటే...

The Hon. Sri Koti Reddi:— Commission తీసుకున్నా లంచమే. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు బొత్తిగా లంచమే తీసుకోలేదని నేను చెప్పను అయినపుడు దీనిని ఏవిధంగా విచారణ చేసినా కూడా, ఏమిచేసినా కూడా పూర్తిగా ఆపుదలచేయాలంటే ఈవిషయాలలో కష్టంగానే ఉంది. అయినప్పటికీ single instance అయినా తీసుకొస్తే enquiry చేస్తాము. Enquiry చేయడంవల్ల కొంత వరకైనా మెరుకల్లుతుందేమో. సాధ్యమైనంతవ్వరలో నియమాల చేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇంతకంటే మేచ్చు చెప్పజాలను.

Sri P. Venkataswamy Reddi:—అయ్యా! ఇప్పుడు reject చేయబడినటువంటి అర్జీలలో ఇంతకు పూర్వం ఉన్నవనులు చెల్లించ కుండా ఉండిన వారికి, ఇప్పుడు ఈ అప్పలు మంజూరు చేయడానికి వీలు లేదనే కారణంచేత నిలిపివేయ బడ్డాయి. ఔమానికి గురియైనటువంటి ప్రాంతాల్లో ఆ అప్పలు చెల్లించుట వాయిదా వేసినటువంటి కారణంచేత వాళ్ళు చెల్లించక ఉన్నారు. కాబట్టి అటువంటివి వున్న పరిశీలనచేసి వాళ్ళకు మళ్ళీ అప్పలు మంజూరుచేసే దానికి ఆలోచిస్తారా?

The Hon. Sri. K Koti Reddi :—వాయిదాలు వేసినప్పటికీ చెల్లించకపోయినాకూడా, అది అప్పలు reject చేసేందుకు కారణమేకాదు. అటువంటిది ఏదైనా general instance ఉంటే యిస్తామని చెప్తున్నాను.

Sri T. N. Venkatasubba Reddi:— అయ్యా! ఈ joint పట్టాల విషయంలో ఇప్పుడు మంత్రిగారు joint పట్టాదారులలో apply

[6th November 1954]

చేసినటువంటి application దారునికి loan యివ్వవచ్చునని అవతలి పట్టాదారు అంగీకరించకపోతే loan యివ్వమని చెప్పారు. Revenue Department వారు జాయింట్ పట్టా భూమి అంతా గవర్నమెంటుకు తాకట్టు పెట్టమని అడుగుతున్నారు. అట్లా తాకట్టు పెట్టడానికి తక్కిన జాయింట్ దారులు ఒప్పకోకుండా పోవడంతో, అవసరం ఉన్న అర్జీ దారుకు అప్పలు రాకుండా పోతున్నాయి. కాబట్టి మంత్రిగారు వారి Department కు సరైన instructions యిచ్చి ఆమోదిరి తాకట్టు పెట్ట వలసిన అవసరం లేదని చెప్తారా ?

The Hon. Sri K. Koti Reddi .—దీనిలో ఒక difficulty ఉందనుకుంటాను. ఈవిషయంలో legal difficulty కూడా ఉంది. అందుకనే జాయింట్ పట్టాదారు ఒప్పకోకుండాపోతే ఇతనికి భూమి రాదు; ఇతనికి loan యిచ్చినట్లైతే అతను దానిని యివ్వకుండాపోతే, ఆభూమిని అమ్మవలెనంటే వీలుండదు. వేలంవేసినా ఎవరూ దానిని తీసుకోనడానికి రారు. ఆభూమిలో వుండే అతని share ను అమ్మవలెనంటే అతని share లోని భాగం ఏవభాగంలో ఏనంబడులో ఉందో చూసి దానిని తీసుకోవాలి. లేదా కోర్టుకు పోవలసివస్తుంది. సాధారణంగా ఈ share తీసుకోవడానికికూడా ఎవరూ రారనే అభిప్రాయంతో ఇది ఈవిధంగా చేస్తున్నాము. అందువల్ల ఆ ఇబ్బందిలేకుండా సులభంగా సహాయంచేసే విషయమై ప్రయత్నించేస్తాము. మొత్తానికి joint పట్టాలు లేకుండా చేసి single పట్టాలుగా చేయడమే దీనికి proper remedy అనుకుంటాను. దానికి ఎంతత్వరగా ప్రయత్నం చేయాలో అంతత్వరగా ప్రయత్నం చేస్తాము.

Sri K. Ranga Rao :-Joint పట్టాలు లేకుండా చేయడ మనేది ఇప్పటిలో సాధ్యపడే విషయంకాదు. ఇప్పుడు పదిరూపాయలు తగ్గించే సందర్భంలోకూడా ఈ joint పట్టాలు ఉన్నటువంటి చిన్న చిన్న రైతులకుకూడా అది వర్తించేటట్లు ఆలోచిస్తామని, ఆ సందర్భంలో చేసినట్లులాగే స్థానికంగా ఉన్నటువంటి మునసబుల, కరణాల, certificates వైన ఆధారపడి, ఆస్తిమీద పాళ్లకు . హక్కు ఉన్న వారికి loan యివ్వడానికి ప్రభుత్వం అనుమతిచ్చేట్లయితే ఉప

6th November 1954]

యోగ పడుతుందని గుర్తించి తక్షణం ఈవిధంగా orders జారీ చేయిస్తారా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—దానిని కూడా ఆలోచిస్తాము. Joint షట్టాలు single షట్టాలుగా చేసేవానికి ఒక నెలలో సాధ్యంకాకుండా పోవచ్చు. ఒక సంవత్సరంలో పూర్తిగా చేయగలమని నా నమ్మకం చేసితీరుతాం అని చెప్పగలను.

Sri G. Suryanarayana:—ఆర్యా! ఈ loans విధానంలో 5 ఎకరాలు, 6 ఎకరాలు, భూమి ఉన్నవారికే అప్పులు యిస్తున్నారు. కాని 2 ఎకరాలు, 3 ఎకరాలు వుండే పేదరైతులకు యివ్వడంలేదు. బీదరైతులు చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు, కాబట్టి పేదరైతులకు సహకారం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—ఇది అప్పుగా యిస్తున్నాము. అప్పును వెనుకకు రాబట్టుకొనేదానికి, ఎవరైనా ప్రయత్నం చేస్తారు. గవర్నమెంట్ కూడా అట్లానే, ఈ అప్పును ఇస్తుంది. అందువల్ల కొద్ది security లేకుండాకూడా అప్పుయిస్తే అది మళ్ళీ వస్తుందో లేదో అని చూచుకోవాలి. ఈ విషయమై security లేని బీదవాళ్ళకు అప్పు యివ్వకుండా ఉన్నారేమో! అయినప్పటికీ 5 ఎకరాలు, 2 ఎకరాలు అని లేదు, కాని మాగాణీ భూమి ఎకరం రెండువేలో 3 వేలో చేసే టటువంటిది ఉన్నా, అటువంటప్పుడు, ఒకనూరో, రెండు నూర్లో తయిదునూర్లో అప్పు యివ్వడానికి ఏలాంటి ఆక్షేపణ ఉండదు. అయినప్పటికీ కూడా security లేకపోయినా కూడా ఇవి ఇచ్చి కొంతవరకు బీదలకు, సహాయం చేసేదానికి ఏలుంటుందా? అనేది ఆలోచిస్తాము. అది కొంచెం కష్టమైన విషయమే!

Sri H. Satyanarayana Dora:—Tiled houses లేనందువల్ల రైతులకు ఈ తక్కువ అప్పులను reject చేశారు. అదిలేకుండా ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచిస్తారాండి?

The Hon. Sri K. Koti Reddi:—ఆలోచిస్తాము,

[6th November 1954]

Sri B. Sankarayya:—అన్యాయ! నాలుగు వందలకో, 5 వందలకో applications పెట్టితే ఏ రిజిస్ట్రారులో, 100 రూపాయలలో ఖర్చుపెట్టి encumbrance certificate produce చేయవలసి ఉంటుంది. తరువాత అసలు reject చేస్తే ఈ విధంగా చాలానష్టం కలుగుతుంది. అటువంటిది Government అడిగితే కానీ కూడా ఖర్చులేకుండానే యిస్తారు. దానివిషయమై encumbrance certificate లేకుండా చేయడానికి ఏమైనా ఆలోచిస్తారా?

The Hon. Sri K. Koti Reddi.—Encumbrance certificate కు అంత హెచ్చుగా పడదనుకుంటాను. 10 పేల రూపాయలకు apply చేస్తే హెచ్చుగా భూములు కావాలి; అందువల్ల encumbrance certificate కు హెచ్చుగా ఖర్చుపెట్టవలసి వస్తుందేమో! తక్కువగా, 2 వందలకు, 5 వందలకు కొద్ది భూమైనా, సరిపోతుంది. కాబట్టి encumbrance certificate కు చాలా హెచ్చుగా అవసరం లేదు. అయినప్పటికీ ఈ మధ్య ఖర్చు కూడా, ఊరినుంచి తహసిల్దార్ దగ్గరకు పోయేటటువంటి ఖర్చుకూడా, మీరే యిచ్చి మాకు అప్పులు యివ్వమంటే, బాగుండదు. ఈ ఖర్చులన్నీ కూడా పెట్టుకొని, ఈ loans ఇచ్చినట్లైతే గవర్నమెంటుకు నష్టం వస్తుందేమో. ఈ పై ఖర్చులు మీరే పెట్టమని అంటే, అది దీర్ఘంగా ఆలోచించినవీరూ చేయవలసిన విషయమిది. అందువల్ల ఈ encumbrance certificates బాత్రిగా లేకుండా చేసేదానికి ఏమిలేదని చెప్తున్నాను.

### *Constitution of Planning Committee.*

\*88 Q.—Sri V. Rama Rao :—Will the Hon. the Minister for Planning and Public Health be pleased to state:

(a) Whether the Government propose to appoint Planning Committees at the district level; and

(b) if so, the basis on which these Committees are to be constituted?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—(a) The Government have already constituted a District Planning and Development Committee for each district.

6th November 1954]

(b) The Collector is the Chairman of the committee and the District Planning Officer is the Executive Secretary. It includes as members all District Officers concerned with development, Members of Parliament, and Members of State Legislature. Provision is made for coopting not more than 12 members to represent special interests like scheduled castes, scheduled tribes, social service agencies etc.

Sri G. Anjaneyulu —అధ్యక్షా! దీన్ని టౌన్ షిప్ కమిటీగా పిలిచేటా?

(No answer)

Sri V. Rama Rao.—Other agencies అని చెప్పారు ఈ other agencies ఏవో specific గా names చెప్తారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya.—Other agencies like Red Cross and Guild of Service

Sri B. Krishnamurthy Rao —అయ్యో. ఈ Planning Committee లో జిల్లాలో వున్న అన్ని శాఖలకు సంబంధించి ఉద్యోగులు అందరూ ఉన్నారని చెప్పారు. అది నిజమే. ఈ Planning Committee లో మేము అందరం అనేక విషయాలనుగురించి తీర్మానాలు చేసి వాటిని ఇంజనీరింగ్ చేయమని చెప్పితే, ఈ రెవెన్యూ డిపార్టుమెంట్ పట్టించుకోదు. ఈ Planning ను గురించి ముఖ్యంగా Highways వాళ్లు, P. W. D. వాళ్లు బాత్రిగా ఖాతరుచేయడం లేదు. కాబట్టి planning వెనుకబడిపోతుంది. వారికి ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వం ఏమైనా ఉత్తరువులు పంపించి Planning Committee తీర్మానాలను అందరూ మన్నించి పనిచేయుటకు ఏమైనా ఉత్తరువులు ఇప్పిస్తారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ఈ జిల్లా ప్రణాళికా సంఘానికి జిల్లా కలెక్టరు అధ్యక్షులుగా ఉంటారు. కాబట్టి ముఖ్యంగా రెవెన్యూ అధికారులు బాగా శ్రద్ధతీసుకుంటున్నారేమో. ఇతర అధికారులు శ్రద్ధతీసుకోకపోతే వారికి సరైన ఉత్తరువులు జారీచేసి ఇందులో అమిత శ్రద్ధాసక్తులను చూపి పనిసక్రమంగా సాగించడానికి అవకాశం కల్పిస్తాం.

Sri K. Malakondaiah :—ఈ Planning Committee Meetings లో ఆమోదింపబడిన కొన్ని ముఖ్యమయి నటువంటి విషయములు కూడా వెనుకబడి పోతున్నాయి, ఇట్లా పోకుండా ఉండిడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యతీసుకుంటారా?

[6th November 1954]

The Hon. Sri D. Sanjivayya:— తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాం.

Sri M. Veerabhadram:—అధ్యక్షా ! జిల్లాలలో జరిగేటటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమ విషయాలలో ఈ అభివృద్ధి కమిటీయొక్క అజమాయిషీ ఎంతవరకూ ఉంటుంది? చేసిన తీర్మానాలు ఎవరు అమలు జరుపుతారనే విషయం శలవిస్తారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—ఈ తీర్మానం ప్రభుత్వమే అమలుజరుపుతుంది. ఈ తీర్మానం నిజంగా అవసరం అని తోస్తే, ఆచరణయోగ్యం అయితే తప్పకుండా అమలుజరుపుతుంది. ఈ కమిటీ సిఫార్సు చేస్తుంది. కమిటీవారు ఆమోదించిన తీర్మానాలను అమలు జరిపే అధికారం వాళ్ళకు లేదు?

Sri K. Govinda Rao :— ఇంతవరకూ ఏ యే జిల్లాలలో District Planning Boards ప్రణాళికలను approve చేసి పంపించాయి? పంపించిన వాటిలో వేటిని గవర్నమెంటు accept చేసింది?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—ప్రత్యేక ప్రశ్నవేస్తే details అన్నీ తెప్పిస్తాను.

Sri M. Lakshmanaswamy :-ఈ Committee recommend చేసిన వాటిలో కొన్ని district level లో ఉంటాయి. కొన్ని State Government చేసేవి ఉంటాయి కాబట్టి రెంటికీ recommendatory ఏనా? లేక district level లో mandatory గా ఉంటుందా అని అడుగుతున్నాను.

The Hon. Sri D. Sanjivayya :-District level లో చేయకలిగింది District Officers కు అధికారం ఉంటే వాళ్లే చేస్తారు. ప్రభుత్వం యొక్క మంజూరు కావలస్తే ప్రభుత్వానికి తెలియచేస్తారు.

Sri G. Sivasankara Reddi:- Committee లో Municipal Chairmen కూడా సభ్యులుగా ఉంటున్నారు. కాబట్టి జిల్లాబోర్డులన్నానీ స్థాపించబోయే జిల్లా పంచాయతీ కౌన్సిల్స్ కు కూడా ప్రాతినిధ్యం ఇస్తారా?

The Hon. Sri D. Sanjivayya :—అది ఎన్నడో జరుగనున్న విషయం. భావివిగరించి ఇప్పుడు ఆలోచించవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను.

6th November 1954]

Sri V. Sri Krishna :—అధ్యక్షా, ప్లానింగ్ బోర్డులను ఏర్పాటు చేసిన తరువాత వాటి సమావేశాలు జరిగాయి. గుంటూరు జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డు గురించి కొన్ని reference లను వెనుక ప్రభుత్వానికి clarification కోసం అడగడం జరిగింది నవంబరు 15 వరకు సమాధానం రాలేదని ఈ Planning Board Meetings ఆగిపోయినాయి ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వం clarification ఇచ్చి, ఆ Planning Board function అవడానికి సావకాశం కలిగిస్తుందా ?

The Hon. Sri D. Sanjivayya ,—సావకాశం తప్పకుండా కలిగిస్తాం. కమిటీలు కనీసం సంవత్సరానికి 3 సార్లు అయినా సమావేశం కావాలని ఆదేశాలు అందజేశాం

Sri V. Rama Rao :— ఇందులో కొన్ని sub-committee లు ఏర్పాటు చేయడానికి సూచించాము ఆ sub-committees సంఖ్య ఇంతకు మించి ఉండకూడదని ఏమైనా నిబంధన ఉందా ?

The Hon. D. Sanjivayya — అటువంటి నిబంధనలు ఏమీ లేవు. కాని sub-committees ఉండాలని ఆదేశించారు.

Sri P. Rama Rao:— ఈ sub-committee లు recommend చేసిన పనులలో సగం ఖర్చు, ప్రభుత్వం సగం ప్రజలు ఇవ్వాలని ఉంది. కాని ఆ సగం అచేది 10 వేలకు మించకుండా మాత్రమే government ఇస్తుంది అని వుంది. అటువంటప్పుడు కొన్ని bridges మొదలైన వాటికి ప్రజలు సగం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నప్పటికీ ప్రభుత్వం వారు 10 వేలు మాత్రమే ఇవ్వడం మూలంగా మిగతా మొత్తం 30 వేలో 40 వేలో ప్రజలు పెట్టుకోడం కష్టం కాబట్టి ఎన్ని వేల రూపాయలు ఖరీదు అయినప్పటికీ సగం డబ్బు ప్రభుత్వం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉంటుందా ?

The Hon. Sri D. Sanjivayya;—ఈ సంఘంవారు ఆలోచించే వాటిలో ఒక విషయం గురించి శౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పారు. వారు చెప్పినట్లు వంటిది స్థానిక అభివృద్ధి పనులకు సంబంధించినది. మిగతా విషయాలకు ఆ 10 వేలు అని కనుక లేకపోతే సగం ప్రజలు భరించాలనేట్లు వంటిది వర్తించదు,



[6th November 1954]

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah, — ఈ కమిటీలు చర్చించే వాటిలో education విషయం లేదా అని ఒక ప్రశ్న. ఎందుచేతంటే D. E. O. ఇందులో member కాదు. ఈ కమిటీలకు డబ్బు ఎక్కడ ఉంది. పనిచేసేది ఎలాగ ?

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—ప్రశ్నలో రెండవ భాగానికి జవాబు గోపాలకృష్ణయ్యగారు సరిగా వివిధించుకోలేదేమో పాపం. It includes as members all District Officers connected with development. అభివృద్ధికి సంబంధించినటువంటి ప్రతిజిల్లా ఆఫీసరూ ఇందులో సభ్యుడుగా ఉంటాడని ఉంది. మరి D. E. O. కూడా ఇందుకు సంబంధించినవారే.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah:— D. O. copy ఇస్తాను. చూచుకోండి దానిలో D. E. O. లేడు.

The Hon. Sri D. Sanjivayya:—All Officers connected with development అన్నాం కాని, D. E. O. ఉండాలి పంచాయితీ ఆఫీసరు ఉండాలని, ఇంకో ఆఫీసరు ఉండాలని కాదు. ఫలానా ఆఫీసరు ఉండాలని ఉందా ?

*“Hindi” in all the colleges and secondary schools in the State.*

\*89 Q.—Sri S. Vemiah:—Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state whether the Government made “Hindi” as a compulsory subject in all the colleges and secondary schools in the State from this academic year ?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—The answer is in the negative.

*Representation from the Agricultural Farm Workers' Union, Anakapalli.*

\*90 Q.—Sri K. Govinda Rao :—Will the Hon. the Minister for Local Administration and Agriculture be pleased to state—

6th November 1954]

(a) Whether the Government have received any representation from the Agricultural Farm Worker's Union Anakapalli in March and May 1954, about the grievance of the mazdoors employed in the Agricultural Research Station at Anakapalli, and

(b) if so, the action taken thereon?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi :—(a) No.

(b) Does not arise.

1954 మార్చి, మే నెలలమధ్య అనకాపల్లి agriculture farm కూలీలనుంచి ఎలాటి representation రావేదు.

ఇక పనివిషయం, కూలీలు వాళ్ళ ఉద్యోగం 60 సంవత్సరాల వరకూ చేసుకోడానికి అవకాశం ఇవ్వబడింది. పని బాగా తెలిసి, మంచి నైపుణ్యం కలవారికి 15 రూపాయల నుంచి 30 రూపాయల వరకూ మామూలు జీతాలు. తరువాత dearness allowance కూడా ఉంది. అన్ స్కిల్డ్ మజదూర్స్ కు 10 రూపాయలనుంచి 16½ రూపాయల వరకు జీతం. తరువాత dearness allowance గ్రాటుయిటీ మిగతా services కూలీల మాదిరిగానే వీళ్ళకు కూడా ఉన్నది. సంవత్సరంలో 49 రోజులు వీళ్ళకు leave ఉంది leave ఉపయోగించుకోకుండా పోతే leave రోజుల్లో కూడా వాళ్ళకు కూలీ జీతం, ఇవ్వబడుతుంది ఇవి వాళ్ళకు ఇచ్చిన సౌకర్యాలు.

*Petition from Sri D. Jagannadham of Tirupathi.*

\*141 Q.—Sri D. Seetharamaiah :—Will the Hon. the Minister for Finance and Law be pleased to state:

(a) Whether the Government have received any petition dated 18-2-1954 from Sri D. Jagannadham of Tirupathi complaining that though the term of office of the members of the Tirupathi Panchayat Court has expired on 16-1-1954, they have conducted the Court till 3-2-1954 without any checking from the concerned authorities;

(b) if so, the action taken thereon;

(c) Whether the Revenue Divisional Officer, Chandra-giri has held the proceedings of the above court from 16-1-54 to 3-2-54 as illegal;

[6th November 1954]

(d) if not, the reasons therefor;

(e) Whether the Revenue Divisional officer has dealt with the objection filed by the person referred to in (a) and others contesting against the election for the above Court held on 10-2-54 and against the re-election of the members referred to in (a) ; and

✓(f) if so the results thereof ?

The Hon. Sri T. Viswanatham : (a) Yes.

(b) The Collector of Chittoor is taking necessary action under provisions of the Madras Village Courts Act, 1888 (Madras Act 1 of (1889).

(c) No.

(d) The Revenue Divisional Officer has no power to hold the proceedings of the Court held after 18-1-1954 (the date on which the term of the office of the members of the Court expired) as illegal.

(e) Yes.

(f) Dismissed.

(a) .— అందిందండి.

(b) —చిత్తూరు Collector దీనిపై తగినటువంటి action తీసుకుంటున్నారు.

(c) :—ఏమీలేదు.

(d) :—Revenue Divisional Officer గారికి ఇటువంటి విషయంలో కలుగ చేసుకునేందుకు హక్కు లేదు.

(e) :—అవును.

(f) :—Dismiss అయిపోయింది.

### *Promotion of Tutors in Government Colleges.*

\*142 Q.—Sri P. Narasimha Reddi :—Will the Hon. the Minister for Education and Industries be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that candidates passed in third Class in M. A. and B. A. (Hons.) Degree Examinations are not promoted to Assistant Lecturers posts in Government Colleges in spite of their long service as Tutors in the very same colleges;

6th November 1954]

(b) Whether the Government are aware that in the affiliated private colleges the above candidates are appointed as Assistant Lecturers,

(c) Whether the Government are in receipt of any memoranda from the tutors serving in the Government Colleges requesting the removal of this discrimination, and

(d) if so, the action taken thereon?

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao --- (a) The qualifications prescribed under the rules for appointment to the posts of Assistant lecturers in Government colleges are Ist or IInd class degree of B. A. (Hons) or B Sc (Hons) or M. A. In the absence of persons possessing the prescribed qualifications, persons with III class degree also are promoted temporarily, to be replaced by qualified persons when they become available, subject to the approval and recognition of the University to which the college where such lecturers are working, is affiliated

(b) In the private colleges affiliated to the Andhra University, the minimum qualifications prescribed are the same as for Government Colleges. Only when persons with prescribed qualifications are not available, 3rd class M. A., or B. A. (Hons.) degree holders are permitted by the University to be appointed as Lecturers by granting temporary exemption.

(c) A few representations have been received.

(d) The tutors were informed that their request for lowering of qualifications cannot be complied with.

*Increase of the rate of sugarcane.*

\*143 Q.—Sri K. Venkatakurmi Naidu:—Will the Hon. the minister for Local Administration and Agriculture be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the State Sugarcane Advisory Committee have informed the Government that the rate of sugarcane is very low and it has to be increased

(b) If so, whether the Government have recommended to the Central Government the increase of the rate; and

(c) if so, by how much?

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—(a) Yes, The State Sugarcane Advisory Committee at its meeting held on

[6th November 1954]

15-5-54 resolved that the Central Government be addressed for raising the minimum price of sugarcane for 1954-55 season from Rs 1-7-0 to Rs 1-12-0 per maund.

(b) This Government did not recommend the proposed increase in the rate of sugarcane for the 1954-55 season, as the Government of India already decided as early as in September 1953 that the same rates as were obtaining during the 1953-54 season should apply also to the 1954-55 season.

(c) Does not arise.

Sri K. Govinda Rao .— ఇది ముఖ్యమైన ప్రశ్న దీనిని రేపు తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

Sri T. Nagi Reddi .—Next meeting చాలా రోజులు తరువాత జరుగుతుంది కాబట్టి ఇప్పుడు చెప్పేస్తేనే బాగుంటుంది. supplementary questions కావలసివస్తే మళ్ళీ కొత్తగా questions పంపించు కుంటారుగా.

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:— 15-5-1954 వ తేదీన సమావేశమైన Sugar Advisory Committee లో 1954 - 55 లో sugarcane ధరలు రు 1-7-0 నుంచి రు 1-12-0 వరకూ పెంచమని తీర్మానం చేశారు. కాని, దానికి సంబంధించి 1953 September లోనే కేంద్ర ప్రభుత్వము, 1954-55 ధరలు, 1953-54 లో వున్నట్లే వుండవలెనని నిర్ణయించుటవల్ల దీనిని గూర్చి వేరేమీచేయలేదు.

Mr. Speaker :— Question No. 144 will go to the next day.

Sri B. Krishnamurthy Rao:—On a point of order, Sir అధ్యక్షులవారికి ఒక విన్నపం చేయదలచు కున్నాను. అందరుసభ్యులు కూడా ప్రశ్నలు యిస్తున్నారు. కాని కొన్ని బొత్తిగారానేరావు. సంవత్సరముల తరబడి, ఆ ప్రశ్నలు యేమి అవుతున్నాయో మాకు అర్థంకావటంలేదు. వరుసగా, ఒక్కొక్కసారి చూస్తే, 40, 50 ప్రశ్నలను మేము కూడా యిస్తున్నాము. ప్రశ్నలకు జవాబులురావు. నాకొక సందేహము వున్నది. Main Secretariat కు యీ Legislature Secretariat కు

6th November 1954]

కొద్ది అధికార లేవున్నవని భావిస్తున్నదా? లేక, దీనియొక్క హక్కులను కించపరుస్తున్నారా? అనేటటువంటి సందేహము కలుగుతున్నది. మాకు చాలా పర్యాయములు సామాన్య విషయాలపైన ప్రశ్నలకు జవాబులు కూడా యిక్కడినుండి reminders పెడితేకుండా, అక్కడనుంచి జవాబులు రావటం అనేది బాత్తిగా సూన్యంగావున్నది. ఈ ఆచారం చాలా విరుద్ధమైనది. ఇది Legislature ను చాలా అగౌరవ పర్చేటటువంటిది. సభ్యులయొక్క కనీసహక్కులకు చాలా నష్టం కలుగుతున్నది. కనీసం మా ప్రశ్నలన్నిటికీ ఆఖరికి జవాబు వచ్చేటట్లు చేయిస్తారని, అధ్యక్షులవారు యిక ముందు దాని విషయమై తగుచర్యలు తీసుకొని సకాలంలో మాకు ప్రత్యుత్తరములు వచ్చేటట్లుగా చేయిస్తారని, ఆశిస్తున్నాను.

Mr. Speaker:— చర్యతీసుకొంటూనే వున్నారు అధ్యక్షులవారు. అయితే ప్రశ్నలు వేలు అయిపోతున్నాయి వాటికి సంబంధించిన జవాబులు వెతకటం కొంచెం కష్టంగా వుంటుంది.

Sri C. Subbarayudu:— వెనుక కూర్చునటువంటివారు చేతులు గూడ యెత్తుకొన్నా మీద్యుష్టి మామీదికి ప్రసరించటంలేదు. అది చాలాబాధకరంగా వున్నది. కాబట్టి దానిని చేయటం బాగుంటుందని గురించి కొంచెము ఆలోచించి, మీరు మాపైన కాస్త దృష్టిని ప్రసరింప నేను మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:— ఆపద్ధతి parliamentary సాంప్రదాయంలో నేవున్నది. You must catch the speaker's eye. దానికి వేరేమి చేస్తాము.

Sri R. Siddanna Gowd:— అధ్యక్షా, నాదొక చిన్నమనవి వున్నది. మొదటినుంచి ఆఖరువరకు చేయి యెత్తినప్పటికీ ఒక్క chance కూడా దొరకలేదు. అందుకని అధ్యక్షులవారి 'eye catch' చేసే నిమిత్తము చేతికి గంట కట్టుకోమంటారా? అని అడుగుచున్నాను.

Mr. Speaker:— అదికూడా చూడండి. గంటకట్టుకొనేరండి రేపు తెలుస్తుంది.

[6th November 1954]

There is no time to consider the privilege motion of Sri Venkatasubba Reddi, which was handed over yesterday, I will take it up on the next working day. Then we come to the usual adjournment motions.

## II ADJOURNMENT MOTIONS

(1) *Flood damage in Nellore District on 22-10-1954*

Sri G. C. Kondaiah.— నా adjournment motion ఒకటి వుంది.

Mr. Speaker:—ఆవిషయమే చెబుతున్నాను.

Sri G.C. Kondaiah:—This House stands to discuss flood damages in Nellore district on 22-10-1954 which caused breaches to more than 30 tanks and roads bringing heavy loss to the people as well as to the Government.

మొన్నవచ్చిన వరదలవల్ల నష్టంజరిగింది నేను వింటున్నది యేమిటంటే, Revenue Board ప్రతిరుపు లేకుండా యీ flood damage works యేమీ జరుగవని, అందువల్ల P. W. D. వారు tanks, roads విషయం Revenue Board కు వ్రాసి, వారు అంగీకరించిన తరువాతనే repair చేయాలంటే, యీ సంవత్సరం కాకపోవచ్చునని, అందువల్ల తీవ్రమైన నష్టాలు జరుగుతాయని మనవి చేస్తున్నాను. యీ flood damages విషయం ఆలోచించటం కొరకు, యీ House సుadjourn చేసి, discuss చేస్తే, బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతూ, యీ adjournment motion ను ప్రవేశ పెడుతున్నాను.

Mr. Speaker:—The grievance can be redressed by meeting the P. W. Minister. The motion is not an urgent matter. The motion is disallowed.

Sri G.C. Kondaiah:—గవర్నమెంటు యేదైనా సమాధానం చెప్పినట్లయితే విందామని అనుకొంటున్నాను.

6th November 1954]

Mr Speaker :—సమీక్షను మీరు చెప్పారు. వారు విన్నారు. జరిగే పనియేదో జరుగుతుంది. ఎందుకు యింకా ?

*(II) Vow of an hon. Member to sacrifice his life to attain  
Visala Andhra*

Sri M. Rajeswara Rao :—Mr. Speaker, I hereby give notice of this adjournment motion:—

“Whereas it is apprehended that there may not be an opportunity for the members of this Assembly to meet again if the motion of no-confidence in the Ministry now before the Assembly is adopted,

“Whereas a serious situation has arisen out of the terrific vow solemnly taken on the floor of this House by an hon. Member of this Assembly, namely, Sri Sagi Suryanarayana Raju of Thangedu, to the effect that he would sacrifice his life if the long cherished wish of the Andhras namely, the formation of Visala Andhra is not materialised before the 27th November 1956 at 11 05 a.m., and

“Whereas the views of this Assembly on the said solemn vow of the hon. Member should be immediately communicated to the Government of India, in the interest of the public in general and the safeguard of the privileges of the members of this House in particular,

now, therefore this Assembly stands adjourned to discuss this definite matter of urgent public importance.”

(Laughter)

Mr. Speaker : If the Assembly, were to be adjourned for every vow that is being taken by the hon. Members, we cannot function. The adjournment motion is disallowed.

### III. MESSAGE FROM GOVERNOR.

Mr. Speaker : I have to announce to the House that the following message dated 5th November 1954 has been received by me from the Governor of Andhra.

“I acknowledge with thanks your letter of today's date and I am grateful to the House for its resolution to present an address thanking me for the Address delivered to the House on the 29th October 1954.”



#### IV MOTION UNDER RULE 48 OF THE MADRAS ASSEMBLY RULES (Concl'd )

Sri P. V. R. Gajapathi Raju.—Mr Speaker, when speaking on the Governor's Address, Mr Sanjeeva Reddi made a few remarks about the Praja-Socialist party. At that time, I interfered and said that in supporting this no-confidence motion, we were in essence trying to protect the good manners and traditions of democracy in our State. I want all of us to realize that today the problem before us is no longer a question of Prohibition. The Prohibition debate took place in March and again in May. The fact that Government appointed a Committee to go into the question of Prohibition policy in the State with a view to modifying it or even abolishing it, meant that not only the Treasury Benches were aware that Prohibition as a problem existed in our State, but the Opposition also was aware of that same fact. The report was forthcoming and twice we debated on that report. The matter is now over. Today the no-confidence motion, as far as I and my party are concerned, no longer is a question of deciding the merit of Prohibition as such, but it is a question of deciding the merit of the decision of the Assembly taken on this Prohibition issue. I know that there is a tendency to disregard decision of this House. Not only that, our public life today in Andhra has gone so low that we had an example of the Alice in Wonderland mind with which members approach this Assembly. Just now, my friend Mr. Rajeswara Rao brought in an adjournment motion. I do not want to say anything about it, but it was degrading this House by making fun of the sincerity of a member's opinions. In that same way, the politics of our State is being played in the House and outside without any due regard to the sovereignty of this Assembly and I believe that the sooner the Government Benches and the Opposition decide to respect the institution of parliament, the better for us. If we went to abolish parliament, if we do not believe in parliamentary method, let us go off it completely. I know there are conflicting theories about the efficacy of parliament and whether it is right or wrong. And in this context the basic theory of the communist party believes in a one-party democracy. They call it democratic centralism. The Congress party also could believe in the same doctrine and we can dispense with the parliamentary concept of Britain where disputes between the various shades

6th November 1954]

[Sri P. V. Gajapathi Raju]

of public opinion may survive in an open forum where the public also may participate. If that is the idea, let us continue without parliament. But, I believe that coming here and then disregarding its sovereignty will develop bad traditions and cause untold harm to our future. Mr. Sanjeeva Reddi made a few remarks about the Praja-Socialist Party and some were uncalled for. For instance, he referred to a political crisis that is taking place in our own party today. I do not know if a political crisis is taking place in the Congress party and whether Mr. Sanjeeva Reddi has already put his application for becoming an All-India leader. Mr. Nehru is retiring from Prime Ministership, he is welcome to do so and I am sure the whole of Andhra will be proud if a Telugu man can become the Prime Minister of India. I would forward his application to Mr. Nehru. But, whatever the position may be in the Congress Party, I want them to realize that I for one am not a person who will approve of evil whether it is in the Congress party or the Praja-Socialist Party. Mr. Sanjeeva Reddi may say that the Congress party is protecting the Travancore-Cochin minority Government. I do not want the protection of the Congress party and I do not approve of Mr. Pattam Thanu accepting the protection of the Party. I call it evil if an act takes place in Travancore-Cochin as much as it takes place anywhere else, and I have made no secret of the fact that I do not approve of Mr. Pattam Thanu Pillai resorting to firing in Travancore-Cochin for fulfilling a *bourgeois* right of Malayalee imperialism over the Tamil areas of that State. That is my position clearly and I want Mr. Sanjeeva Reddi to understand that. If he wants to convey this criticism against the P. S. P. he may do it to that section of the P. S. P. which supports a compromise with the rightist forces, which supports a compromise with capitalism today. I feel it unnecessary for Mr. Sanjeeva Reddi to find fault with me on the score that I am expressing a dual personality. I oppose the evil of Congress Party here and I will support all such forces in India in our own party which try to efface this tragedy in our own socialist movement.

As far as the Communist Party is concerned, I have only one thing to say. Two friends from them came and met me at Guntur, Mr. Katragadda Rajagopala Rao and Mr. Pillalamarri Venkateswarlu. I have clearly stated that

[Sri P. V. Gajapathi Raju]

[6th November 1954]

day that the Praja-Socialist Party is prepared to give a co-equal support to the Communist Party if it formed the Government. There is nothing equivocal about my statement. I am prepared here and now to state that if I feel that there is evil in the Congress party, I have never hid the fact that I believe that communism is a retarded doctrine, it is a mutation of the mind. I believe that there is something more than communist theory. I may be historically wrong and if history is to prove me wrong, let it do so. But history is the outcome of a combination of action and reaction and therefore whether the socialist forces of India ultimately fight their battle on the unitary plane of a class struggle and go further and fight a three-fold battle of the caste and the concept of the depth of sub-continent of India, that is another matter. I cannot discuss it here. That may be discussed in a class for students or a class for theory. But I would like to say one thing to the communist party in Andhra: "If you believe that you have a progressive role to play, don't object to our offering you honest straight forward support." We do not go further. We do not want to co-operate in any coalition; but if you form one, please do so, we have no objection whatsoever". But to say, 'if you tolerate us, you be apart of us', it will be a presumption on the part of the communist party today in the context of present politics. Not only that, it is a measure today of the crisis that is going on in the communist party. I cannot understand how the communist party can flirt with J. Nehru on the one hand and object to the honest hand of friendship that we give them. If the communist party magazines like Visala Andhra express their honest view-point, I believe that the Andhra Communist Party is in greater turmoil than is attempted to be made out. If you want to help the Congress Party, please do so. If you want to oppose them, we are ready to help you to oppose them, but oppose them on strong grounds, oppose them on socialist principles. Let us not have articles on the vintage by Mr. Nanduri Prasada Rao who holds that today is not the revolution of the redistribution of land and who is trying to make a distinction between those who cultivate land and those who are absent from the land. A cultivating land lord if he has one thousand acres is a land lord who has to be supported because he fulfils the norms of production; a quibble and twiddle, does not go with me. If you believe in revolutions, do so.

6th November 1954]

[Sri P. V. Gajagathi Raja]

If you do not believe in them, come out clearly, and say 'we are no different from the Congress party and for internal consumption we express no-confidence motions'. In fact if we offer you the hand of friendship and are rejected because the only method of subverting a Government, the only method of telling the public clearly what you stand for, would be clouded if you accept a motion for what it is worth. Today in about six or seven hours, the no confidence motion will be decided one way or another. As far as I and my party are concerned, we will continue to fight the Congress party whenever it survives in office or not and if there is to be an alternative Government, we would fight this doctrine of Mr. Nanduri Prasada Rao if the alternative Government proposes to continue that feudalism under the garb of the doctrine of increased production. I say this now as a fore-runner to any change that may take place in this State.

The next unreal position that is taking place here is that members on both sides of this Assembly are continuously discussing personalities all the time. It is not for me to be pedantic. But, I believe if we are to do any work in future, a system should develop in our Assembly and here I would like to say that the British parliamentary tradition should be taken up. In Britain no member is allowed to name another member in the chamber of the House. It is always, 'the hon. Member from Kalahasti, the hon. Member from Anantapur, the hon. Member from Srungavarapukota, etc.' Because once we come here from a particular area, we represent not sectional interest, but the 70,000 voters in that area. I believe that tradition should come here lest heat will be generated. I would humbly suggest to the Chair that this should be strictly enforced as far as possible. Let us learn from which area we come, because it is not the question of merely insulting the members present here, it is a question of insulting the electorate that sends them. Thank you very much.

Sri M. Nageswara Rao :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఆంధ్రదేశ చరిత్రలో చాలా ప్రధాన స్థానము వహించవలసిన సమస్యలగురించి చర్చిస్తున్నాము. భావి చరిత్రకారులు చదువుకొని వివిధ పార్టీలకు ప్రతినిధులుగా ఉన్న శాసనసభ్యుల కర్తవ్యము ఏమిటో నిర్ణయం చేసిరోజు ఇది. ఈ దినం ఇక ఆంధ్రదేశములో శాంతిభద్రతలా

[Sri M. Nageswara Rao]

[6th November 1954]

ప్రధానము లేక రాజకీయ అల్లరులూ ప్రధానము? అని నిర్ణయించే రోజు కూడా కావచ్చును ఇటువంటి పరిస్థితులలో గుంటూరునుండి వచ్చిన నాకు గర్వంగా ఉన్నది. ఆంధ్రప్రభుత్వ స్థాపన అయిన తొలిరోజుల లోనే అధ్యక్షస్థానం వహించిన నల్లపాటి వెంకటరామయ్యగారు మా గుంటూరు జిల్లావారు ఈనాడు మన ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న ప్రకాశంగారు కూడా గుంటూరువారే. ప్రతిపక్ష ఉపనాయకులుగా ఈ తీర్మానమును ప్రతిపాదించిన మోటూరి హనుమంతరావుగారు కూడా మా జిల్లావారే.

ఆంధ్ర రాజకీయాలు మనము పరిశీలనచేస్తే విజయనగరం రాజు గారు చెప్పినట్లు వ్యక్తిగత నిరసన అని ప్రత్యక్షముగా కనిపిస్తూ ఉంది. ఈ పరిస్థితులలో ఏమిచెయ్యవలయును. ఈ విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము ఒకటి రెండు రోజులనుండి సాగుతూ ఉంది. నేను ఈమధ్యనే ప్రజల మధ్యనుండి వచ్చాను. ప్రజల అభిప్రాయం వెల్లడి అయినదని నా ఉద్దేశము. మొన్న దుగ్గిరాల bye-election జరిగినపుడు కల్లు మాకు అక్కరలేదు, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యం కావాలి అని ప్రజలు నిర్ణయించారు. విజయనగరం రాజుగారు ప్రభుత్వం తీర్మానం అమలుపరచలేదు కాబట్టి ఈ no confidence motion ను బలపరుస్తున్నాము అన్నారు. లచ్చన్నగారు పంచమహాపాతకాలలో ఇది ఒకటి అయినా అనేకమందికి నాకు కూడా వృత్తిగా ఉన్న తాటిచెట్టు సత్యాగ్రహం చేయిస్తున్నాను అన్నారు లచ్చన్నగారు. 1930 నుండి గాంధీగారు చెప్పినట్లు నిరంతరం కృషిచేస్తూ మరి ఈరోజున ప్రభుత్వంమీద విరక్తికొద్ది ఈ మాట వారు చెబుతున్నట్లు నాకు కనిపిస్తున్నది. పంచమహాపాతకాలలో ఇది ఒకటి అని చెబుతూ ప్రభుత్వాన్ని ప్రతిఘటిస్తున్నారు. తీర్మానము తెచ్చిన లచ్చన్నగారు, మోటూరివారు ఇది దేశానికి అనర్థకం అని అంటున్నారు. ఇది అంతా చూస్తే ఇద్దరు చేపలు పట్టేవారి కథలాగుంది. ఒకటే ఉన్న మోటూరివారు ఒకటి అంటున్నారు. పైన ఉన్న నాగిరెడ్డి గారు ఇంకొకటి చెబుతున్నారు.

6th November 1954]

[Sri M. Nageswara Rao]

లచ్చన్నగారు ఇది మాకు శకునం అన్నారు. మేనెల 27 వ తేది non-official day. మళ్ళీ ఈ రోజుకూడా non-official day. కాబట్టి రెండు దుశ్శకునాలు ఒక సుశకునంతో సమానం అంటున్నారు. నాకు లచ్చన్నగారు స్నేహితుడు. మాకు అన్యోన్య పేమ ఉన్నదని నాకు, వారికి కూడా తెలుసును. ఇటువంటి పరిస్థితులతో ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది మాకు అవసరంలేదు, మేముతప్ప కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అనేది ఈ దేశములో ఉండకూడదని పంచకూళ కమాయంగా ఈ తీర్మానము తెచ్చారు. ఇది నిజముగా తెలుసుకొనవలెను. భారతజాతి పిత అయిన గాంధీగారు దేశానికి చేసిన సేవగురించి లచ్చన్నగారు రొమ్ము గుద్ద నక్కరలేదు. గాంధీగారిని రష్యా విజ్ఞాన సర్వస్వంలో ఏ విధముగా సృష్టించారో మాకు అర్థం అవుతున్నది గాంధీగారు దేశాన్ని తాకట్టు పెట్టారు అన్నారు ఆలాంటివారు ఈనాడు దేశానికి లీడర్స్? ఈ పరిస్థితులలో ఈ అవిశ్వాస తీర్మానము అభిప్రాయభేదములమీదనా? వ్యక్తులమీదనా? విజయనగరం రాజుగారున్న ప్రతివారికి స్వేచ్ఛ ఉండాలని అన్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో ప్రశాంతంగా ఉంది. ఆంధ్రలో నేడు అల్లరి కనబడుతున్నది కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారు, సోషలిస్టుపార్టీ వారు ఈఅల్లర్లు పెంచడం ధర్మంకాదని చెబుతున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో అభివృద్ధి ప్రణాళికల విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమైనా చేస్తున్నదా? ప్రజల ముందు ఏమైనా చెప్పగలమా ఆలోచించుకొనవలెను. ఈ నాడు విజయ నగరంరాజుగారు, లచ్చన్నగారు ఈమోషను వుండవలెనని ప్రభుత్వాన్ని పడతోయ్యడం మన ముఖ్యపని అనిఅంటున్నారు.

P. V. G. రాజుగారు వారికి బాధ్యతలేదు అన్నారు. G. C. కొండయ్యగారు మాట్లాడుతూ ప్రజాభిప్రాయం మీకు అనుకూలంగా వుంటే పోల్సుకు రండి అంటున్నారు పార్లమెంటు సాంప్రదాయాల మీద నమ్మకం వుంటే నాగిరెడ్డిగారు రాజ్యాంగ చట్ట ప్రకారం రాజీనామా చేయాల్సిన అవసరం లేకుండా ప్రభుత్వం పాలిస్తారు అన్నారు. ప్రతి పక్షానికి ప్రజలమీద విశ్వాసం వుంటే మీరే రాజీనామాచేసి ప్రజాభిప్రాయాన్ని మీప్రక్కకు ఎందుకు తిప్పకోకూడదు. మీకు విశ్వాసం వుంటే ఈ issue మీద మీరే polls కు వెళ్లండి రష్యన్ వాజ్మయాన్ని

[M Nageswara Rao]

[6th November 1954]

కమ్యూనిష్టులు ఆంధ్రదేశంలో వెదజల్లుతున్నారు. రాజకీయబాధితులకు 5, 10 ఎకరాలు భూమి ఇస్తే ఆక్షేపణీయం అని గోవిందరావుగారు ఇప్పుడు చెబుతున్నారు. (Interruption) నాకు ఎంతభూమి ఇచ్చాలో చెబుతాను లేండి. దాచడానికి ఏమిలేదు.

(At this stage the Deputy Speaker occupied the Chair.)

రెండు సంవత్సరాలుకు పూర్వం మీకు వోటుఇస్తే 5 ఎకరాల భూమి ఆవు ఇస్తాము అని ప్రచారంచేసారే. ఒక వోటు ఇచ్చినంత మాత్రాన 5 ఎకరాలు, ఆవు ఇవ్వడానికి సాహసించిన మీరువుంటే, 20 సంవత్సరాలు ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా సేవచేసినపుడు...

Sri K. Malakondayya :—Point of order, మీరు కమ్యూనిష్టుపార్టీవారు అయిదుఎకరాలు, ఆవు ఇస్తాము అన్నారని చెబుతున్నారు. కాని మీఎన్నిక సమయంలో మీనియోజకవర్గంలో కాంగ్రెసుగవర్నమెంటు 25 ఎకరాలుపాతిమితి నిర్ణయించి అంతకుమించినభూమిని పేదలకు పంచుతారని అబద్ధపు ప్రచారం చేస్తూ కరపత్రం వేసారు దానికి ఏమి చెబుతారు ?

Deputy Speaker :—Where is the point of order?

Sri M. Nageswara Rao :—Point of order అన్నారు. అంటే ఆజ్ఞాసూచన ఏమిటి అందులో వున్నది? ఆకరపత్రం ఎదో చూపిస్తే జవాబు చెబుతాను. Time అయిపోయింది అంటున్నారు. చిన్నమనవి. గడచిన ఆరుసంవత్సరాల్లో ఎక్కడో విన్నట్లున్నాను. ప్రథమంలో ఉపన్యాసం ఇచ్చేసభ్యుని మధ్యలో ఆపకూడదని, ఆప్రకారం time ఇస్తే మాట్లాడుతాను. లేకపోతే విరమిస్తాను.

Sri N. V. L. Narasimha Rao :—Point of order, స్పీకరుగారు ఏర్పాటుచేసిన పేరులు ప్రకారం పిలుస్తారా? డిప్యూటీస్పీకరుగారు ఏర్పాటుచేసిన పేరులు చేర్చే అధికారం వున్నదా?

6th November 1954]

Deputy Speaker :—What is the Point of order ? మీకు తెలుసుననుకుంటాను. Deputy Speaker అయినా Chair లో వున్నప్పుడు Speaker యొక్క powers అన్నీ చెలాయిస్తాడు.

Sri N. V. L. Narasimha Rao:—అలా చెలాయిస్తే, చెలాయించగలిగితే, నేను మూడురోజులబట్టి మాట్లాడాలి అని కోరాను. నాదరఖాస్తు మన్నించిన వాళ్ళెవరూ కనిపించలేదు ఆదరఖాస్తు మీరు పరిశీలించి orders వేయగలరా ?

Deputy Speaker:—ఇప్పుడు మీరుమాట్లాడ్డానికి సావకాశంలేదు.

Sri N.V.L. Narasimha Rao.—అయితే ఉపన్యాసం వ్రాసుకు వచ్చాను రికార్డులో దానిని వేసే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Deputy Speaker:—You are expected to make extempore speeches, మీరు చాలా అనుభవజ్ఞులు

Sri N. V. L. Narasimha Rao:— చాలా అనుభవజ్ఞుణ్ణి, అందులో సందేహంలేదు.

Deputy Speaker :—మీ ఉపన్యాసం రికార్డులో వేయడానికి ఏలు లేదు.

Sri N. V. L. Narasimha Rao :—Thanks. మాట్లాడ్డానికి అవకాశంలేక మాట్లాడలేదు కాని ఇప్పంతేకాదని తెలియడానికిలేండి.

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao :—ఉపాధ్యక్షా, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞత. అసలు విషయమై సభా నాయకులు మాట్లాడుతారు. దీనికి సంబంధించిన నాలుగు విషయాలు మాత్రం సభాముఖంగా మనవిచేసి తప్పకుంటాను. ఏ పరిస్థితుల్లో మన రాష్ట్రంవచ్చింది? దీనికి ఎవరు కారకులు, అన్నవిషయాన్ని దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి అని తమ సముఖాన స్పష్టంగా మనవి చేస్తున్నాను. సర్వాంధ్ర ప్రజాసేకానికి ప్రతినిధియై ఆంధ్రకేసరియైన త్యాగమూర్తి ప్రకాశం పంతులుగారు ఆనాడు కంకణం కట్టుకోకపోతే ఆంధ్రలో పరిస్థితులు ఏ విధంగా వుండేవో ఆలోచించండి. రాష్ట్రాన్ని కోరాము. తెచ్చుకున్నాము. ప్రభుత్వాన్ని కూడా ఏర్పరుచుకోలేని పరిస్థితిలో ఆంధ్రులున్నారనే అగౌరవంనుంచి తప్పించినవాడు



[Sri S.B.P. Pattabhirama Rao]

[6th November 1954]

ఆ మహా ఏరుడు. ఆయన ఈనాటివరకు అతిజాగ్రత్తగా పేద ప్రజల శ్రేయస్సును తన శ్రేయస్సుగా భావించి ఈ చక్రాన్ని నడుపుకు పోతున్నారు. ఆయన దగ్గర పనిచేయడానికి మేము గర్విస్తున్నాము. పేద ప్రజలకు మంచి చేయాలనే ఉద్దేశంతో, ఆంధ్రరాష్ట్రం భాషారాష్ట్రంగా విడిపోయాక ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో వున్నదానికన్న అభివృద్ధి చెందుతోందని ఇతరరాష్ట్రాలకు చూపించడానికి ఆయనకొన్ని ప్రణాళికలు వేసారు. వాటిని జాగ్రత్తగా నడిపించుకు వస్తున్నాం. మీకుమనవి చేసినట్లు, సామాన్య ప్రజలకు ఎంతత్వంలోనైనా లాభం కలుగ చేయడమే ఆయన పరమావధి. ఆ ఆశయంతోనే ఇంతకాలం ప్రభుత్వాన్ని నడపడం జరిగింది. ఈ Prohibition issue ఒక పెద్ద issue. పేద ప్రజానీకానికి ఏవిధంగా లాభం చేస్తోంది, నష్టం చేస్తోంది, అనేవిషయం కూడా ఇందులో ఇమిడివున్న విషయం రాజ్యాంగ చట్టంలో ఇది ఒక సూత్రంగా చెప్పబడింది. అన్నిరాష్ట్రాల్లోను మద్యపాన నిషేధాన్ని అమలు చేయాలని అందులోవున్నది. అందులో చాలా కష్టాలు వచ్చిన మాటనిజం మంచికలిగిన మాటనిజం ఏదీహెచ్చు అన్న విషయం పరిశీలించి మొత్తం ప్రజానీకానికి మంచి చేయడమే ప్రభుత్వంయొక్క విధి. కొన్ని మాసాలుగా మాజీగీత పనివారికి ఏవిధంగా మంచిచేయాలి అనేది ఆలోచిస్తున్నాం.

ఏవిధంగా యీ తాటిచెట్లలోనుంచి వచ్చేపదార్థాన్ని ఉపయోగించి ప్రజానీకానికి మంచిచేసే రీతిగా మాజీపనివారికి ఏవిధంగా మంచి వృత్తులు కల్పించాలి అని చూశాము. అయితే మంచిపద్ధతులలో మంచి వృత్తులు కల్పించాలని ప్రభుత్వ ఆశయం. ఆ ఆశయంతో ప్రయత్నాలు చేశాము. మా పార్టీవారుకాదు, కృషీకార్ లోక్ పార్టీవారు శ్రీ వెంకటయ్యగారు ఎంతో శాస్త్రవిజ్ఞానం కలిగినవారు. మంచి విద్యకలిగి కొంతకాలం తరిఫీదుపొందిన శ్రీ వెంకటయ్యగారు ఒక స్కీమునిచ్చారు. తాటిచెట్లనుంచివచ్చే నీరా నుపయోగించి చక్కెరతీస్తే, దేశానికిలాభం కలగడమేకాకుండా మాజీగీతపనివారికీ వృత్తి లభిస్తుందని చెప్పారు. ఈ స్కీముపై ఒకకమిటీవేసి వారిచ్చిన సలహాలు పరీక్ష జరుపుతున్నాం. తరువాత palm gur products విషయంలో All India లో గజానన నాయక్ specialize చేశారు. ఆయనకూడావచ్చి, ఆయన వెంకటయ్యగారు మేము ఆలోచించి ఏవిధంగా చౌకపద్ధతులలో చక్కెర తయారుచేయాలి ఆలోచించి యీ నీరాపద్ధతిని అమలులో పెట్టడానికి

6th November 1944]

[Sri S.B.P. Pattabhirama Rao]

ఏర్పాటుచేశారు. రెండు factory లు పెట్టి వెంకటయ్యగారు చెప్పిన స్కీము మొదట అమలుపరిచి, అది సాధ్యమైనంత త్వరలో రాష్ట్రమం తటా అమలుచేయడానికి ఏర్పాటు చేయడంకూడా జరుగుతుంది దానికి కావలసిన machinery తయారుచేయడానికికూడా రామకృష్ణయ్యగారు suggestions ఇచ్చారు. అతిత్వరలోనే మాజీగీతపనివారికి పని కల్పించడానికి యీవిధంగా ఏర్పాటుచేశాము. అదీకాకుండా ఒకవేళ కొంత మందికి యిష్టంలేక, అలవాటు తప్పివున్నవారికి, బంజరుభూములకు అర్హులైన బీదవారికి, బంజరుభూములు ఇవ్వడానికికూడా ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. తండ్రి చేసినవృత్తి కొడుకు చేయకపోవచ్చును. తాత చేసినవృత్తి తండ్రి చేయకపోవచ్చును అందుచేత నాకున్న అనుమానం ఏమిటంటే 4, 5 సంవత్సరాలయిన తరువాత తగినంతమంది సీరా గీతకు ఏవిధమైన శిక్షణ ఇవ్వకుండా వస్తారా? అన్న అనుమానం లేకపోలేదని మనవి చేస్తున్నాను. కాని కల్లుగీత కలకాలం వుండాలనే ధోరణిలో ప్రతిపక్షంవారు ఆలోచించడం మిక్కిలి దురదృష్టకరమైన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను. మంచిపద్ధతులలో మంచి వృత్తులను కలుగచేయడానికి మన ప్రభుత్వం పనిచేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీ వెంకటయ్యగారు కొన్ని figures ఇచ్చారు. మన ఆంధ్రలో 18½ లక్షల టన్నుల చక్కెర తాటిచెట్లనుండి తయారుచేయవచ్చునని చెప్పారు. 20 లక్షల టన్నులకు పైగా బెల్లం తయారుచేయవచ్చునని చెప్పారు. ఇప్పుడు మనరాష్ట్రంలో తయారవుతున్న చక్కెర 12, 13 లక్షల కంటే ఎక్కువలేదని చెప్పారు. ఇవి ఆషామాషీ లెక్కలుకావు. ఎంతో అనుభవంతో శాస్త్రజ్ఞానంతో సేకరించారు. తరువాత చెరుకు పండించడానికి వీలైన భూములను ఉపయోగించడం తప్పించి చవిటిపట్టలలో వచ్చే తాటిచెట్లనుంచి సీరాతీసి సరైనమార్గంలో చక్కెర చేసి దేశానికి మంచి రాబడి చేయడానికి పథకం చూపించారు. వారి లెక్కలప్రకారం 2,50,000 మాజీ గీతపనివారికి పని కలుగుతుందని చెప్పారు. ఈచక్కెర మన ప్రపయోగాలకు పోగా మిగిలినదానిని యితరదేశాలకు ఎగుమతిచేసి మన పరిశ్రమ అభివృద్ధి చేసుకోవచ్చునని మనవిచేస్తున్నాను. ఈస్కీమును

[Sri S.B.P. Pattabhirama Rao]

[6th November 1955]

పరీక్ష చేసి దేశంయొక్క అభివృద్ధికి అనుగుణంగా వుండే విధంగా ఆచరణలో పెట్టదలచుకున్నాము. ప్రొహిబిషను అమలులోనికివచ్చి 7 సంవత్సరాలు మాత్రము అయినది. 7 సంవత్సరాలలో నిజంగా ప్రొహిబిషను successful అయినదా, లేదా అని చెప్పడానికి తగిన కాలం కాదని ఆ వ్యవధిలో చూచినట్లుయితే పేదప్రజానీకానికి ఎంత లాభంకలిగినదనే దృష్ట్యా చూచి నిర్ణయించడం కోసము Planning Commission అన్ని రాష్ట్రాలకు ఒక ప్రశ్నాపత్రం పంపినది అన్నిరాష్ట్రాలలోను Special Officers ను నియమించే ఏర్పాట్లకూడా చేస్తున్నారు. ఇంత తొందర పడి మనం దీన్నిగురించి ఏదో ఒక నిర్ణయించేసి ఆ నిర్ణయాన్ని అమలు పరచాలనడం బీదప్రజకు మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే కొంతకాలం మేము తలపెట్టిన స్కీము పనిచేసినతరువాత దాని ఫలితాలు ఏవిధంగా వున్నాయో చూచి దేశవ్యాప్తంగా అమలు పరుస్తాం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఏదైనా ఒకకమిటీని వేసినప్పుడు ఆకమిటీ సిఫార్సు లిన్నిటినీ యథాతథంగా ఆచరించడం ఏదేశములోగాని ఏపార్లమెంటరీ విధానంలోగాని లేదు. ఆసిఫార్సులు ఆచరణయోగ్యమైనా బీదల మంచిని దృష్టిలో నుంచుకొని అమలుచేయాల్సిన అవసరంవుంది. చేయవలసినవి ఈప్రభుత్వం చేస్తూనేవున్నది. ఈ మధ్య నల్లమందును అలవాటున్న వారికి ప్రతిదఫా permits renew చేయడం కష్టంగా వుంటుందని medical certificates అక్కరలేకుండా యివ్వవచ్చునని ప్రతిదఫా యిచ్చాం. కాని కొత్తగా అలవాటు చేసుకున్నవారికి medical certificate కావాలని అడిగాము తరువాత District Prohibition Officer, Collector లకు apply చేయనవసరం లేకుండా Tahsildar permit యివ్వవచ్చునని, ఉత్తర్వులిచ్చిన సంగతి మీకు తెలుసును. ఈవిధంగా చేయగల పనులు ప్రజలకు నష్టంలేకుండా, సరైన పద్ధతులలో యింతవరకు అమలుపరచడానికి ఏర్పాటుచేస్తున్నాం.

Constitutional విషయాలు ఏవో కొందరు మిత్రులు చెప్పారు. దానికి మేము చెప్పకలిగింది ఏమీలేదు. అయితే విజయనగరం రాజాగారు మాత్రం ఆంధ్రదేశంలో వుండీకూడా ఇంగ్లీషులో బాగా మాట్లాడుతారు.

6th November 1954]

[Sri S.B P. Pattabhirama Rao]

డారు, బాగుంది. ఒక level ను maintain జేశారు. సంతోషం. అయితే వారు మాట్లాడుతూ personalities లోకి వెళ్లడం సభా సాంప్రదాయంకాదని మొన్న చెప్పారు కాని వారుకూడా, అంతిమివారుకూడా ఒకసారి మాత్రం exception పెట్టారని అమమానం మా నాయకులు సంజీవరెడ్డిగారిని గురించి మాట్లాడుతూ ఏదో చెప్పారు ఢిల్లీకి వెళ్లి Pandit Nehru ను replace చేయడానికి వీలవుతుందేమోనని చెప్పారు సంతోషం. కాని నైహూగారిని పండిట్ నైహూ అని దేశదేశాల ఖండఖండాల మారుమోగుతూవుంటే దానిని ఉచ్చరించడానికి అసాధారణమైన కాబోలు J. Nehru అని చెప్పారు. Nehru ను replace చేయడానికి సంజీవరెడ్డిగారు వెళ్లాలని దీవించారు. ఆదీవన మంచిదేనని మనవిచేస్తున్నాను.

సంజీవరెడ్డిగారిని గురించి మాట్లాడుతూ పండిట్ నైహూను కూడా వారు replace చేయడానికి వీలు అవుతుందేమోనని అన్నారు జవహర్లాల్ నైహూ అనకుండా జె నైహూ అన్నారు. జె నైహూ అంటే బహుళ వారి గౌరవము తగ్గిపోతుందను కొన్నారేమో కాని నా అనుభవాన్నిబట్టి చెప్పచున్నాను. సంజీవరెడ్డిగారు ఇప్పుడు మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో పరిపాలనను నడిపిస్తున్న విధంగానే ఇదేదక్షతతో, కేంద్ర ప్రభుత్వముకూడ నడిపించగలిగితే ఆయన ఆస్థానాన్ని బంగారువస్తువుకు మణి అలంకరించినట్లుగా అలంకరించగలరని చెప్పతున్నాను. మనం ఏమి చెప్పగలం. యువకులు, పెద్దలు ఏషదవికైనా ఏస్థానానికైనా వెళ్ళడానికి అవకాశ ముండవచ్చు. కనుక మనం ఆమాటను ఏనాటికైనా తీసివేయడానికి వీలులేదు. విజయనగరం రాజాగారు గూడ పెద్దపెద్ద స్థానాలకు వెళ్ళడం మంచిదే. అది మారోరికకూడ అని చెప్పతున్నాను. దాన్ని గురించి సందేహింప నక్కరలేదు.

తరువాత ఇంకొక సభ్యుడు Constitutional విషయంకూడ చెప్పారు. అసెంబ్లీలో pass చేసిన తీర్మానాన్ని అమలు పరచకపోతే, తప్పుకుండా ప్రభుత్వము తప్పకోవలసి యుంటుందని చెప్పారు. కాని వారుకూడ ఒకప్పుడు ఒకపార్టీకి, పార్టీనియమాలకు నిలబడినటువంటి వ్యక్తి, ఇప్పుడు కాదనుకోండి. వారు వారి పార్టీ నుంచి తప్పుకొన్న తరువాత మన విశ్వనాథంగారు చేసిన విధంగా వారి పదవికి రాజీనామా

[Sri S.B.P. Pattabhirama Rao]

[6th November 1954]

నిచ్చి, మరల ఎన్నికకు నిలబడినట్లైతే, వారు చెప్పినది నేను సగౌరవంగా తీసుకొనే వాణ్ణి కాని, ఆయోగ్యతే వారికిదక్కలేదు. ఆభాగ్యము నాకు అబ్బలేదు. కనుక నేను వారిమాటలను కేవలము రిక్తవాక్కుగానే తీసుకొన్నానని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంకొకరు మాట్లాడుతూ క్రిష్ణా, పెన్నార్ ప్రాజెక్టును, వెనుకటి Cabinet వారు సిఫార్సు చేశారని అన్నారు. దాన్ని challenge చేయకపోతే, అది పొరపాటుగా ఉంటుంది. వారు చెప్పింది యధార్థంకాదని మాత్రం చెప్పచున్నాను పోయిన ప్రభుత్వము అంటే విక్రమదాసు రాష్ట్రంలో ఉండినటువంటి మా ప్రభుత్వము ఎన్నడు క్రిష్ణా, పెన్నార్ ప్రాజెక్టును support చేయలేదు. నందికొండ ప్రాజెక్టును support చేశాము ఈవిధంగా వారు విషయాలు తెలుసుకోకుండా చెప్పడం ప్రజానీకాన్ని మోసపుచ్చడమే అవుతుందేమోనని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతకంటే నేను చెప్పవలసిన విషయాలు ఏమిలేవు. మేము ఆంధ్రప్రజయొక్క మంచికోసం, వారి లాభంకోసమే, ఆలోచనచేసి ఈ ప్రభుత్వాన్ని నడిపిస్తున్నాము.

**Sri K. Rajagopala Rao:—**ఒక విషయం మనవిచేస్తాను.

**The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—**నన్నుమాట్లాడనివ్వండి. మీరు తరువాత మాట్లాడవచ్చు. కనుక ఈ ప్రభుత్వం చేయగలిగిందంతా ప్రజానీకంయొక్క మంచినే దృష్టియందుంచుకొని చేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది సభవారికి అంగీకారంగా ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా అంగీకరించవలసిందని, అదికాదు అనిననాడు, తప్పకుండా వారి నిర్ణయానికి బద్ధుడుగా ఉంటానని మనవిచేస్తున్నాను.

**Sri T. Lakshminarayana Reddi:—**On a point of information Sir, తాటిచెట్లున్న ప్రాంతాలలోనే కల్లుగీతవారికి పరిశ్రమ కల్పిస్తాము. వారిని నిరుద్యోగం లేకుండ చేస్తామని అన్నారు. అయితే ఈతచెట్లున్న ప్రాంతాలలో వారికి ప్రభుత్వం ఏమి సహాయంచేస్తుందో తెలియచేస్తారా!

**The Hon. Sri S. B. P. Pattabhiramarao:—**తాటిచెట్లు ఉన్న చోట అంటే ఈతచెట్లు కూడ అందులో కలసివస్తాయని వారు గుర్తిస్తారు. అది మనవి చేస్తున్నాను.

6th November 1954]

**Sri K. Rajagopala Rao:**—ప్రజాభిరామా రావు గారు composite Stateలో ఉన్నప్పుడు ఆ మంత్రివర్గము క్రిష్ణ పెన్నార్లు ప్రాజెక్టును support చేయలేదని అన్నారు అయితే ఆంధ్రదేశంలో ఈ ప్రాజెక్టున్నది ఆంధ్రో శన జరుగుతున్నప్పుడు నందికొండ ప్రాజెక్టును గాని లేక మరొకదాన్ని గాని మంత్రివర్గం చేత సిఫార్సు చేయించారా? మంత్రివర్గం దేన్నైనా సిఫార్సు చేసిందా?

**The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:**—అసలు ఆ ప్రశ్న రాలేదు. అప్పటి నా speeches చూచినట్లైతే ఆ విషయం మీకే తెలుస్తుంది వేరే చెప్పనక్కరలేదు ప్రభుత్వం ఏమి చేసింది clearగా చెప్పాను.

**Sri M. Subba Reddi:**— Prohibition policy ని ఇంకను అమలు జరపాలనే అభిప్రాయముతో ఉన్నారనుకుంటున్నాను. కాని ఆ చట్టాన్ని సవరించి దాన్ని కట్టుదిట్టంగా అమలుజరుపుతామని మాకు ఏమి హామిరాలేదు దీన్ని కట్టుదిట్టంగా చేయవలసి యుంటుందని మేము ఎన్నోమార్లు శాసనసభలో చెప్పాము ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వము అటువంటి ప్రయత్నం చేస్తుందా

**The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:**—మా నాయకులు అదంతా చెప్పతారు ఇంకేదైనా ఉంటే అదంతా మా నాయకులకు వదలిపెట్టాను.

(At this stage Mr. Speaker resumed the Chair)

**Sri N. V. L. Narasimha Rao:**—అధ్యక్షా, మళ్ళీ question hour ప్రారంభించారు ఈ అయిదు నిమిషాలు కూడా అయిపోతుందేమో ననుకొంటాను. నాకు ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు, ముందు అధ్యక్షులవారికి నా వందనాలు అర్పిస్తున్నాను. ఆయితే 5 నిమిషాలలోనే నేను ముగించవలసి యుంటుంది. కాని 2 నిమిషాలలోనే ముగిద్దామని ఆలోచిస్తున్నాను. ఈవిశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తీసుకు రావడానికి కారణమేమిటో ఆ తీర్మానాన్ని చదివినట్లైతే తెలుస్తుంది. దానిలోనే వ్రాశారు. సామాన్యంగా ఇటువంటి అవిశ్వాస తీర్మానాలలో కారణాలు వ్రాయరు. కాని దీనిలో ఒక ముఖ్య విశిష్టత ఉన్నది. ఈ సభవారు pass చేసినటువంటి ఒక తీర్మానాన్ని అమలులో

[Sri N. V. L. Narasimha Rao]

[6th November 1954]

పెట్టలేదు. అది అమలులో పెట్టలేకపోయిందిగాని ఒక పాతకాగితంకింద జమ కట్ట కూడదని చెప్పడానికి ఈ తీర్మానం తీసుకురాబడింది తక్కిన విషయాలు సమస్యలు గురించి ఈ సందర్భంలో ఉద్దేశంగా ఉపన్యాసాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు పంతులుగారన్నా, సంజీవరెడ్డిగారన్నా, ఈ మంత్రులంతా మణులే - బ్రహ్మాండమైన మణులు. ఇటువంటి మణులు దొరకరు కూడాను ముఖ్యంగా నాకు తెలిసినంత వరకు. అయితే ఇటువంటి బ్రహ్మాండమైనటువంటి ధర్మసంస్థాపనలు చేసేటటువంటి మహానుభావులు ఈచిన్నపని ఎందుకుచేయలేక పోయారా అనేదే చాలా విచారంగా ఉన్నది. సభలో ఆమోదింపబడినటువంటి తీర్మానం, అన్ని పార్టీల వారు అంగీకరించినటువంటిది దీనిమీద divisions కోరికలకు గవర్నమెంటు వారు భయపడ్డారు. అటువంటి తీర్మానాన్ని ఎందుచేత అమలులో పెట్టలేదు అని ఆలోచిస్తే నాకు రెండు విషయాలు తోచాయి. అవి బహుశా పొరపాటు కావచ్చు. ప్రారంభంలో దీనికి ప్రకాశంగారి Cabinet అని పేరు. ఇది ప్రకాశంగారి Cabinet గనుక మేమందరం వారికి సహాయం చేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే, వారు బ్రహ్మాండమైన నాయకులు, మాకు ఒక్కరికే కాదు, ఆంధ్రదేశాని కంటటికి నాయకుడై నటువంటి ఉత్తమ పురుషుడు. అటువంటి వారిని రాష్ట్రపరిపాలన చేయడానికి, పిలచి నపుడు మేమంతా సంతోషించాము, చాలా ఆనందపడ్డాము విశాఖ పట్నం సమావేశంవరకు అట్లాగే జరిగిందని అనుకుంటాను. తరువాత ఏదోకొంత కథ అడ్డము తిరిగింది, కొంత కథ మారింది. ఇప్పుడున్న కాంగ్రెసు, అప్పుడున్న పాత కాంగ్రెస్ కాదు. ఇప్పుడున్న కాంగ్రెస్ ఇది సర్పదప్తమైనటువంటిది, నలుడు కాదు బాహుక్ కాంగ్రెస్ ఈ మధ్య పాన నిషేధచట్టము తీసివేస్తే కాంగ్రెసువారు నాలుక పీక్కింటా మన్నారు. ఈ సమస్యలో సంజీవరెడ్డిగారు ప్రకాశంపంతులుగారు నలిగి పోయారు. ఈ సందర్భంలో నీరా ఉపాయం suggest చేస్తే అదికూడ వారికి అందుబాటుకాలేదు. దానిమీద వొత్తడి ఎక్కువ అయింది. ఇప్పుడు దాన్ని అమలుపరచ లేనటువంటి పరిస్థితులేర్పడ్డాయి. అందుచేతనే మొన్న ఈ House యొక్క leadership ను సంపూర్ణంగా డిప్యూటీ చీఫ్ మినిష్టరుగారికి సంక్రమింపచేశారు. ఇప్పుడు పంతులుగారు “నెపోలియన్ ఇన్ సెంట్ హెలీనా” గా ఉన్నారు. ఆయన నెపోలియనేకాని సెంట్ హెలీనాలో ఉన్నవాడు ఏమిచేయలేడు, రాహు గారి పై మూర్ఖునిలాగా ఉన్నారు. బోధలో స్నేహంలాగా వున్నారు.

6th November 1954]

[Sri N. V. L. Narasimha Rao]

పోనీ, సంజీవ రెడ్డిగారేదైనా బ్రహ్మాండమైన నాయకుడా అంటే, చేసి ఒప్పుకోను. మీకునాయకుడు కావచ్చు, మరొకరికి కావచ్చు, leader గా కన్నడవచ్చును. అది సూక్ష్మదృష్టిలోనే. స్థూలంగా మరొకానొకరు. ఆయన రామభద్రరాజుచేత ఓడింపబడినటువంటి కాంగ్రెస్ నాయకుడు. ఆయన రాజ్యం చేస్తున్నాడు. ఆ రాజ్యంలోనుంచి తోలగపొమ్మంటున్నాను పంతులుగారిని నేను

కాంగ్రెస్ ఈవేళ పుట్టింది కాదు, తేలితాయుగంలో కాంగ్రెస్ పుట్టిదా? అని నాకు జ్ఞాపకం వస్తున్నది. పూర్వకాలంలో సంఘ కాంగ్రెస్ అయివుంటాడు అని నా నమ్మకం. ఆయన దేవకి జైల్లో పెట్టాడు. ఎందుకైనా మంచిదని అదే మోస్తరుగా ఈవేళ కాంగ్రెస్ రూపం ధరించినటువంటి ఈ కాబినెట్ యశోదాదేవిని జైల్లో పెట్టింది. దానినిగురించి ఇప్పుడు నేను విలాపం చేయడానికి వచ్చాను. వారి పెన్సిడెంట్ అయినటువంటి గోపాలరెడ్డిగారు దూరదృష్టి కలవాడు. కాంగ్రెస్ లో అవినీతి వచ్చింది కనుక ఆడవాళ్లు, రండర్రా, ఇహనుంచి మనం ఈసభ అంతా ఆడవాళ్లమయం చేద్దాము అన్నారు. దానికి నేనూ ఒప్పుకున్నాను. నేనుకూడా ఎవరినో చూస్తున్నాను, ఏ మనుషురాలునో ఒక ఆవిడను మెంబర్ గా ఏర్పాటు చేద్దామని. ఆరోజు వచ్చేట్లయితే మీమగవాళ్లందరినీ జైల్లో పెడుతుంది ఆవిడవచ్చి. బ్రహ్మాండమైన స్త్రీము ఒకటి వెంకటయ్యగారు చెప్పారు. అది తాజ్ మహల్ లాగా కన్పించింది నాకు. చూడడానికి బ్రహ్మానందమే కాని అనుభవించడానికి లేదు, దానిని ఇంప్లి మెంట్ చేసినంతమాత్రాన ప్రోహిబిషన్ కు ఎన్నైనా అనాచారము వస్తుందనికాని, ఆచారం పోతుందని కాని ఇందులోలేదు. ఇప్పుడైనను ఏమీ మిగిలిపోలేదు. పంతులుగారిని నేను బ్రతిమాలుతున్నాను, 'assert చేసుకోండి మీరు' అని. ఇది నేడు కాంగ్రెస్ కాబినెట్ కాదు, ప్రకాశం కాబినెట్, అని చెప్పండి. చెప్పి వాళ్లందరినీ విడుదలచేస్తామని చెప్పండి. నేను అమలుచేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని చెప్పండి. చెప్పేటట్లయితే ఈతీర్మానంయొక్క substance పోతుంది, సారాంశము పోతుంది, అర్థం పోతుంది. అప్పుడు మమ్మల్ని, ఇటువైపు



[Sri N. V. L. Narasimha Rao]

[6th November 1954]

ఉన్నటువంటివానిని అందరినీ disarm చేసినవారవుతారు. అందుచేత నేను వానికి సాష్టాంగ నమస్కారంచేసి మనవిచేసేది ఏమిటంటే 'మీరు అవస్థలో పడవద్దు, మమ్మల్ని అవస్థలో పెట్టవద్దు.' మీరు నిజంగా ప్రకాశ జ్వాల చూపించండి, ఈ ఆంధ్రదేశానికి. వాళ్లను విముక్తి చేయండి. అడవాళ్లను జైల్లో పెట్టడం ఇప్పటినుండి ప్రారంభిస్తే, జైలుకు పోయి రేపు రాజ్యం చేయడానికి కూడా సిద్ధమవుతారని మీరు చూస్తున్నారో లేదో నాకు తెలియదు ముందే ట్రైనింగ్ ఇస్తున్నారేమో కాని మీ గవర్నమెంట్ లో స్త్రీజాతిని తీసుకువెళ్లి జైల్లో పెట్టడమనేది చాలా పౌరుషహీనము అందుచేతను తమరు ఇప్పుడు ఈరోజునే చెప్పండి. 'ఏళ్లందరినీ పదలివేశానని, నేను ఈకమిటీ రిపోర్టును adopt చేస్తున్నాను' అని శైలివిచ్చినట్లయితే మేమందరము కృతార్థుల మాతామని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri N. V. Rama Rao:—అధ్యక్షా, ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి ఆంధ్ర ప్రభుత్వం మీద మా నాయకులు శ్రీ గౌతు లచ్చన్నగారు విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానము ఇక్కడ ప్రతిపాదించినట్టి పరిస్థితులు, దానిని మేమంతా సపోర్ట్ చేసే పరిస్థితులు కల్గడానికి నేను హృదయ పూర్వకంగా చాలా విచారిస్తున్నాను. ఎందువలనంటే, నిన్ననే మన గోపాలకృష్ణయ్యగారు అన్నారు. మీరు రాజగోపాలాచారిగారి గవర్నమెంటును సపోర్ట్ చేశారని, నిజమే. దానిని సపోర్ట్ చేశామని చెప్పడానికి నేనేమీ సిగ్గుపడలేదు మేము చేసినది మహా పాపమో, మహాతప్పో, లేకపోతే అది రైట్, నిజంగా చెప్పకుంటే, నిజంగా చేసింది పాపం అయితే పోతుంటని నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. రాజగోపాలాచారిగారిని మేము సపోర్ట్ చేసిన మాటా వాస్తవమే. మేము అలాగ సపోర్ట్ చేసినది కొద్ది రోజులేకాదు. ఆయన ప్రభుత్వం ఉన్నంతకాలం కూడా రాజగోపాలాచారిని సపోర్ట్ చేసిన మాటనిజమే. కాని, అటు రాజగోపాలాచారిని సపోర్ట్ చేయడమేకాకుండా ఆయన కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ కు అనుకూలముగాకూడా ఓట్ చేసినటువంటి కె. ఎల్. పి. వాళ్ళముమేము. ఆ పరిస్థితులలో ప్రకాశంగా, ఆందులో ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశం అంత

6th November 1954]

[Sri N. V. Rama Rao]

టికి పెద్ద ఆయన, మొదటినుంచి త్యాగాలు చేసిన అంధకేసరి అనే ఆయన ప్రధానమంత్రిగా వున్నప్పుడు, అందులో వీరి అంతా మంత్రులుగా వున్నప్పుడు ఈ ప్రభుత్వానికి మేము ఈ no-confidence motion తీసుకువచ్చి ఈ విధంగా చర్చించవలసిన పరిస్థితి దేర్చుకొనమనుకున్నాం ఏమిటో మీరు తెలుసుకొన గోరుతాను. రాజగోపాలాచారి మొక్క ఆ సంవత్సరమున్నర కాలంలో కూడా మాకు ఎటువంటి పదవులుకూడా రాలేదు. మేము ఏవిధమైనటువంటి మంత్రి పదవులు లేకుండానే అక్కడ రాజగోపాలాచారి గవర్నమెంటును సపోర్ట్ చేశాము. ఒకకంటా కూడా మేము వున్నంతకాలం, దానికి కారణం కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకుడైనటువంటి రాజగోపాలాచారిగారి కార్యదక్షత, రాజకీయ నేర్పరితనం, కారణం అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఈపరిస్థితులు కల్గడానికి ఇప్పుడు పరిపాలిస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వపార్టీ నాయకుడైనటువంటి సంజీవ రెడ్డిగారికి కార్యదక్షత లేకపోవడమో, చేతకానితనమో, మరి దురహంకార పూరితమైనటువంటి అసమర్థతతో, కారణం అనుకొంటున్నాము. హృదయపూర్వకంగా మరొక ఉద్దేశ్యంతో ఈ విధంగా అనడంలేదు. మేము మరొకవిధంగా ఇదేమి జేయడంలేదు. హృదయపూర్వకంగా చాల విచారిస్తున్నాము ఎందుచేతనంటే గత జనరల్ ఎన్నికలు అయిన తరువాత కాంగ్రెస్ ఏ పరిస్థితులలో వుందో మీకు తెలుసు. ఎవరిని ఛీఫ్ మినిష్టరుగా చేయాలో మీకే అర్థంకాలేదు. అసలు ఈరాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏర్పడుతుందా? లేదా? అనిమీరు అయోమయవాస్తవంలో ఉన్నారు ఆ పరిస్థితిలో సంజీవరెడ్డిగారుకూడా ప్లేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. మేము గవర్నమెంట్ ను చేయదలచుకోలేదు. ఎవరైనా ఏర్పాటు చేస్తే మేము చూస్తాము అని అప్పుడప్పుడు అన్నారు. అటువంటి పరిస్థితిలో నాయకుడు దొరకని మీరు రాజగోపాలాచారిని అర్థించవలసి వచ్చింది. ఆలాంటి టైమ్ లో మన ప్రకాశం పంతులుగారు ఇప్పుడు ఛీఫ్ మినిష్టరుగా వున్న ప్రకాశంపంతులుగారు యునైటెడ్ డెమోక్రెటిక్ ఫ్రంట్ ను ఏర్పాటుచేశారు. ఆ ఫ్రంట్ కి ఎంత సంఖ్య వుందో తెలుసును. మీకు 165 మంది సభ్యులు అక్కడ చేరారు. ఆ పరిస్థితులలో నిజంగా వారు clear majority చూపించునట్లయితే మేము సహాయంచేస్తే 180 మంది

[Sri N. V. Rama Rao]

[6th November 1954]

అయేవారు. ఆ రోజుననే ప్రకాశంగారు చీఫ్ మినిష్టర్ అయే వారు. 180 మంది చూపించినట్లయితే తప్పకుండా గవర్నర్ గారు ప్రకాశం గారిని పిలువ వలసి వచ్చేది ఆ situation ను తప్పించింది మా నాయకుడు రంగాగారే మీకు నేనొకటిపనవిచేస్తాను. ఈ రోజుల్లో సాత్రు ఇండియాలో కాని, యావదాంధ్ర దేశంలో కాని కాంగ్రెస్ జండా ఎగునుతోందంటే దానికి రంగాగారూ, మేమూ కారణం. మేము తప్పుచేయవచ్చును మహాపాపం చేయవచ్చును నేను ఈ వేళ మీకు మనవిచేసేదేమిటంటే ఆ పరిస్థితిలో ఆ విధంగా తీసుకురావడానికి రంగాగారే కారకుడు. ఆ రోజునమేము ప్రకాశం పతులుగారి నాయకత్వం క్రింద clear majority చూపించి వున్నట్లయితే ఆ ప్రకాశంగారు చీఫ్ మినిష్టరు అయ్యేవారు. మీరు ఫుల్లారెడ్డిగారిని ఛాలంజి చేశారే మొన్న. ఆ ఫుల్లారెడ్డిగారు ఆ మంత్రివర్గంలో మినిష్టరుగా వుండేవాడు మిమ్మల్ని చిత్తుచేసిన నాగిరెడ్డిగారు అందులో వుండే వారు. మేము అంతా మినిష్టరుగా వుండేవాళ్ళం, మాతీమ్మారెడ్డిగారుకూడా అందులో మినిష్టరుగా వుండే వాడు. ఆయనకు మినిస్టరే కావలసి వచ్చింది కనుక మీలోకి వచ్చాడు. ఆయనకు అప్పుడు మినిస్టరు వచ్చేది కనుక అందులో వుండనే వుండును. మాకు సిద్ధాంతాల్లో తేడావచ్చి కాదు. మినిస్టరు కోసమేమీలోకివచ్చారు. అందువల్ల నేనుమనవిచేసేది. (Interruption)

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—జవాబు చెప్పవలసివుంది సభ్యులేదో మాట్లాడుతున్నారు మాట్లాడసీయమని మామూలుగా కూర్చుంటున్నాము. వారేమి మాట్లాడినా, (Interruption)

Sri N. V. Rama Rao :—నేను మాట్లాడిన మాటల్లో అసం దర్భాలు లేవు. అసభ్యాలులేవు. అన్నీకూడా... (Interruption)

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:— కాబట్టే నేను కూడా ఊరికేనే కూర్చోవడం, మీరు మాట్లాడుతున్నారు. మాట్లాడే మాటలు సభకు మెప్పుగా ఉండేట్లు మాట్లాడమని మనవి చెప్పిచేస్తున్నాను.

Sri N. V. Rama Rao :— మీకు కష్టంగావుంటే మీ పేరు

తప్పుచేయడం మానేస్తాను, తగ్గించండి,

6th November 1954]

The Hon. Sri P. Thimma Reddi:—సభకు ఏమీ కష్టం లేదు. అబద్ధాలు చెప్పవద్దని, అసలు అన్నీ సరిగా నడిచి వుండేట్లు వుంటే ఆ రాజగోపాలాచారిగారి గవర్నమెంటులోకి నేను మంత్రిగా వుండేవాణ్ణి. మంత్రిపదవికావాలంటే అప్పుడే మంత్రిగా వుండేవాణ్ణి అది అంతా మన వ్యూహం.

Sri N. V. Rama Rao :—ఆ ప్రకాశంగారు కమ్యూనిస్టులతో యేక మైపోయారని మానాయకుడు రంగాగారు, కమ్యూనిస్టులంటే వున్న ద్వేషంవల్లనో మొత్తంమీద ఆసిద్ధాంతం వారికి నచ్చకనో, “మొత్తానికి ప్రజాస్వామిక పటాల్ని కలవాలి తప్ప, కమ్యూనిస్టులతో కలసిన ప్రకాశంగారిని నేను సపోర్ట్ చేయనని” వారు అనడంవల్ల మేము రాజగోపాలాచారిని తప్పనిసరిగా అవును సపోర్టు చేయవలసివచ్చింది. దానికి తగినట్లుగా రాజగోపాలాచారిగారు నడచుకొన్నారు. మొట్టమొదటగా రంగాగారు ఒక పరతుకూడా పెట్టారు.

Mr. Speaker:—All that is not releavent to the question on hand.

Sri N. V. Rama Rao :—మా no-confidence motion ను గురించేనండీ.

Mr. Speaker:—ఏమీ సంబంధం లేదు. చాలా అప్రస్తుతం.

Sri N. V. Rama Rao :— సరే, రాజగోపాలాచారిగారు కంట్రోల్స్ తీయించేశారు. మేము దేనికైతే వ్యతిరేకంగా ఉన్నామో ఆ సర్ఛార్జ్ ... ..

Sri G. Latchanna :—Point of order Sir, no - confidence motion మీద ... ..

Sri N. V. Rama Rao :—అయ్యో, policy నచ్చకే బయటికి పోయాం అని చెప్పడానికే నేను ఇలా మాట్లాడుతున్నాను. ఆవైపున కూర్చోవాలనే మాకు మొదటినుంచీ ఉద్దేశం చానికి తెలుసు. ఈ వైపుకు బలవంతంగా నెట్టివేయబడ్డం అని చెప్పడానికి, ఈ విచారకర పరిస్థితి తెలిపడానికే చెబుతున్నాను. అది దేశానికి మంచిది. కాంగ్రెస్ సభ్యులు అంతా బాగా

[Sri N. V. Rama Rao]

[6th November 1954]

అలోచించండి నేను దేశక్షేమంకోసం అని ఇవన్నీ చెపుతున్నాను. కాబట్టి తమరు కొంచెం time కూడా ఇచ్చి సావధానంగా మాట్లాడ నివ్వాలని కోరుతున్నాను. అప్పుడు రాజగోపాలాచారి ప్రభుత్వాన్ని బలపరిచాం.

సరే support చేశాం అనుకోండి పొట్టి శ్రీరాములుగారు చచ్చి పోవడంవల్ల ఆంధ్రరాష్ట్రం రావడం, అందువల్ల ఆంధ్రదేశంలో వాంఛగాగు విచారణకు రావడం ఇవన్నీ ఒకందుకు చెప్పవలసి వస్తున్నది ఆ పరిస్థితులలో Congress sub-committee ఏమి రిపోర్టు ఇచ్చింది? President's rule ఉండాలి, తరువాత ఎన్నికలు జరపాలని చెప్పారు మేము ప్రజాస్వామిక పక్షాలు అన్నిటికీ సహకరిస్తాం. మేము కూడా Congress తో సహకరిస్తాం. అందువల్ల President's rule వద్దనీ, ప్రజా ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేయాలనీ అన్నాం. అటువంటి పరిస్థితిలో సంజీవ రెడ్డిగారు నాయకుడు అయిన తరువాతకూడా unconditional గా వారి నాయకత్వాన్ని ఆంగీకరించి కాంగ్రెస్ పార్టీ సహాయసభ్యులుగా చేరాం. తరువాత అక్టోబరు 1 వ తేదీన వచ్చిన ఆంధ్రరాష్ట్ర మంత్రివర్గంలో మమ్మల్ని దూరంగా నెట్టినమాట వాస్తవం తరువాత లచ్చన్నగారికి మంత్రిపదవి ఇవ్వక తప్పిందికాదు. బలంఉండదని ఇచ్చినమాట వాస్తవమే. కాని లచ్చన్నగారు resign చేయవలసిన పరిస్థితులుకూడా కల్పించారు. ఎందుకు కల్పించారంటే గుంటూరుకు ఓటు ఇస్తావా లేక Cabinet decision పకారం మాకు ఓటుఇస్తావా అని అడగడంవల్ల ఆయన Cabinet కి ఓటుచేయనని చెప్పారు. ప్రజాభిప్రాయం సమంగాను లేక ఒకటి రెండు ఓట్లు హెచ్చుతగ్గుగానో ఉన్నప్పుడు Cabinet decision చేయకుండా ఎవరిప్రతిపక్షం వచ్చినట్లు వారు ఓటు చేయడానికి అవకాశం ఇస్తే లచ్చన్నగారు resign చేయవలసిన అవసరం లేకపోయేది. పట్టుదలే ప్రధానంగా చూచుకొన్నారే తప్ప, సామరస్యంగా పోవాలి అనేదృష్టికి రాలేదు. ప్రతివిషయములో అందరితోటి సంప్రదించి ఏవిధంగా చేసుకొందాం అని అలోచించి సహకారం తీసుకుంటే ఈ ప్రభుత్వం సుస్థిరంగా ఉండును. ఈ పరిస్థితులు ఇప్పుడు రావు. ప్రతి సమావేశంలో కూడా ఒకటి రెండు ఓట్ల తేడాతో ప్రభుత్వం ఉంటుందా పోతుందా అనే పరిస్థితికి తీసుకువచ్చారు. ప్రభుత్వం సుస్థిరంగా ఉండే

6th November 1954]

[Sri N. V. Rama Rao]

ప్రయత్నం సంజీవరెడ్డిగారు ఎప్పుడూ చేయలేదు అప్రయత్నమే లేదు. అందుచేత వారి ప్రయత్నానికి అసంతృప్తి చెందే... ..

Sri K. Varadachari:—Point of order, Sir ఇప్పుడు ఆ గంటూరు, గింటూరు కేపిటల్ వ్యవహారం అంతా అయిపోయిందిగా, లచ్చన్నగారు మంత్రిపదవి యిప్పుడు స్వీకరిస్తారా?

Sri N. V. Rama Rao:—తిరువాత మాట్లాడుదాం. నేనుమరొక ఉద్దేశంతో మాట్లాడాలేదు. సామరస్యంకోసం మాట్లాడుతున్నాను. లచ్చన్నగారు మంత్రిపదవి స్వీకరించ వలసినస్తే తప్పకుండా స్వీకరిస్తారు. రామారావుగారు స్వీకరిస్తారు, ఇంకొకరు స్వీకరిస్తారు అవకాశం కలిగితే స్వీకరించడానికి అభ్యంతరం లేదు. మంత్రిపదవి స్వీకరిస్తారు. అవసరం అయితేసంజీవరెడ్డిగారు Deputy Chief Minister నుంచి Chief Minister కూడా అవనచ్చు. ఎవరెవరికి ఏ ఏ అవకాశాలుంటాయో యిప్పుడు చెప్పడం కష్టం. మొదటనుంచీ మంత్రివర్గం ఉండాలని నేను ఏ విధంగా చెబుతున్నానో మీకందరకూ తెలుసు.

Mr. Speaker:—I don't allow you to speak on this point. If you have any other point, speak on it, otherwise take your seat.

Sri N. V. Rama Rao:—నేను సామరస్యంకోసం చెబుతుంటే allow జేయడంలేదు అనుకోండి శ్రీ రామమూర్తికమిటి సిఫార్సులను ఈ Assembly pass చేసింది. ఆ సిఫార్సులను నిజంగా అమలుచేయడం ప్రభుత్వానికి ఇష్టంలేకపోతే ఇప్పుడు వెంకటయ్యగారి scheme ఉంది, ఆ scheme మంచిది కాదని అనడానికి నాకు శక్తిలేదు, ఆ scheme మంచిది అయివుండవచ్చు, ఆవిధమైన scheme అమలు జరప వచ్చునుగదా! కమిటీ సిఫార్సులను అమలుజరిపిన ఈ scheme ను కూడా అమలు జరప వచ్చు. ఆ scheme అమలుజరపాలంటే ఈ సత్కారకం చేయిస్తున్న నాయకులను ముందుగా పిలిచి, అటు నాగిరెడ్డి గారిని, ఇటు ప్రజాసోషలిష్టు పార్టీ నాయకుడు రాజుగారిని, లచ్చన్నగారిని పిలిచి ఏమయ్యా మీరు ఇట్లా pass చేశారు, మేము ఇట్లా ఒక scheme పెట్టతలుచుకున్నాం. మేము ఈ విధంగా చేయడంవల్ల వీళ్ళందరికీ పనికిల్నిస్తాం అని సామరస్యంగా ఒక understanding కు వస్తే ఈ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం

[Sri N. V. Rama Rao]

[6th November 1954]

ఇప్పుడు ఇక్కడకు వచ్చి ఉండేదికాదు అని మనవిచేస్తున్నాను రామమూర్తి కమిటీ సిఫార్సులను ఇలా pass చేశారు. పరిస్థితులు ఇలా ఉన్నాయి. కాబట్టి మీరు reconsider చేయవలసిందని కొరితే అది ఏమి చేసేవారో తెలియదు ఎంతసేపు అహంకారం, వాళ్ళను అరెస్టు చేయిస్తాను, పేలిపిస్తాను, ఇలాటిమాటలతో ఉండడంవల్ల ఎవరైనా సరే ఆత్మశౌరవానికి దెబ్బతగిలితే ప్రభుత్వంలేదు, ఏమీలేదు, తరువాత ఏమైపోయినా సరే, అనేశ్చితిలోకి మునుష్యులు వస్తారు. కనుక మనం మాట్లాడే మాటలతో కొంచెం ఎదరివాళ్ళకు దెబ్బ లేకుండా, అందులోను ప్రభుత్వంలో ఉన్నవారు బాగా జాగ్రత్తగా మాట్లాడాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—It is not relevant.

Sri N. V. Rama Rao :—అచ్చన్నగారొక్కరే మా వార్టీ తరపున మాట్లాడారు. ఇంకొక 5 నిమిషాల time ఇవ్వండి. ఇంకెవరూ మాట్లాడాలిచుకోలేదు. సంజీవరెడ్డిగారికి కూడా ఇమ్మని చెబుతున్నాను వారికేమీ అభ్యంతరం లేదని చెబుతున్నారు కాబట్టి.

Mr. Speaker :—వారి సిఫారసు ఇక్కడ పనిచేయదు.

Sri N. V. Rama Rao :—నేను ప్రతిఘటించివాడిని కాబట్టి నేను మాట్లాడే మాటలు వారికి అడ్డుగా ఉంటే నేను చెప్పడం మానేస్తాను. కూర్చుంటాను చెప్పమని మీరంతా కోరినట్లయితే అధ్యక్షుని అనుమతి ఇమ్మని కోరుతున్నాను.

అందుచేత ప్రకాశం పంతులుగారి గురించి మాకు శౌరవం లేనట్లు, అదంతా వారే కనిపెట్టినట్లు మన మేడూరి నాగేశ్వరరావుగారు చెబుతున్నారు. నిజమే. ప్రకాశం ఆంధ్రకేసరి. వారు గుండె ఇచ్చినమాట వాస్తవం అయితే నేను మనవిచేసేది ఏమంటే ప్రకాశంగారు కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉండగా 1947 లో మీరంతా చేసిన ఏని ఏమిటి? మిమ్మల్ని కొంచెం గౌరవంగా నెట్టాడనే దృష్టితో నేకదా ఆపరిస్థితులలో అప్పుడు ప్రకాశం పంతులుగారిమీద no-confidence motion తెచ్చిన దానిమీద ఈ నాగేశ్వరరావుగారు కూడా సంతకం చేశారు. ఈ సంజీవరెడ్డిగారు సంతకం చేశారు. అప్పుడు ఈ పొగడ్త ఏమయ్యిందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. మేము ఇంకో పార్టీలో ఉండి, పరిస్థితులు ఈవిధంగా ఉండగా no-confidence motion పెట్టింది ప్రకాశంగారిమీద గౌరవం

6th November 1954]

[Sri N. V. Rama Rao]

లేదనికాదు. మన సరళింహారావుగారు ప్రకాశంగారు బోనులో కేసరి అన్నారు. ఆపరిస్థితి రావడంవల్ల, assert చేసుకోవడంవల్ల ఈ తీర్మానం రావలసివచ్చింది. నిజంగా ప్రకాశంగారికి, విశ్వనాథంగారికి ఇది రద్దు చేయాలనే ఉంది కాని వారు చేయలేక పోతున్నారు. సంజీవరెడ్డిగారికి, పట్టాభిరామారావుగారికి కూడా ఉంటే ఉండవచ్చు, కాని పైవా? నుంచి ఏదో వచ్చింది. దానికి కట్టుబడి ఈ విధంగా చేస్తున్నారంటే, దానిని ఏదో సర్దుబాటు చేసుకొని, reconsider చేయమంటే ఏమి జరుగునో. మాటలవల్ల ఈపరిస్థితికి వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను తరువాత ఏ పరిస్థితులలోనైనా కమ్యూనిస్టులతో కలవకూడదన్న మీరు, ప్రజాసోషలిస్టు పార్టీ వారు కలిసి ఓటుచేస్తారా అంటున్నారు. పరిస్థితులు ఆవిధంగా వచ్చినప్పుడు నిజంగా ఓటుచేయవలసి వస్తుందేమో? ఎందుచేతనంటే ఆ పరిస్థితులకు తీసుకు వచ్చింది మేముగాని మీరుకాదు. ఎందుచేతనంటే హిట్లరు, ముసోలినిల దారుణాలవల్ల రష్యా, అమెరికా, ఇంగ్లండు మొదలైన మూడు భిన్నాభిప్రాయాలుగల దేశాలుకలిసి హిట్లరును ఓడించవలసి వచ్చింది మొదట హిట్లరు ఎక్కువ విజయాలు సాధించినా, కడకు చావు దెబ్బలు తిన్నాడు ఇప్పుడు ఈ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం నెగ్గచ్చు, ఓడచ్చు. కాని కడకు ఎప్పటికో ఒకప్పటికి గూబ గుయ్యి మనేలాగ తగిలేమాట వాస్తవం, మీరు ఈవిధంగా పరిస్థితులు సర్దుబాటు చేసుకోకపోతే అంటున్నాను. అందుచేత సామరస్యం లేకపోతే ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ప్రతివాడూ దెబ్బతింటాడు.

The Hon. Sri T. Viswanatham:— అధ్యక్షా, చాలామంది స్నేహితులు అనేక దృక్పథాలతో మాట్లాడారు. ఈతీర్మానమును move చేసినటువంటివారు చెప్పింది అందరికీ తెలిసింది అయినా మరొకమారు ఆతీర్మానమును చదువు చున్నాను.

“That this Assembly expresses its want of confidence in the ministry, for they have failed to respect and implement the recommendations of the Ramamurthy Committee as decided by the Assembly on the 27th May 1954”.

ఈ no-confidence అన్నది దానంతట అది no-confidence కాదు. ఒక కారణంచేత confidence లేదు, ఆ కారణం లేకపోతే confidence వున్నది అని అందులో సంపూర్ణంగా వున్నది. అందు



[Sri T. Viswanatham]

[6th November 1954]

చేతనే మొదట్లో అనేకమైన no-confidence motions వచ్చినప్పుడు అందులో యేని సభముందు పెట్టటం జరగలేదు. మొత్తంపైన ఈ తీర్మానాన్ని ఇప్పుడు పెట్టటం జరిగింది. ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాన్ని ప్రభుత్వం పాటించలేదు అంటున్నారు. ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాన్ని Assembly లోకి వచ్చినతరువాత ప్రతివారు పాటించవలసినదే. పాటించమనే యిప్పుడు యీ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించినవాడిని కోరుతున్నాను. అయితే ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాన్నికూడా మనం కొంచెం ఆలోచించాలి. వారు చెప్పేది Assembly లో pass అయినటువంటి తీర్మానమును మీరు implement చేయలేదు అని. Assembly లో తీర్మానము pass అయినతరువాత కొంతకాలం అయినది దీనిని implement చేస్తారా? లేదా? అనే ప్రశ్న ఆలాగున వుంటుండగా మనం కలుసుకొన్నాం. Implement చేయలేదు కాబట్టి, "want of confidence" అని అన్నారు. సరే, దానిని ఆలాగున అట్టే పెట్టండి.

ఆ సాంప్రదాయాన్నే మిమ్ములనుకూడ పాటించమంటున్నాను. కొంచెం దీనిని నిష్పక్షపాతంగా ఆలోచించండి. ఈ తీర్మానము యిప్పుడు వున్నదా? లేదా? అన్నదే ప్రశ్న. ఆ తీర్మానమును మొన్న రెండు, మూడు రోజులక్రితం చూపించారు. ఒకటి మీరు జాగ్రత్తగా ఆలోచించండి. Governor's Address ను అభినందిస్తూ ఇచ్చిన తీర్మానము pass అయినదంటే, Government debate చేసినటువంటి policies ను యీ Assembly ఆమోదించినదని దాని అర్థం. అది యెప్పుడైతే ఆమోదించబడినదో ఆ సాంప్రదాయాన్ని అంటే, తిరిగి ఆ తీర్మానంయొక్క సాంప్రదాయాన్నే మనం అవలంబించాలిగాని, యొక్కదో పాతవి తీసుకురావడానికి అవకాశములేదు. పాతవి అన్నీ తీసుకొని, వాటిపై చర్చచేసి, సింహావలోకనముచేసి దీని విషయం యేమిటి అని చెప్పి అడగడానికే Governor's Address వచ్చింది. (Interruption) నేను చెప్పిన తరువాత దానిని కాదంటే చెబుతాను. మీరు చాలా వరసంగా అడుగుతారుగా; నేను చెప్పేది కాస్తవినండి. నేను లచ్చన్నానికి దగ్గరిపాడినికాని, దూరంపాడినికాను. కావలసినంత వివరణలు నేను యేవ్వకీమీద చెప్పను. ఏవ్వకీని దూషించకలసింది. ఇది యేవ్వకీ సంబంధించినదికాదు. కొంతమంది ముఖం అదిగంగానే చెప్పుదు. వారందరికీకూడా ధన్యవాదాలు.

6th November 1954]

[Sri T. Viswanatham]

ఇది మిత్రులతోకాని, శత్రువులతోకాని సంబంధించినదికాదు. కేవలమూ ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయముమీద వున్నటువంటి తీర్మానము అని చెప్పారు; మిగిలినకారణాలు కొన్ని చెప్పతున్నప్పటికీ, మొత్తంమీద పల్లవిమాత్రం ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయం. కాబట్టి, చరణాలన్నీ వదలుకొని, పల్లవి మీదనే యిప్పుడు మన ప్రసంగం వుంచుకొన్నట్లయితే తెలుస్తుంది. ఏమని? ఈ ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయం అనేది వున్నటువంటి తీర్మానాన్ని ప్రభుత్వంవారు అమలుజరపటంలేదు అని దానికే ఒక అవకాశంవచ్చింది దీనిని ప్రభుత్వం వారు అమలుపరుస్తారా? లేదా? అని అడుగడానికి అవకాశమును గవర్నరుగారు యిచ్చినటువంటి Address పైన చర్చసందర్భంలో వచ్చింది.

(At this stage the Deputy Speaker occupied the Chair.)

Sri G. Latchanna:—Point of order Sir. ఇప్పుడు గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పతున్నటువంటి సమస్యగూర్చి యీ తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టిన సందర్భములో point of order ను శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం దొరగారు తేవటం, దానిమీద ruling యివ్వటం జరిగిన పిమ్మట తిరిగి ఆ subject మీదే చర్చించడానికి అవకాశము వున్నదా? అనే విషయం మనవిచేస్తున్నాను.

The Hon. Sri T. Viswanatham:—ఇప్పుడు క్రొత్తపరిస్థితులు యేర్పడినాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుచేతనంటే, నేను ఆవిషయం మీద చర్చచేయలేదు. నేను Chairman గాఁకి explanation చెప్పకొంటున్నాను. నేను ఆ ruling మీద చర్చచేయటంలేదు.

Sri G. Latchanna :—ఆ విషయం చర్చలో వున్నదా? అని నామనవి. ఆ విషయమై Chair ను నేను అడుగుతున్నాను.

The Hon. Sri T. Viswanatham:—కొంచెము cross table talk మానివేస్తే మంచిది. నేను మాటకు మాట యెట్లా చెప్పగలనండి. నాకు కొంచెము వయస్సు వచ్చేసింది. అయిపోయినటువంటి దానిమీద ruling విషయమై నేను మాట్లాడటంలేదు. నిన్నటిరోజున జరిగిన విషయం యిక్కడ ప్రసక్తిలోకి వచ్చింది. Government చేసిన policies అన్నీ ఆ Address లోనే వున్నవి. అందులో వున్న ముఖ్యవిషయా లన్నీకూడా కొంతమంది సక్రమంగా ఉన్నాయన్నారు. కొంతమంది

[Sri T. Viswanatham]

[6th November 1954]

సరిగా లేదని చెప్పి తరువాత సవరణలరూపంగా పెట్టారు. ఆ సవరణల మీద రెండుమార్లుగాదు, మూడుమార్లు వోటింగు చేశారు. మూడు నాలుగు పర్యాయములు voice vote తో తీసుకొన్నారు. పెట్టినటువంటి సవరణలు యావత్తూ పోయి, Governor's Address కు "thanks giving motion" ను ఆమోదించాము. సభాసంప్రదాయాన్ని మన్నించండి అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఆ వీగిపోయిన amendments లో ఈవిధంగా ఉన్నది.

"The failure of the Government to implement Ramamurthy Committee's recommendations on Prohibition approved by this House".

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—On a point of order, Sir, ఇదిగో, యిప్పుడు వారు సవరణలనేమో చదివారు. (ఆసవరణల copy యిట్లయివ్వండి. మీ copy చదివిచూపిస్తున్నాను.) ఇప్పుడు విశ్వనాథంగారు చెప్పిన దేమిటంటే, దీనిలో శ్రీ పద్మనాభరాజుగారి సవరణలో యేమిటి వున్నది?

"The failure of the Government to indicate clearly the policy in regard to etc. etc." అని ఒక 5, 6, 7, 8 వ్రాసుకు వచ్చారు. దాంట్లో యిది ఒక భాగం. దానిని చదివి అంతా యిదేనని చెబుతున్నారు. వారు చదివేటప్పుడు యీసవరణ అంతా చదివి వుండ వలసింది. ఆలాగున చదువకుండా పార్ట్ చదివి "part representing the whole" అనే సిద్ధాంతం తీసుకువచ్చి వారు చెప్పటంవల్ల అది యీ House opinion ను guide చేయడానికి అవకాశం వుంటుందా? లేదా? అనే విషయమై తమ ruling కోరుచున్నాను.

Deputy Speaker:—Is it a point of order?

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—It is a point of order. ఆయన ఒక భాగమే చదివారు. దానిలో వున్న amendment యేమిటి? "The failure of the Government to indicate its policy clearly etc. etc." అని వున్న 5, 6 clauses చదివారా! విశ్వనాథంగారు మరల ప్రార్థనగా చదువకుండా, ఒక భాగమే చదివారు. సవరణ అంతా చదువకుండా పోయివలసికే House ను guide చేయటం సరిగా వుండ లేదు. అందుకని తమ ruling యివ్వమంటున్నాను.

6th November 1954]

**Deputy Speaker :—**అది కాదు. మీరు వారు చెప్పేదానిలో భావం యేమిటో తెలుసుకోకుండా వారు వాక్యం ముగించకముందే మీరు యీ point of order ను వేస్తే, అర్థం చేసుకోవడం ఎలా ?

**Sri Pillalamarri Venkateswarulu :—**Mr. Deputy Speaker. Kindly follow me.

**Deputy Speaker :—**Yes.

**Sri Pillalamarri Venkateswarulu :—**ఈ amendment అంతా చదువులేదు. “నేను amendment చదువుతున్నానని” చెప్పి, దాని లోని ఒక వాక్యం యెత్తిచూపి, అంతా యిదేనని అర్థంచేసుకో మన్నారు. ఏదైనా ఒక quotation యిచ్చినపుడు, దానిలో వున్న దంతా చదువనన్నా చదవాలి, లేకపోతే దానిలోని ఒక భాగంగా దీసుకువచ్చి, వున్నది వున్నట్లు represent చేయటం అనేదైనా, మన సభాసాంప్రదాయం. విశ్వసాధంగా వున్నది దీనికి అనుగుణంగా లేదేమోనని నా అనుమానం. దీనిమీద మీ ruling యిస్తే బాగుంటుంది.

**Deputy Speaker :—**లేదేమోననే అనుమానం దీనికి ?

**Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—**నేను నా అనుమానం చెబుతున్నాను. నేనులేదని చెప్పితే, వారికోసం వస్తుందిగనుక.

**Deputy Speaker :—**Let me hear his speech.

**The Hon. Sri T. Viswanatham :—**నేను amendment లో యీలాగున వున్నదని అన్నాను. ఇందులో యీలాగున వున్నది.

**Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—**Please read the whole amendment.

**The Hon. Sri T. Viswanatham :—**నేను amendment లో వున్న భాగం చదివి, నేను అంతా చదువుతున్నానని అనలేదు. అటువంటి భ్రమ గౌరవనీయులైన సభ్యులకు తప్ప, యెవ్వరికీ కలుగలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేత ఆ ప్రశ్న యింతటితో చాలిస్తాను. అప్పుడు కూడా వచ్చినది యీ చర్చ. ఈవిషయమై ఒక విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం పెట్టదలచుకొన్నారా? ఇది వుంచుతారా? అని అంటే, ఆలోచించి “అవును”ని, “కాదు”ని, “మేము తప్పకుండా దీనిమీద

[Sri T. Viswanatham]

[6th November 1954]

వోటు తీసుకోవాలని" అన్నారు. సభ వోటుయిచ్చింది దీనిమీద. ఆ తీర్మానాన్ని త్రోసివేస్తుంది. అడుగుతున్నాను సభా సాంప్రదాయం యేమని? సవరణ పెట్టి, "నేను పెట్టక మానన"ని చెప్పి దానికి సభ వ్యతిరేకం అయిపోయినప్పుడు తిరిగి ఆ కారణంచేత, అది వోడిపోయిన విషయం యేదైతే వున్నదో, అది మీరు చేయలేదు కాబట్టి, మీమీద నాకు confidence లేదు అని అనడమేనా సభా సాంప్రదాయమని నేను అడుగుతున్నాను

Sri T. Nagi Reddi :—మొన్నటివరకూ 5 నెలలు యేమి చేశారండి?

The Hon. Sri T. Viswanatham:—మొన్నటివరకు 5 నెలలు యేమి చేశారని Leader of the Opposition గారు అడుగుతున్నారు.

మొన్నటివరకు పనులు ఏమిచేశారు అనిచెప్పి అపోజిషను లీడరు గారు అడుగుతున్నారు. ఏమిచేశారు మీరు? నిద్రపోతున్నారా అని చెప్పి, ఆ భావముతో సవరణపెట్టినపుడు శాసనసభ తన తీర్మానమును చేసింది. నిద్రపోతున్నారా అని ఎవరో అడిగారు. నేను తిరిగి అంత మాట అనవలయునా? మొన్న బరిగినటువంటి వ్యవహారము మరచి పోయి అయిదు నెలలక్రిందట వ్యవహారము విషయమై మాట్లాడుతుంటే నేను తిరిగి అటువంటి వ్యవహారానికి ప్రవక్రమింప నవసరములేదు. సభా సాంప్రదాయాన్ని మన్నించండి అని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri G. Latchanna :—విశ్వనాథంగారు చేస్తున్నటువంటి ప్రపన్యాస సారాంశము, Chair యిచ్చిన దూలింగుకు వ్యతిరేకంగా వుందని నామనవి. అది జరిపవచ్చునో లేదో ఒకసారి Chair దూలింగు యిస్తే బాగుంటుంది.

Dy. Speaker :—వారు explanation చెప్పినతరువాత చేబుతాను, మరి తొందరపడుతారెందుకు !

Sri G. Satyanarayana :—గౌరవనీయులైన విశ్వనాథంగారు ప్రపన్యాసము మూలాన్ని గురించి, సభా సాంప్రదాయము గురించి వివరించారు ! వారు చెప్పి చాలా బాగానేవుంది. (Interruption)

6th November 1954]

[Sri G. Satyanarayana]

అదే చెబుతున్నానండీ. సభాసాంప్రదాయమును బందరూ పాటించమని కోరుతున్నాను ఆసభా సాంప్రదాయాన్ని అనుసరించే ఈ విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానము పెట్టబడింది. అంతకుముందు రోజున సభాసాంప్రదాయము ననుసరించేదా ఒక భాగాన్ని ప్రశ్నించేసింది అదేభాగానికి సభాసాంప్రదాయాన్ని అనుసరించే కదా మౌను ప్రియము యిచ్చింది ఆపరిమితును యిచ్చాక సభాసాంప్రదాయాన్ని అనుసరించి, ప్రజాస్వామిక సూత్రాన్ని అనుసరించి ఇక్కడ ఈ తీర్మానము చర్చింపబడింది అదివరకు గవర్నరు అడ్రసుపై వోటింగుమీద జరిగినటువంటి నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకంగా ఇప్పుడు వర్తిస్తున్నారనే చెప్పి విశ్వనాథంగారు అంటున్నారు. సభాసాంప్రదాయము అనుసరించే, ప్రజాస్వామిక సూత్రాన్ని అనుసరించే ఇక్కడ చర్చ జరుగుతోంది గనుక దానిపైన మీరు రూలింగు యివ్వాలి. సభా సాంప్రదాయము అనుసరించి ఇక్కడ యీ తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టబడింది. తమరు చెప్పింది చాలా ... ..

Deputy Speaker:— గౌరవనీయులైన సభ్యులు విన్నారా? నేను లచ్చన్నగారికి చెప్పిన సమాధానము.

Sri G. Satyanarayana:—ఆ విన్నానండీ.

Deputy Speaker :—నేను వారి explanation విన్నతరువాత రూలింగు యిస్తానని చెప్పాను.

Sri G. Satyanarayana:—ఈవిషయం తమకు తెలియపరచడము అయింది.

The Hon. Sri T. Viswanatham:—నాభాష కొంచెములోపము అయివుంటుంది. స్పీకరుగారి రూలింగును అనుసరించి మూడురోజులు చర్చ సాగింది నేను చెప్పేది మీరు కొంచెము మనస్సునందు వుంచి వింటే మనవిచేస్తాను. ఎందుచేత అంటే ప్రతిపక్షంవారు సభా సాంప్రదాయము, సభాసాంప్రదాయము అంటున్నారు. గవర్నరు అడ్రసును ప్యాసుచేసిన ఫలితములు ఏమిటో మీరు బాగా గమనించవలయును అని చెప్పి నేను మనవిచేస్తున్నాను. మూడురోజులుగా చర్చచేయడానికి ఏమి అభ్యంతరములేదు. స్పీకరు రూలింగు అయిపోయినతరువాత తప్పకుండా చర్చచేస్తాము. కాని constitutional implications ఏమో, అతరువాత ప్యాసు అయ్యేటటువంటి తీర్మానము, ప్రివోడిఫైయిన తీర్మానముయొక్క

[Sri T. Viswanatham]

[6th November 1954]

implications ఏమో యావన్మందికూడా గమనించవలయును అని చెప్పి నాయొక్క మనవి ఏరోజున అయితే సవరణలు అన్నీ వీగిపోయినాయో ఆరోజున గవర్నమెంటుయొక్క పాలసీలు అన్నీకూడాను అసెంబ్లీ approve చేసిందని చెప్పి మనవిచేస్తాను దీనినికాదని ఉత్తరధృవము మొదలుకొని దక్షిణధృవమువరకుకూడ వచ్చేందుకు వీల్లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

Deputy Speaker:—ఒక్కవిషయము. ఒకపర్యాయము చైరు రూలింగు ఇచ్చినటువంటి విషయాన్నిమళ్ళీ చర్చించ కూడదనే భావము మీవుపన్యాసంలో కనిపించుతున్నది. ఈవిషయముమీదస్పీకరు ఒక పర్యాయము రూలింగు యివ్వటము జరిగింది జరిగిన తరువాత ఎట్లా గున్న అది irrelevent అంటున్నారో నాకు భోదపడటములేదు.

The Hon. Sri T. Viswanatham : -నేను irrelevent అని అనలేదు. చర్చ చేయకూడదని చెప్పలేదు. మరొకమారు మనవి చేసుకొంటాను. నేను చెప్పినదానిలో నిజము వున్నట్టుంది. చాలామంది ప్రతిపక్షులకు ఇబ్బందిగా కనిపిస్తున్నది. నేను చెప్పినదానిలో నిజమే ఉన్నదని చెబుతున్నాను. గవర్నరు అడ్రసుపై ఒక సవరణకింద ఎప్పుడైతే వచ్చిందో అప్పుడు అదే విషయాన్ని తిరిగి తీసుకొనకూడదంటే ఈవాళ చర్చ చేయకూడదనికాదు, వోటుకు పెట్టకూడదనికాదు. సభాసాంప్రదాయము మంత్రివర్గము మన్నించలేదని చెప్పే వాదాన్ని నేను సరికాదంటున్నాను. సభాసాంప్రదాయము తెలుసుకోమంటున్నాను. శాసనసభా తీర్మానముయొక్క ఇంప్లికేషనులు తెలుసుకొని అటువంటి వాదము పెట్టండి అంటున్నాను. ఇవాళ వోటుకు పెట్టండి. కావలసినవస్తే యింకా చర్చ చేయండి. నేను ఎంతమాత్రముకూడా దానికి అడ్డము రాలేదు. కాని సాంప్రదాయమునకు వ్యతిరేకము అనేటటువంటి వాదము మాత్రము మానండి అంటున్నాను. సాంప్రదాయం తెలుసుకోండి అంటున్నాను. గవర్నరుగారి అడ్రసు వ్యాసులయిన తరువాత యీ కారణం వీగిపోయిన తరువాత, ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయము, సాంప్రదాయము అని పలుమార్లు అనడం నబబుకాదని నేను విషయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత సభకు తోచినట్లు వారు వోటు యిచ్చుకోవచ్చు. అది వీరైనగత.

6th November 1954]

Sri K. Rajagopala Rao :—On a Point of order, Sir మీరు చాలా చక్కటి interpretation ఇచ్చారు మేము తమ దగ్గరనుంచి మరొక సమాధానము వస్తుందని ఆశించాము.

Deputy Speaker :—ఇది పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరుయొక్క అర్థమూడి ?

Sri K. Rajagopala Rao :— తమరు హెచ్చరించి నప్పటికీ, ఈ జరుగుతున్న చర్చ, సభ్యులు వెల్లడించిన అభిప్రాయాలు అన్నికూడా సభాసాంప్రదాయానికి భంగమేననిచెప్పి విశ్వనాథంగారు చాలా కుతర్కంతో వాదిస్తున్నారు. తమరు దానిని అనుమతించకుండా అచ్చన్న గారి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరుమీద రూలింగు యిస్తారేమోనని నిరీక్షిస్తున్నాము. విశ్వనాథంగారు explanation ఇస్తారంటే అదిపూర్తి అవుతుందేమోనని చెప్పి నిరీక్షిస్తున్నాము. అదీకాలేదు అందుచేత వారు చెబుతున్నటువంటిది తమరు యిదివరకు Chair నుండి యిచ్చినటువంటి రూలింగుకు విరుద్ధమైతే అది సభాసాంప్రదాయానికి భంగమని; సభలో చేసేటటువంటి ప్రపన్యాసము దీనికి వ్యతిరేకంగా వున్నదని వారు చెబుతున్న దాన్నిగురించి తమరు రూలింగు ఇస్తారని, మరి సభాసాంప్రదాయాన్ని నిజమైన పద్ధతిమీద కాపాడుతారని మనవి చేస్తున్నాను.

Deputy Speaker :—మీరు తదితరసభ్యులు చెప్పినటువంటి విషయాన్నే వునరుద్ధాటించారు. అంతేకాని ప్రత్యేకంగా మీరు తొందర పడుతున్నారు అంటారు. వారు explanation చెబుతారు. చెప్పిన తరువాత దానిని నిర్ధారించుకోవచ్చును అని ఒకసారి Chair నుంచి చెప్పాను మీరు దానిని పాటించడములేదు.

The Hon. Sri T. Viswanatham :—ఈ విషయం చర్చ చేయవచ్చునా ? లేదా ? వోటు పెట్టవచ్చునా లేదా అన్న విషయముకాదు నేను మనవిచేసేది. ప్రజాస్వామిక సంప్రదాయానికి విరుద్ధంగా మంత్రి వర్గము వర్తిస్తున్నారు అనే వాదాన్ని విరమించమని మూత్రమే వారికి మనవిచేస్తున్నాను. బేధము కొంచెము సూక్ష్మంగా వుటుందని. కాబట్టి కొంచెము జాగ్రత్తగా అలోచించమని చెప్పి నా మనవి 10 సార్లు పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు వేసి చివరకు నాది కుతర్కము అనిచెప్పి నిందించి



[Sri T. Viswanatham]

[6th November 1954]

నంత మాత్రముచేత అట్టే ఎక్కువ లాభించదని చెప్పి నేను మనవిచేస్తున్నాను. మేకిట్లు గురించి మాత్రమే ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నరు అడ్రసు ప్యాసుఅయింది, పెట్టినటువంటి సవరణలు పోయాయి, అందులో ఈ విషయంకూడావుంది. ఉన్నప్పుడు గవర్నరు మెంటుయొక్క పాలసీలు అన్నీకూడా అప్రూవుచేసినట్లు అవుతుంది. కాని తిరిగి అదే కారణములు పెట్టి విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం తెచ్చాము అనేది ఎంత వరకు ప్రజాస్వామికము అని ఆలోచించమని నేను అంటున్నానుగాని, సభలో తేగూడదనిగాని, సభలో చర్చించకూడదనికూడా, వోటుకు తేగూడదనిగాని నేను మనవిచేయలేదు. తీర్మానంలోవున్న విషయమే నేను మాట్లాడుతున్నాను. మూడవతేదీన ప్యాసుఅయిన దానివిషయమై వోటు తీసుకోకూడదని, ప్రజాస్వామికంగా వుండదని, సభా సాంప్రదాయము కాదనిచెప్పి మనవిచేస్తున్నాను.

**Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—** విశ్వనాథంగారు ఇంచా కటనుంచి చెబుతూ గవర్నరు అడ్రసుకు include ఆయన సవరణ ఓడి పోయింది, ప్రజాస్వామ్యం మీరు కూడా పాటించాలన్నారు. గవర్నరు అడ్రసులో శాసన సభాతీర్మానము అమలు జరపడంలేదని ఉన్నది.

**The Hon. Sri T. Viswanatham :** నాకు అర్థము కావడం లేదు. మీకు ఎవరికైనా అర్థం అయిందేమో నేను చెప్పలేను.

సరిగా ఆలోచిస్తే నేను చెప్పినది సరిఅయినదని తెలుస్తుంది. రెండవ పాయింటు కేవలము వివరములతో కూడిన సమస్య. ఈవిషయం మాట్లాడుతూ జైల్లో చాలామందికి సరిఅయిన ట్రీటుమెంటు లేదనే ఆరోపణ జరిగింది. ఆవిషయమై కొంతవరకు మనవిచేస్తాను. జైల్లోకు చాలామంది తొందర, తొందరగా వచ్చారు. వారికి కావలసిన సౌకర్యముల్లోగురించి ఏమికావలెనో ఎవరైనా చెబితే, మెంబర్లు చెప్పినా నేను ఆర్డర్లు జారీ చెయ్యకపోతే ఆరోపణలు చెయ్యవచ్చును. పాతపద్ధతుల ప్రకారము రైన్ డైట్లు అని వ్రాసినా, మిక్సెడు డైట్లు ఇస్తున్నారని చెప్పేరు. సెప్టెంబరు 17 వ తేదీన కరీ, రైన్ డైట్లు ఇవ్వవలెనని ఆర్డర్లు ప్యాసు చేసినాము. తగిన కారణములుచూచి రైన్ డైట్లు ఇవ్వవలెనని ప్యాసు చేసినాము. కొంతమంది పాతపద్ధతిలో ఉండి, మాకు న్యూసు పేపరు ఇవ్వవలెనని అన్నారు. నేను వెంటనే ఆర్డర్లు ప్యాసుచేసినాను. ఇంగ్లీషు పేపరు కావలెనని వారు అడిగితే వెంటనే కొనుక్కవవచ్చునని ఆర్డరు

6th November 1954]

[Sri T. Viswanatham]

స్వాసు చేసినాను. Law and prisons G. O. లో 11-9-54 ఆర్డరు చేసినాను. పరీక్షకు కూర్చోవడానికి పెర్మిషను అంటే పెర్మిటుమీదవడలమని చెప్పడం జరిగింది. ఫైదీలనంబరు ఎక్కువగా ఉండడంచేత కంపౌండరును, నర్సింగు ఆర్డర్లని ఏర్పాటుచేసి రాజమండ్రి అసిస్టంటు సర్జను వెళ్ళాలని ఆర్డరు వెయ్యడం జరిగింది

Sri G. Latchanna:— జైలు సూపరెండెంటుగారి రిపోర్టు తెప్పిస్తారా?

The Hon. Sri T. Viswanatham :—తప్పకుండా తెప్పిస్తాను తప్పలుఉంటే దిద్దడానికి ప్రయత్నంచేస్తాను ప్రిజనర్సు ఎక్కువగా రావడంవల్ల కొత్తబిల్డింగు కట్టడానికి అవకాశం లేకపోయింది. ఇప్పుడు అంతమంది లేరు. Capacity కన్న ఇప్పుడు తక్కువే ఉన్నారు. Peak period లో కొంతమంది ఎక్కువగా ఉన్నారు. తొందరతొందరగా భవనాలు కట్టడం కష్టము. అల్లిపురం జైలుకు పంపడం జరిగింది. కొంతమంది రాజమండ్రి కావాలంటే వారిని అక్కడకు తీసుకొనిరావడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈలాగ విశ్వనాథంగారు జైల్లో పెట్టినారంటే నాకు చాలా కష్టముగా ఉంది. విశ్వనాథంగారు చంపేరు అంటే అది శాసనసభ్యులు చెప్పేమాటకాదు.

Sri G. Latchanna :—ఒకవిషయం చెప్పవలయును. సెప్టెంబరు 24 న ఫైదీలకు interview ఇచ్చారా? వారి కష్టములు విన్నారా?

The Hon. Sri T. Viswanatham :—పచ్చిబియ్యము, న్యూసు పేపర్ల విషయమై అమలు జరుగలేదంటే నేను వెళుతూ, వెళుతూ జైలుసూపరెండెంటుకు చెప్పడానికివేళ్ళేను. ఎవరూ నన్ను interview అడగలేదు. Main Road కాబట్టి వెళ్ళాను, ఎవరూ ఇంటర్వ్యూ అడగలేదు. నిరాకరించలేదు. స్నేహితులైనా వచ్చి చెబితే వీలైనంత చేస్తున్నాను. ఇదికాక ఇంకా ఏమైనా ఇబ్బందులు ఉంటే చెప్పండి.

Deputy Speaker:—ప్రశ్నోత్తరాలకిది సమయంకాదు.

The Hon. Sri T. Viswanatham :—నా శ్రద్ధలో లోపములు ఉంటే నేను సరిచెయ్యగలను అని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక్కొక్కవిషయం సభలో అడిగితే విశ్వనాథంగారు చెప్పలేదనే సంతోషము ఉండ

[Sri T. Viswanatham]

[6th November 1954]

వచ్చును. హృదయానికి కష్టంగా ఉండబట్టే నేను చెప్పేను. ఇది న్యాయము కాదా! విశ్వసాధంగా చంపేరు అన్నారు నలుగురు చనిపోయినారు జైలు ఆసుపత్రిలో ఇద్దరు గవర్నమెంటు ఆసుపత్రిలో ఇద్దరు చనిపోయినారు. ఒకరు 60 సంవత్సరాల ఆయన. వచ్చేముందు ఆయన బబ్బుగా ఉన్నారు. మరొకరికి 60 సంవత్సరాల వయస్సు పదిసంవత్సరాలనుండి అలసత్వం, Malignant అల్సరు perforate అయి తరువాత ఆయన పోవడం జరిగింది. ఇంకొకరికి dilated heart anemia ఉండడంవల్ల బందరులో ఇంపేమెంటుగా ఉన్నారు. ఆయన పోవడం తలుస్తించింది. మరొకాయన 35 సంవత్సరాల వయస్సువాడు. Acute appendicitis ఆపరేషను చేసుకొనేందుకు ఆయన అంగీకరించలేదు. ఆయన ఆలాపోయినాడు. ఈ నాలుగు కేసులు ఆవిధముగా జరిగినవి. నాతరపున, ప్రభుత్వంతరపున ఇటువంటి మరణములకు మానంతాపం తెలియజేస్తున్నాను. ఇది ప్రత్యేకంగా ఒకవిధమైన చెడ్డ ఏర్పాటువల్ల మాత్రం కాదు. బళ్లారి జైల్లో కూడా పరిస్థితులు బాగాలేవని చెప్పారు. వెంటనే ఒక పెద్ద ఉద్యోగిని అక్కడకు పంపించాను అక్కడ నీరు సరిపోయినంత దొరుకుటలేదు. మరొక రెండు నూతులు త్రవ్వించారు electric పంపులు పెట్టించారు. ఇంక water supply అభివృద్ధి అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. రాజమండ్రిలో కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయడానికి మంత్రివర్గం మాట్లాడుకున్నాం, నెల్లూరు జైలు expend చేయడానికి డబ్బు sanction చేస్తున్నాము. త్వరలో ఈ congestion తగ్గుతుంది. Apologies దగాగా పుచ్చుకున్నారనే ఆరోపణచేసారు. ఈ విషయంలో నాకు కొన్ని instances ఇచ్చినట్లయితే నేను విచారణ చేయిస్తాను. దగాచేయడం ఎవరికి మంచిదికాదని ఉద్దేశంతో వున్నవాణ్ణి. రాత్రున్నాను apologies వ్రాసినారని అన్నారు. 1, 2, 3 అయితే సాధ్యం అవుతుందేమోకాని ఒకమనిషిని పెట్టుకొని చాలామంది ఖైదీలు apologies అకస్మాత్తుగా ఇవ్వడం చాలా కష్టమైన వ్యవహారం. ఎప్పుడైనా instances వ్రాసి ఇస్తే enquiry చేయిస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నమెంటుకు ఏ ఒక్కరిదగ్గర apology పుచ్చుకోవాలి అనే ఉద్దేశం వుండదు. సత్యాగ్రహం ఆరంభమైన వారం రోజులలోపుగా ఎవరూ అనుకోకుండా apologies ఉత్తరాలు 1480 గవర్నమెంటుకు వచ్చాయి. సత్యాగ్రహం అంటే అనుభవంవున్న ఈ గవర్నమెంటుకు సత్యాగ్రహాన్ని చెడగొట్టడానికి ఉద్దేశం వుండదని మనవిచేస్తున్నాను.

6th November 1954]

**Sri G. Latchanna:—**మొదటవచ్చిన ఉత్తరాలు కాక తరువాతి వచ్చిన apology ఉత్తరాలు స్వదస్తూరిలోనివా? రోనియోమీద తీసినవా?

**The Hon. Sri T Viswanatham:—**వాళ్లు కొత్తమనుష్యులు. వాళ్లచేత compulsory గా చేయించారంటే నమ్మడానికి కష్టమైన వ్యవహారం అని మనవిచేస్తున్నాను. నిన్న బళ్లారిలోని 130 మందిలో 30 మంది వచ్చి మేముకూడా apology ఇస్తున్నాం అని మమ్మకూడా విడుదలచేస్తే వెల్లిపోతాం అని చెప్పినట్లు తెలుస్తోంది ఎందుకు చెబుతున్నానంటే గంభీరంగా ఈ విషయంలో మిత్రుడు లచ్చన్నగారు చెప్పారు కాబట్టి ఆ విధంగా అనుకునేవారు గవర్నమెంటు షాహి మంత్రివర్గంలోకాని, ఉద్యోగస్థుల్లోకాని ఎవరూ లేరని మనవిచేస్తున్నాను. ఉద్యోగస్థులు prisoners హెచ్చుగావస్తే ఎక్కువ సౌకర్యాలు చేయాలి అనివుంటారు కాని prisoners అక్కడకు రాకూడదని ఊహ ఉద్యోగస్థులకు ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఒకప్పుడు కొన్నిపొరపాట్లు జరిగివుండవచ్చు. బాపట్ల సబుజైల్లో over crowding జరిగిందని తెలిసిన వెంటనే telegram ఇస్తున్నాను. వెంటనే కొంతమందిని transfer చేస్తున్నాను. రాజమండ్రిలో capacity కన్న 200, 300 మంది హెచ్చు అయినారు. అందుచేత మైసూరు గవర్నమెంటుతో మాట్లాడి పీల్డే తే కొంతమందికి వాళ్ళ central jail ఉపయోగించాలి అని ఆలోచిస్తున్నాం. కావలసిన భవనాలు వెంటనే కట్టడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. నీటి సౌకర్యాలు కాని, వైద్యసౌకర్యాలుకాని ఏవిధంగా లోటు లేకుండా గవర్నమెంటు అన్నీకూడా చూస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. హెచ్చుగా ఈ విషయమై జవాబు చెప్పడానికి నిలబడలేను. శ్రీ సీలం సంజీవరెడ్డిగారు ఈ డిబేటుకు రిపై ఇస్తారు. మొదటిది ఎందుకు చెప్పానంటే సాంప్రదాయం, సాంప్రదాయం అంటూ పదిమారులు అంటే మొన్న pass అయిన తీర్మానం యొక్క సాంప్రదాయం ఈనాడు ఎట్లా పోతుందని వారికి తెలియజెప్పటకొరకు మాత్రమే.

The House then adjourned for lunch to meet again at 2-0 p. m.

After lunch.

**Sri G. Latchanna:—**నాకు కడపటలో reply యిచ్చేదానికి అవకాశం వుంటుందా?

[6th November 1954]

Mr. Speaker:—దీనితరువాత Leader of the House మాట్లాడతారు.

Sri G. Latchanna:—Mover of the motion గా నేను last లో మాట్లాడాలి కదండి ?

Mr. Speaker.—చివరిన Leader of the House మాట్లాడతారు.

Sri G. Latchanna :—Motion move చేసినవారికి ఆఖరున మాట్లాడడానికి అవకాశం వుంటుంది.

Mr. Speaker :—This is a special motion where the attackers against the Ministry must necessarily have the last say in the matter and the Leader of the House must be permitted to wind up the whole matter.

Sri G. Latchanna :—మీకు ఆ discretion వున్నది. కాని,

Mr. Speaker :—Discretion యిట్లా use చేయడం మంచిది.

Sri G. Latchanna :—అధ్యక్షా, ఇవ్వాలి యీ చర్చ సందర్భంలో తమకు ఒకటి మనవి చేయదలచుకున్నాను. గౌరవనీయులైనటువంటి విశ్వనాథం పంతులుగారు యీ సభా సాంప్రదాయాలగురించి ఒక point ను సూచిస్తున్నారు. గవర్నరుగారి సందేశానికి కృతజ్ఞతను తెలియజేసే తీర్మానాన్ని పాసుచేసి, మొన్న మద్యపాన సమస్యమీద వీగిపోయిన తరువాత తిరిగి అదే సమస్యమీద చర్చచేయడం అనేది సభా సాంప్రదాయమా అని వారు ప్రశ్నించారు. ఇది వారి ఉపన్యాసంలో వున్నటువంటి ప్రధానసమస్య. 30 ఏండ్ల రాజకీయ జీవితంలో ఆంధ్రదేశంలో అతి ఉత్తమమైన ప్రజాస్వామికవాదిగా, పార్లమెంటేరియనుగా విశ్వనాథం పంతులుగారు యిచ్చినటువంటి సభా సాంప్రదాయం మీది వ్యాఖ్యానం ఆశ్చర్యం కలుగజేస్తున్నది. మదరాసు శాసనసభలో గవర్నరు వుపన్యాసముమీద సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చే తీర్మానాన్ని pass చేసిన తరువాత మరల అదే సమస్యలమీద బడ్జెటులో cut motions తెచ్చి విశ్వనాథం పంతులుగారు చేసిన వుపన్యాసములు ఆంధ్రదేశంలోని శాసనసభ్యులు ఎవరూ మరచిపోలేరు. అంతేకాదు సభాసాంప్రదాయం ప్రకారంగానే అధ్యక్షులు ruling యిచ్చిన ఒక సమస్యమీద చర్చించుకోవడము సబబైన విషయమేకదా. అందుచేత విశ్వనాథంగారు యీదేశ ప్రభుత్వ పక్షంలో వున్నంత మాత్రంచేత

6th November 1954]

[Sri G. Latchanna]

వెనుక వారు ప్రతిపక్షంలో చేసిన ప్రకటనలు ముచ్చటయిన సభా సాంప్రదాయాలకు కొత్త వ్యాఖ్యానాలు చేయడం ముద్దుప్తుకరమైన సంగతని మీద్యారా వారికి మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా యీ సభా సాంప్రదాయాలగురించి, పార్లమెంటు సాంప్రదాయాలమీద వ్యాఖ్యానం చెప్పినమర్థతగల విశ్వనాథం పంతులుగారికి యంతకంటే ఎక్కువ మనవి చేయగలిగింది లేదు ఇకపోతే యీ motion ప్రతిపాదించే సందర్భంలో యీ జైలు పరిపాలన గురించి వున్న సమస్యలన్నీ కూడా వారిద్వప్తికే నేను తెచ్చిన విషయాలగురించి వారిచ్చిన ప్రశ్నాసంఘో వారు శ్రద్ధవహించి, శ్రమ తీసుకుని department నుంచి భోగట్టాలను సేకరించి సమాధానం ఇచ్చినందుకు మాత్రం ప్రత్యేకంగా వారికి నా కృతజ్ఞతావందనాలు తెలియజేస్తున్నాను. కాని ఇచ్చిన సమాధానం సంపూర్ణంగా యిస్తే శాశ్వతంగా కృతజ్ఞుడుగా వుండేవాడను September 24వ తేదీన విశ్వనాథం పంతులుగారు రాజమండ్రి వెళ్ళినపుడు, అంతకు పూర్వం జైలులో నానాపాట్లుపడి, జైలు పరిపాలనా విధానంలో సక్రమంగా లభించవలసిన సదుపాయాలు లేకుండా, జైలు పరిపాలనా విధానంపై నిరశనవ్రతం సాగించ పూనుకున్న ఫైదీలను మంత్రిగారు చూడకుండా వెళ్ళిన సంగతిగురించి నేను శాసనసభ్యుడుగా చనువు తీసికోకుండా సామాన్యపౌరుడుగా అడుగుతున్నాను. నేను చెప్పినదాంట్లో ఒక అక్షరంకూడా పొల్లులేదని మనవిచేస్తున్నాను. నేను చెప్పేది ఒక అక్షరం కూడా అబద్ధంకాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఆనాడు మాకు interview ఇప్పించండి అని ఫైదీలు అడిగితే ఇదిగో మంత్రిగారు వస్తున్నారు అని చెప్పిన సూపరెంటెండెంటు, మంత్రిగారు వచ్చిన తరువాత ఇదివరకు సాంప్రదాయములో లేని విధానాన్ని అవలంబించారు. ఏమంత్రి అయిన జైలు visit చేస్తే ఏదో కొద్ది ఫైదీలనైనా. ఇక్కడ రెండువేల మందిఉంటే కనీసము ఇద్దరినైనా చూచి బాగున్నదని రిజిస్టర్లలో సంతకము పెట్టడం సాంప్రదాయంగా ఉండేది. అలాటి సాంప్రదాయానైనా పాటించకుండా సూపరెంటెండెంటు దగ్గర మంత్రిగారు కూర్చుని, 10, 15 నిమిషాలు వారితో మాట్లాడుకొని తిరిగి రావడం జరిగింది. కాని వారి ఉపన్యాసంలో నన్ను interview అడగ లేదని చెప్పుతున్నారంటే, ఆ Superintendent చెప్పింది అబద్ధమై ఉండాలి. మా ఫైదీలకు మా మంత్రిగారిని చూడటానికి అవకాశం ఇచ్చారు కారు, మేము ఇక ఎందుకు ఫైదీలుగా ఉండడమని 25 వ తేదీ

[Sri G. Latchanna]

[6th November 1954]

రాతినుంచి, సెప్టెంబరు 2 వ తేదీ వరకు ఖైదీలు ఉపవాసము జేసిన సంగతి మన మంత్రిగారికి తెలియదా? అని వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను.

The Hon. Sri T. Viswanatham :— ఇందులో ఎవరు కూడ అబద్ధం చెప్పకక్కరలేదు. నాకది తెలియలేదు. తెలిసియుండినట్లైతే మొట్ట మొదట అక్కడికి వెళ్లిఉండే వాణి.

Sri G. Latchanna :— వారు తిరిగి 24 వ తేదీ నుంచి ఉపవాసము ప్రారంభిస్తూ వారు ప్రభుత్వనికి పంపిన రిపోర్టులో మంత్రిగారు interview ఇవ్వకుండా నిరాకరించినందుకు దాన్ని కారణంగా చూపారు. ఆకాగి తాన్ని గనుక నిజంగా ఆ రాజమండ్రి జైలు సూపరెంటెండెంటు ప్రభుత్వానికి పంపకుండా ఉండినట్లైతే ఆయన అనర్హుడు, dismiss కావాలి. లేకపోతే ఇటువంటి అబద్ధాలు చెప్పే నే నైనా ప్రజాసేవా రంగములో పనికి రాకుండా పోవాలి. ఈరెండే మార్గాలు తప్ప మరో మార్గం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

The Hon. Sri T. Viswanatham :— అందులో అబద్ధము ఏమి ఉండి ఉండదు. కాని నేను వెళ్లినప్పుడు నాకు ఆసంగతి తెలియలేదు. అదే నేను మనచేసేది.

Sri G. Latchanna :— మంత్రిగారు ఈవిధంగా చెప్పిన తరువాత తెలిసి ఉంది. చెప్పతున్నా నిందారోపణ చేయగలిగిన సమర్థతగాని తెలివి తక్కువగాని నాకులేదు. అందువల్ల నేను వారికి ఒకటే మనవి చేస్తున్నాను. ఇది నిజమా, అబద్ధమా అనేది విచారణచేసి నిజమైతే ఆ రాజమండ్రి జైలు సూపరెంటెండెంటుమీద తగినచర్యతీసుకొంటారా? అని వినయ పూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఇకపోతే నలుగురి సత్యాగ్రహాలయొక్క మరణంగురించి కారణాలు తెలియజేశారు. కాని అయిదవ ఆసామి చచ్చిపోతున్నప్పుడు, విశాలహృదయంతో విడుదలచేస్తే, అతడు ఇంటికి చేరి చేరక మరణించే పనిచేయవలసియని మూడు బాధ్యతలేదుగదా అని మాని ప్రభుత్వం నలుగురిని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఆసామిని విడుదల

[6th November 1954]

[Sri G. Latchanna]

చేయకపోతే చచ్చిపోతామ అనే సందర్భంలో కుడలచేస్తే, ఆ ఆనామి ఇంటికి చేరి చేరకమునుపే, చనిపోతే అచావుతో మాకు నిమిత్తంలేదు అనేరీతిగా ఆ అయిదవ చావును విస్మరించారు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం అని మాత్రం నేను మనవి చేస్తున్నాను

తరువాత ఆ ఫైదీల accommodation గురించి, అకస్మాత్తుగా ఒకేసారి ఇంతమంది ఫైదీలు వచ్చినందువల్ల మేము యక్కడ వీటికి భవనాలు ఏర్పాటు చేయగలమని అన్నారు 13 వందలమందిని పెట్టవలసిన రాజమండ్రి జైలులో మూడువేల ఎనిమిదివందల మందిని పెట్టవలసి వచ్చింది. అది పొరబాటు అనుకోవలసిన ధోరణిలో మాట్లాడారు కాని మనం ఒక రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించడానికిగాను, గుడారాలతో కూడినటువంటి ఒక temporary capital ను 20 రోజులలో యక్కడ నిర్మింపజేయగలిగామే, అటువంటిదాని ఒక temporary జైలును ఏర్పాటు చేయలేరా? కావలసినన్ని జమీందారుల భవనాలు విడిచి పెట్టబడినవి మనరాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. ఉంచదలచుకొంటే ఏ భవనములో ఉంచలేకపోయినారు. 90 మందిని పెట్టవలసినచోట ఏమవంగల మందిని lock-up చేయడమనేది ఈనాటి నాగరికతా ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయానికి సంబంధించిందా అని నాభాధ. ఇటువంటి విషయాలన్నీ ఎన్నో వున్నాయి. అవన్నీ ఇక్కడ ఏకరువు పెట్టడం నాకు ఇష్టంలేదు. కాని rice diet గురించి వారు ఒకవిషయం చెప్పారు. నాకు 17 వ తేదీన వచ్చి represent చేయగానే 19 వ తేదీన orders వేశామని అన్నారు. కాని మాకందరికి వారిదివరకే ఈ విషయం గురించి ప్రకటించినట్లు జ్ఞాపకమున్నది. పత్రికలు చదివినవారికికూడ బాగా జ్ఞాపకముంటుంది. విశాఖపట్నంలో మే నెలలో జరిగిన శాసనసభా సమావేశంలోనే rice diet విషయంలో ప్రశ్నచేస్తే, rice diet orders పంపిస్తున్నామని అప్పుడే ప్రకటించారు విశ్వనాథం పంతులుగారు. ఆవిధంగా ప్రకటించిన విశ్వనాథం పంతులుగారు పెట్టెం బరులో ఆర్డరు వేశామన్నారు కాని నెల్లూరు జైలులో, బళ్లారిజైలులో, అలీపురం జైలులో, ఉన్న ఆంధ్రప్రభుత్వ ఫైదీలకు, ఇటు మద్రాసు ప్రభుత్వంగాని, మైసూరుప్రభుత్వంగాని, ఆంధ్రప్రభుత్వ rules ప్రకారం ఆహారం ఇస్తున్నారాలేదా అనేవిషయం గురించి, ఇదమిద్దంగా వారు సహాచారం చెప్పకపోవడం చాలా విచారకరమైనటువంటిది.



[6th November 1954]

The Hon. Sri T. Viswanatham:—నేను చెప్పడంలో మరచి పోయాను. మరేమికాదు వారు ఇన్వేస్టిగాషన్ నిన్న enquiry వల్ల తెలిసింది. అవిధంగా diet ఇన్వేస్టిగాషన్కి కొంత అదనంగా ఖర్చు అవుతుందని అన్నారు. ఆఖర్కును sanction చేసి బిల్లెరిలోకూడా ఇన్వేస్టిగాషన్ దిని order pass చేయడమైనది. నేను జవాబుచెప్పడంలో ఇది మరచి పోయాను.

Sri G. Latchanna :—చాలా ధన్యవాదాలు. తరువాత, ఆ ఫైదీ లకు newspaper లు ఇప్పించామన్నారు ఇది ఒక ప్రత్యేకమైనటువంటి సౌకర్యము. ఇది అభినందించవలసిన సౌకర్యము కాని చేస్తున్నటువంటి సౌకర్యాలు, ఇస్తున్నటువంటి అవకాశాలు ఒక చేతితో ఇచ్చి రెండోచేతితో లాగుకొనే పద్ధతిలో ఉన్నాయి. పూర్తిగా అన్ని పేజీలలోను మనీ వ్రాసేస్తున్నారు ఈ విధమైన papers ఎందుకు allow చేయడమో నాకు అర్థంకావడంలేదు. బయటి ప్రపంచంలో ఉన్నప్రజలు చదువుకోనేవార్తలు జైల్లో ఉన్న ఫైదీలు చదువు కొంటే వారు మరింత నేరస్థులవుతారనా, విప్లవవాదు లవుతారనా, లేక అరాచక వాదులుగా మారిపోతారనా, అదెందుకో నాకు తెలియడంలేదు. ఈ విధంగా పేపర్లనిండా మనీవ్రాసే విధానంతో మీరు పేపర్లను చదువుకోడానికి అవకాశము కల్పించామని చెప్పడంలో మీరు చూపించినటువంటి ఉదారతగాని, విశాలత్వంగాని, కుంటుబడ్డదని మాత్రము నేను మనవిచేస్తున్నాను. కనుక ఇకనైనా అటువంటి విధానాన్ని విరమించి సరియైనటువంటి పద్ధతి ఆచరణలో పెట్టగలరని నమ్ముచున్నాను.'

ఇప్పుడు అనేకమంది మిత్రులు Prohibition శాఖామంత్యులు వీరందరు చాలా విషయాలు ఈ motion మీద మాట్లాడారు. అందరూ ఒకే సూత్రము చెప్పుచున్నారు. ఇదేమిటి కల్లుత్రాగమని చెప్పుచున్నారు. మనోపాపము అని అంటున్నారు. కల్లుత్రాగమని పోత్సహించిందా రామమూర్తి కమిటీ సిఫార్సు అని నేను అడుగుచున్నాను. ఏ అచ్చనో, బుచ్చనో చెపితే వారు దుర్మార్గులై ఉండవచ్చు. పాపాత్ములై ఉండవచ్చుగాని రామమూర్తికమిటీవారు ఈనాడు Prohibition చట్టంపైన ప్రతిపాటు, ప్రతిఇంట విపరీతముగా పెరిగిపోతున్న ఈ పంటపానావిపరీతాన్ని అరికట్టడానికి, మీ Prohibition

6th November 1954]

[Sri G. Latchanna]

చట్టమును సవరించమన్నారు. కాని మీ Prohibition చట్టమును అమలు చేసే పద్ధతులుగురించి, రామమూర్తి కమిటీవారు administrative సవరణలుచేశారు. అటువంటిది లచ్చన్నచేస్తే, నరదాచారిగారు “ఏమిటి ఈయనకు వచ్చిన విపరీతకాలమని” చెప్పనచ్చు కాని, విశాలహృదయులు, పండితులు, ఉత్తమోత్తమమైన పరిపాలనాధిశిలు అని ప్రఖ్యాతి సంపాదించి నటువంటి మీ ప్రవీణుల కమిటీవారు చేసిన సలహాలు, అవి శాసనసభ చేసినటువంటి తీర్మానమిది. ఈ Prohibition పద్ధతివల్ల ఇంటింట నానాటికి పెరిగిపోతున్న నంటకారా, దానివల్ల కలుగుతున్నటువంటి జబ్బులు, దానివల్ల కలుగుతున్న అసౌకర్యాలు, దానివల్ల కలుగుతున్నటువంటి అవినీతి, ఇవంతా చూస్తే చాలా విచారకరంగావున్నది అన్నిటికంటే ప్రమాదకరమైనటువంటి విషయమొక్కటన్నది. దానిని గ్రహించవలసిన అవసరమున్నదని మాత్రము మనవి చేస్తున్నాను. ఈ Prohibition చట్టమువలన నానాటికి నామాన్య ప్రజలలో ప్రభుత్వ పరిపాలన అవ్వాలన్నా, ప్రభుత్వ శాసనాలన్నా, ప్రభుత్వ విధానమన్నా, పెరిగిపోతున్న నిర్లక్ష్యభావాన్ని, వ్యతిరేక భావాన్ని, అరాచక భావాన్ని విస్మరించడం చాలా ప్రమాదకరమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. దీనినే మీ రామమూర్తి కమిటీవారు సూచించి, ఇది చాలా ప్రమాద పరిస్థితిగా పరిణమిస్తుంది, దీనిని వెంటనే సవరించకపోతే, ఏ ఆశయాల్ని గురించి, ఏ సదుద్దేశాల గురించి, ఏ ధర్మసంస్థాపన గురించి ఈ Prohibition చట్టాన్ని ఆచరణలో తెచ్చానో, అవి నరవేరవు సరికదా, ఆపంపు సర్వనాశనానికి దారి తీస్తుందని సూచించారు. ఆ సూచనలనే అమలు జరపాలని అంటే, కల్లుతాగమని చెప్పతున్నారనే విమర్శ సక్రమమైనదికాదు, న్యాయమైనదికాదు, సబబైనదికాదు, ఈ మాటలు నావికాపు, విశ్వనాథంగారివి, నాసహచరుడు తిమ్మారెడ్డి గారివి అని మనవిచేస్తూ పెలపు తీసుకొంటున్నాను.

Sri T. Nagi Reddi:—ఈ తీర్మానంమీద చర్చలురకరకాలుగా జరిగాయి. మానవనీతిమీద జరిగాయి. నాగభూషణంలాంటి సభ్యులు Marxism మీద, Malthusian theory మీద చర్చ జరిపారు. తరువాత, విశ్వనాథంగారు లేచి ‘అసలు ఈ తీర్మాన ప్రవేశమే అనవసరము, నిన్ననేగదా మనం తీర్మానంచేశాము. రామమూర్తి కమిటీమీద; మేము స్వచ్ఛమైనటువంటి సాంప్రదాయాన్ని

[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

అవలంబిస్తున్నాము, ఆ సాంప్రదాయాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నది మీరేగాని మేముగాదు, మేము స్వచ్ఛంగా శాసనసభ తీర్మానాలను అమలు జరుపుతున్నటువంటివాళ్ళము, నిన్ననే మీరు చెప్పారు రామమూర్తికమిటీ వారి సిఫార్సును అమలుపరచవలసిన పనిలేదని, చూడుమేము మూడు రోజులలో అమలుజరిపివేశాము మీ తీర్మానాన్ని అని అన్నారు. కాబట్టి ఈనాడు ఉన్నటువంటి ఈ సమస్యను కొంచెము లోతుగా పరిశీలించి ఈ తీర్మానం ఏమి ఉద్దేశిస్తున్నదనేటటువంటి విషయాన్ని మనము ఆలోచించాలి

సాంప్రదాయాన్ని గురించి మాట్లాడినపుడే ఒక విషయం నేను మొన్ననే చెప్పాను ఈనాడు చెప్తున్నాను మంత్రివర్గం ప్రజాస్వామిక స్వరూపానికి ఈనాడు యిచ్చినటువంటి రూపం ఉచ్చమైనటువంటిదశను అందుకొన్నది. కాబట్టే ఈ తీర్మానము రావలసివచ్చింది. విశ్వనాథంకారికి, ఈనాటి ఆర్థికశాఖా మంత్రిగారికి, జ్ఞాపకం వున్నదో లేదో కాని మద్రాసు శాసనసభలో, రాజగోపాలాచారిగారిని, వారు ఈ తీర్మానం వచ్చినతరువాత, “రాజీనామా యిస్తారా” అని ప్రశ్నించారు. అంటే “మీరు అమలుజరుపుతారా లేక రాజీనామా యిస్తారా” అని. కాని మీరు అధికారంలోకి వచ్చినతరువాత అమలు జరుపుతారా, రాజీనామా యిస్తారా అని అడగడమే సాంప్రదాయ విరుద్ధమైపోయింది. అది మాత్రమే అడిగాము ఒకనాడు కాదు అయిదు నెలలపాటు ఈ question ను వేస్తూంటే ఈనాడు ఈ ఎసెంబ్లీలో నిలబడి ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయమును, సీటి నియమాన్ని గురించి ఇంత స్వచ్ఛంగా మాట్లాడడానికి పూనుకున్నటువంటి మంత్రిగారికి నేను చేస్తున్నటువంటి విజ్ఞప్తి ఒక్కటే. ఐదు నెలల కాలంలో మీరు నిర్మించినటువంటి సాంప్రదాయం ఏది. ఎందుకు నిర్మించలేదు? దానిని ఎందుకు మర్చిపోయారు? నిన్న లేదు, మొన్న పాస్ చేసిన తీర్మానమును మేము మరచిపోతున్నామని మీరు చెప్తున్నారే, 5 నెలలక్రిందట పాస్ చేసిన తీర్మానము మీరు ఎందుకు మరచిపోయారు. అంటే మీకు అవసరం వచ్చినపుడు సాంప్రదాయం, అవసరాలేకపుడు - పొరపాటు అధ్యక్షా, ‘మీరు’ అనేది మరి అదొక ధోరణిలో ఉంటున్నది. కనుక, ప్రభుత్వానికి అవసరం వచ్చినపుడు సాంప్రదాయం, ప్రభుత్వానికి అవసరం లేనపుడు ఆ సాంప్రదాయమును కట్టిపెట్టడం అమలుపరచలేదని వారి విధానం. ఈ నూతన సాంప్రదాయాన్ని ఏర్పాటు చేయడం మీరే చేయాలి. తెచ్చాము ఈ తీర్మానము.

6th November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

ఈ తీర్మానము అడుగుతున్నదేమిటి? వాస్తవ సమావేశంలో ఎసెంబ్లీ ఆమోదించినటువంటి ఈ తీర్మానాన్ని ఆచరణలో పెట్టడానికి నిరాకరించినటువంటి ప్రభుత్వంమీద ఈనాడు ఎసెంబ్లీ అవిశ్వాస తీర్మానమును ప్రకటిస్తున్నది, అని ఈ తీర్మానములో వున్నటువంటి నారాంశం. ఇది మేము ఆచరణలో పెట్టవలసినటువంటి అవసరం లేదు అనేటువంటిదికూడా వుంది చాలాసార్లు ప్రజలందరూ తప్పుదోవను పోవడానికి, తప్పుగా ఆలోచించడానికి వీలు కల్పించేట్లుగా చెప్పడం జరుగుతోంది ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టిన పద్ధతి మంత్రులకందరికీ జ్ఞాపకం ఉందని నేను అనుకొంటాను. మేము ముందుగా ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టమని request చేస్తే తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టలేదు ప్రభుత్వం. సరే ఈ request లు అన్నీ పనికిరావు కాబట్టి, తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడతామని ఆ నాడు వాగ్దానం ఇచ్చి నిరాకరించిన ప్రభుత్వంమీద, ఇమగ్న no-confidence motion అన్నతరువాత, ముట్లకర్తతో పొడుస్తుంటేకాని కదలేకుండా ఉండేటువంటి ప్రభుత్వానికి ఆముట్లకర్త అవసరమైనది. దానితో నాటువేసి తరువాత ఆ తీర్మానం అనేటువంటిది ఒకటి పెడతామని అంగీకరించారు. అంతేకాదు, అప్పటి కప్పుడే non-official దినంనాడు ఏది చర్చించాలో నిర్ణయించడానికి గాను ballot వేస్తే పంజం నరసింహారెడ్డిగారి తీర్మానం ప్రప్రథమంలో వచ్చింది. అదిరామమూర్తి కమటీని గురించిన తీర్మానమే. దానిని చర్చిస్తామని ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సలహాను ప్రతిపక్షం తిరస్కరించింది. కారణం అనధికార దినంనాడు, అనధికార వ్యక్తిచేత ప్రతిపాదించబడినటువంటి తీర్మానాన్ని, పాన్ అయినాకూడా అమలు జరుపనవసరం లేదనేటువంటి విషయం చెప్పబోతున్నారు అనేటువంటి సంగతిమేము తెలుసుకొని, అదిసాధ్యంకాదు, అధికారయుత దినంనాడు, అధికార తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడితే దానిని చర్చించడానికి, ప్రభుత్వం అంగీకరించింది కాబట్టి అలాచేయమని చెప్పాము. దానిని ప్రవేశ పెడితే ఎసెంబ్లీ అంగీకరించింది, అనే సంగతి మనం చూచాము, జరిగిన తంతు, జరిగిన చరిత్ర, ఇది. ఈ చరిత్రను మరచిపోవ్వుంటే ఎట్లాగు మరచిపోవడం? ప్రభుత్వమే తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టి దాని నిర్ణయం అమలు జరగటానికి అంగీకరించకపోతే ఆ తీర్మానముయొక్క ప్రవేశం ఎందుకని అడుగుతున్నాను. అది ప్రవేశ పెట్టవలసినటువంటి అవసరం ఎందుకని అడుగుతున్నాను. కాబట్టి ప్రభుత్వమే ప్రవేశ పెట్టి, ఆ తీర్మానాన్ని చర్చించ

[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

టానికిగాను non-official దినాన్ని official దినంగా మార్చి, అది అసెంబ్లీ ఆమోదించిన తరువాత నేరుగా ఒటింగ్ తీసుకోవడానికి నిరాకరించినటువంటి ప్రభుత్వం ఆ తీర్మానాన్ని 5 నెలలపాటు ఆచరణమంలో పెట్టలేదు అంటే ఏమిటి అర్థం. ఇది ఈనాటి ప్రధానమైనటువంటి సమస్య. మనకు వారు చెప్పేదేమిటంటే, కల్లు త్రాగమంటారా? అని ఒక సభ్యుడు ప్రశ్నించాడు. ఒక తిలికే నలుగురు బిడ్డలుంటే, ఆడబిడ్డల చేత వ్యభిచారం చేయించి, ఉన్నటువంటి కొడుకును చదివించడానికి ప్రయత్నించినట్లుగా ఈనాడు కల్లు త్రాగి, మిగతావాళ్లందరికీ చదువు చెప్పించేదానికి ప్రయత్నం చేయండి అంటున్నారనడం చాల విచారకరము. నేనుతిరిగి ఒక ప్రశ్నవేస్తే వారికి చాలా బాధాకరంగా ఉండదా అని అడుగుతున్నాను. నెహ్రూగారు పుట్టినటువంటి స్వరాష్ట్రంలో ఈనాటికే మద్యపాననిషేధం అమల్లో లేదుకదా? “మీరు చెప్తున్నటువంటి ఆ సూత్రాన్ని ఆ Jawaharlal Nehru గారు ఉన్నటువంటి రాష్ట్రంలో అమలు జరిపిస్తున్నారా?” అని అడుగుతున్నాను నేను. దాని అర్థం ఏమిటి? ఒక విధానాన్ని మనం అమలుపర్చడానికి ప్రయత్నం చేసినపుడు వచ్చినటువంటి లోటుపాట్లనుబట్టి, అందులో వచ్చినటువంటి అనుభవాలనుబట్టి దానిని ఏ విధంగా ఆచరణలో పెట్టాలి? అనేది నేర్చుకోవాలి. కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుడు మల్లయ్యగారు చెప్పినట్లు అన్ని చట్టాలకన్న ఎక్కువగా అమలుజరుగకుండా వుండేటువంటి చట్టం ఏదీ అంటే ఈచట్టమే. ఇది అందరికీ తెలిసిన సంగతే. ఆయన ఇక్కడ చెప్పారు? ఆనేక చట్టాలున్నాయి, criminal చట్టాలున్నాయి, civil చట్టాలున్నాయి, ఈ చట్టాలన్నిటిలోకి ఈచట్టం ఎక్కువ fail అవుతున్నటువంటి చట్టం అని చెబుతున్నాను.

Sri T. Mallayya:—On a point of personal explanation prohibition Sir, Prohibition చట్టాన్ని వ్యతిరేకించిన వారుకూడా బాత్రిగానే ఉన్నారు అనిమాత్రమే నేను చెప్పాను.

Sri T. Nagi Reddi:—నేను ఆ వాక్యాన్ని ఉన్నది, ఉన్నట్లుగానే రాసుకున్నాను ఇక్కడ. బాత్రిగా లేదని నేను చెప్పినంతమాత్రాన వచ్చిన వ్యవం ఏమీ లేదనుకుంటాను, అయినా కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు మల్లయ్యగారి కాదు. అందరూ అంగీకరించినదే! Prohibition అనే చట్టం ఉన్నది ప్రజలలో, ప్రకృతంగా ప్రవేశ పెట్టాలి అంటే, మార్గం ఏమి? ఆ మార్గాన్ని నేను చూపించలేదంటున్నారు. మేము చూచి

6th November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

చాము. ఏమిటామార్గం అనేట్లయితే, ప్రజలమొక్క ఆర్థికస్థాపనలను పెంచి, విద్యా, వైజ్ఞానికములను పెంచడానికి ప్రయత్నించాలి అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజలు ఈనాటికీ గ్రామస్థాయిలో ఏవిధమైనటువంటి స్వాతంత్ర్యములేక, వడ్డీవ్యాపారుల చేతుల్లో, భూస్వాములచేతుల్లోను, నలిగిపోతున్నంతకాలం వారికి “నేనూ ఒక మనిషి కే” అని అనుకోవడానికి ఏమిలేకుండా చేసినంతకాలం మద్యపాననిషేధమును అమలు పరచడం అసాధ్యం ఇది ప్రపంచంలో మనకు వచ్చినటువంటి అనుభవము. ఆ అనుభవమే 7 సంవత్సరాల అనుభవము అని మేము చెబుతున్నాము. కాని బీదవారినిగురించి అంతగా మాట్లాడుతున్నటువంటి ప్రభుత్వం నిన్ను లేదు మొన్నను మనకందరికీ ఒకజవాబు చెప్పింది, ప్రశ్నితరాల కాలంలో. 8 సంవత్సరాలక్రితం ఒకగ్రామంలో ప్రభుత్వానికి వెయ్యి రూపాయలు యిచ్చి యిళ్ళసమస్యలు తీర్చమని కోరితే, ఆ వెయ్యిరూపాయలు వారికి వెచుకకు యివ్వలేదుకదా! ఈ ప్రభుత్వం యిళ్ళస్థలాలను చూపించలేదుకదా! ఈనాటికీ ఈ ఇళ్ళసంగతి ఏమిటయ్యా అంటే దాని గురించి నాకు ఏమీ తెలియదు అని చెప్పేటువంటి దుర్భరమైన స్థితిలోకి వచ్చింది ఈ ప్రభుత్వం అంటే, పేదప్రజలమీద ఈ విధమైనటువంటి సానుభూతిని చూపి, కంటతడిపెట్టి, చేతలలో మాత్రం చేయతగిచుటువంటి సహాయాన్ని చేయకుండా ఉండేటటువంటి విధానమే ఈనాడు ఉన్నటువంటి పేదప్రజల దుస్థితికి ప్రధానమైనటువంటి కారణం కాబట్టి ఈ కారణాలను తొలగించక పోయేట్లెంతో ఈచట్టాలన్నీ నిరుపయోగమని తెలియజేస్తున్నాను ప్రజలకందరికీ ఈ చట్టాన్నీ వ్యతిరేకించడం మెలాగో నేర్చుతున్నారు చట్టాన్ని ఏవిధంగా ఉల్లంఘించాలో నేర్చే విధానం దేశంలో రాను రాను అశాంతికి కారణం అవుతున్నది మద్యపాననిషేధాన్ని మనం అమలు పరచడానికి ఇదిమార్గంకాదు, ఇది పద్ధతీకాదు. ఇకపోతే ఎప్పుడు దీన్నిగురించి విమర్శ వచ్చినా మద్యనిషేధం అవసరమా అనవసరమా అనేది వదలిపెట్టి ఒక పాట పాడుతుండడం అలవాటు. దీన్నిగురించి మాట్లాడిన వెంటయ్యగారు ఒక సూచన చేశారు. మంత్రీగారు ఆసూచనను అంగీకరించినట్లు, అంగీకరించనట్లు మాట్లాడారు. అది అందులో వున్న విశేషంమరి! అంగీకరించలేదా? అంటే అవును అనికాని అది అంగీకరించారా అంటే లేదు అనికాని చెప్పారు. ప్రకాశం పంతులు గారు వాల్తేరు సమావేశంలో ఒక విషయాన్ని తెచ్చి మధ్యలో పెట్టారు. ఏదో research చేసి సిరాబుడ్లు అనేవి వస్తున్నాయి వాటిదాష్టరా

[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

దేశంలో నీరాను యింటింటికి అందజేయగలము అనేది ఆలోచిస్తున్నాం అన్నారు. అది ఆలోచనలో ఉందిఅన్నారు ఇప్పుడు మన మద్యనిషేధ శాఖా మంత్రిగారుకూడా మరొక చిన్నవాగ్దానాన్ని ఇట్లు విశిరేశారు. వారు ఇప్పుడు ఎంతబాగా ఉపన్యాసాలు ఇవ్వడం నేర్చుకొన్నారంటే అది ఎవరికీ అందకుండా పొందకుండా ఇవ్వడం నేర్చుకున్నారు.

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—Point of explanation, Sir, అది ప్రతిపక్షనాయకులు అంతబాగా అర్థం చేసుకున్నారంటే దాన్ని ఏమిటి అనాలో నాకుఅర్థం కావడంలేదు విస్తృతంగా చెప్పాను. వారు ఎంతోచక్కని స్క్రీము ఇచ్చారు. దాన్ని అమల్లోపెట్టడానికి, ప్రయత్నిస్తాం, పెడుతున్నాము అనిచెప్పాను. తప్పకుండా పెడుతుందనికూడా చెప్పాను.

Sri T. Nagi Reddi:— పోనియ్యండి. తప్పకుండా పెడతారని అన్నారు. వారి ఉపన్యాసంలోని కొన్ని వాక్యాలు చదువుతాను. “సాధ్యమైనంత త్వరలో దానిని అమలుచేయాలి, కొంతకాలం తప్పకుండా దానికి ఇవ్వాలి” అన్నారు. ఆకొంత ఎంత కొంతో ఎవరికీ తెలియదు. అది సాధ్యమైనంత త్వరగా....

The Hon. Sri S. B. P. Pattabhirama Rao:—దానికి machinery తయారుకావాలి, అది రావాలి. మీరు అనుకొన్నంత మాత్రాన అవుతుందేమోకాని, నాకు సాధ్యమయ్యేదిగా కనిపించడం లేదు.

Sri T. Nagi Reddi:—ఈ ప్రభుత్వకాలంలో వరసపెట్టి ఇచ్చిన వాగ్దానాలన్నీ ఏ స్వరూపాన్ని పొందిఉన్నవో, ఆ వాగ్దానాలన్నీ ఏదోవను పట్టాయో, ఇప్పుడు కూడా సాధ్యమైనంతత్వరలో విచారించి, కొంత కాలంలో ఆచరణలో పెట్టగలం, అని మంత్రిగారు ఇచ్చిన ఈ వాగ్దానానికి కూడా విలువలేదని చెప్పడంతప్ప నేను ఏమీ చెప్పలేదు అనుకోవచ్చు. ఎందుకు? సముగ్రమైన స్వరూపం ప్రభుత్వదృష్టిలోలేదు. ఒకనాడు ఒక తాడి గియిస్తాం అన్నారు మంత్రిగారు. ప్రతి తాటిచెట్టుకు నీరా గియిటానికి మాకు ఇస్తాం అని అన్నారు. అనాడే నేనుఅన్నాను. ఒక్కొక్క తాటిచెట్టుకింద ఒక Police వాడిని నిలపెడతారా? ఆ చోటనువాడికి కావల్సిన ఉండడానికి ఒక C. I. D. ని పెడతారా? అప్పుడు అత్యంత గిట్లయిపోయింది. ఇంకొక తీర్మానం వచ్చింది. ఏదో అది! అప్పుడు కొన్నితీర్మానాలు మీరే కేంద్రంగా పెడుతామని,

6th November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

ఆది చెప్పినతరువాత సంజీవరెడ్డిగారు ఒకసారి దానివల్ల ప్రభుత్వానికి చాలా నష్టం వస్తుంది కాబట్టి దాన్ని పెట్టకపోవచ్చు అన్నాడు. అది పోయింది. ఇప్పుడు రెండు కేంద్రాలను సూచించారు, ఒకటి కర్నూలు లోను, ఒకటి రొద్దములోను. కాబట్టి దినం ఒకమాటతో, దినం ఒక వ్యాఖ్యానంతో, ఒక విచారణతో ఈతంతులు అన్ని సమవృత్తూ, ఒక్క విషయాన్నికూడా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి అమలులో పెట్టలేని ప్రభుత్వం, ఈనాడు ఇచ్చిన ఈ ఆలోచనకు ఏమి విలువ ఉందని అడుగుతున్నాను. ఓట్లసందర్భం వచ్చేప్పటికి ఆలోచనలు ఎక్కువ అవుతాయి. అందులోను ఓటింగ్ దినం వచ్చేప్పటికి మరీ తీవ్రస్వరూపం దాలుస్తాయి నిన్న మొన్నటివరకూ లేని ఆలోచన ఈదినం వచ్చింది ఆ ఆలోచన కూడా ఒకటి ఉంది. అది గవర్నరు ఉపన్యాసంలో ఉంది మంత్రిగారు చెప్పనే చెప్పారు. పామేఘర్ కమిటీని ఒకటివేశాం అని రామమూర్తి కమిటీ అయిపోయింది. దాని నివేదిక వచ్చి వేసింది, దాని ఆచరణ స్వరూపాన్ని చూచాం. ఇప్పుడేమిటయ్యా అంటే, పామేఘర్ కమిటీని వేశారు. ఆకమిటీ విచారణజరిపి, ఆ విచారణ రిపోర్టువచ్చి మంత్రిగారి ముందుపడి, దాన్ని ఆలోచించి, దీనికి తగుమైనటువంటి ఆయుధాలన్నీటిని సేకరించి ఆచరణలో పెట్టేప్పటికి మనమంతా ముసలివాళ్ళమయి ఈ Assemblyలో ఉండనే ఉండం అని నాభయం, ఎన్ని కమిటీలు వేసినా నిర్ణీతమైనటువంటి అభిప్రాయాలు చెప్పకుండా తప్పించుకు తిరగడానికి చేస్తున్న ఈ ప్రయత్నములను నమ్మి ఒకసారి అయితే పొరపాటు పడవచ్చు, రెండు సార్లు అయితే పొరపాటుపడవచ్చు. ఎన్నిసార్లు అసెంబ్లీ పొరపాటు పడ గలదో అనేవిషయాన్ని జాగ్రత్తగా ఆలోచించిచూస్తే బోధపడుతుంది. ఈదినం ఉదయంనుంచి ఆర్థిక మంత్రిగారు అన్ని సాంప్రదాయాలను గురించి చెప్పారు. ఆ సాంప్రదాయాలలో ఇటువంటి సాంప్రదాయాలను మేము ఎక్కడా చూడలేదే మరి. ఈ సంవత్సరం కాలంలో అలాటి సాంప్రదాయాన్ని ఎందుకు నిర్మించలేదు అని అడుగుతున్నాను. దేశంలో ఉన్నటువంటి ఏమంత్రివర్గంగాని చేయనన్ని వాగ్దానాలను మన ఆంధ్రకాంగ్రెస్ మంత్రివర్గం ఒక్క సంవత్సరంలో చేసింది. ఏకాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చెప్పిన వాగ్దానాలను తిరస్కరించినట్లుగా కాకుండా ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అన్ని వాగ్దానాలను బుట్టదాఖలా చేసింది. అందులోనే ఉంది ప్రధానమైన విషయం. అందుచేత ఈనాడు వాగ్దానాన్ని జాపకం ఉంచుకోందని అందరికీ చెప్పి, మొన్న మాకు Waltair లో



[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

ఓటుచేసిన వాళ్ళు అందరూ ఓటువేయండి, మరొక వాగ్దానం చేస్తున్నాం తీసుకోండి జేబులునింపేస్తాం మేము వాగ్దానాలతో అసి చెబుతున్నాను. కాబట్టి Waltair లో ఓటుచేసిన వాళ్ళు అందరూ ఈనాడు రామమూర్తి కమిటీ నివేదికను మేము అమలు జరుపకపోయినా మరో వాగ్దానం మీకు చేస్తున్నాం తీసుకోండి - ఈ వాగ్దానం చేబట్టి మాకు ఓటు ఇవ్వండని అడుగుతున్నటువంటి ఈ ప్రభుత్వానికి ఎంత దుర్గతి పట్టిందనే నాకు విచారం. కాబట్టి వాగ్దానాలతో ఏదోవిధంగా తప్పించుకొని తిరగాలని చేస్తున్నటువంటి ప్రయత్నంకాదా? అని అడుగుతున్నాను. అంతేకాదు మేడూరి నాగేశ్వరరావుగారు ఒకమాట అన్నారు. నేను ఆశ్చర్యపోయాను. ఎందుకు? Assembly హాలులో ఇంతమందిముందు, రికార్డు అవుతూంటే అటువంటి ఉపన్యాసాన్ని ఇవ్వకలిగారే అని. కమ్యూనిష్టులు ఎన్నికలలో ఒక ఓటుకు ఒక ఆవు, అయిదు ఎకరాలు ఇస్తాం అని చెప్పారే, మేము రాజకీయంగా త్యాగాలుచేసిన వాళ్లకు పది ఎకరాలు ఇస్తే నష్టమా? అని. కమ్యూనిష్టులు ఒక వోటుకు ఒక ఆవు, అయిదు ఎకరాలు ఇస్తారు అని చెప్పినట్టుగా ఎక్కడో ఎవరో చెప్పారని చేసినటువంటిదాన్ని గురించి నేను వ్యాఖ్యానించ తలుచుకోలేదు. ఋజువులు లేని మాటలను గురించి ఎన్నయినా మాట్లాడవచ్చు కాని కాంగ్రెస్ నాయకులు దుగ్గిరాల ఎన్నికలలో గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున, Dasson Press తెనాలిలో అచ్చువేసినటువంటి కరపత్రంలో వ్రాసిన విషయాన్ని మీముందు పెడుతున్నాను. “సమగ్రమైన భూశాసనంచేసి, 25 ఎకరాల భూమి కంటే ఎక్కువ లేకుండాచేసి, కోఆపరేటివ్ ఫారమ్లద్వారా దున్నేవారికి భూమిపై హక్కును కల్పించుచున్నారు” అని అందులో ఉంది. ఎవరు? కాంగ్రెస్ వారు. అయితే భూసంస్కరణలు తీసుకురండి అని మెమోలలో చెబుతున్నా ఈ కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గం వారు అందుకు పూనుకోవడంలేదు. దానితోడు కమ్యూనిష్టులు ఒక్కొక్కరికి ఒక ఆవు, ఒక్కొక్కరికి 5 ఎకరాలు, ఇంకొక స్వయాపంలో చెప్పాలంటే, పెళ్ళికానివారికి రంభలాంటి స్త్రీని ఇస్తాం అంటున్నారని ప్రచారం చేస్తున్న కాంగ్రెస్ వారి విధానం ఎటువంటిదో గమనించండి. సత్యదూరమైన విషయాలనుగురించి ఎక్కువగా నేను ప్రస్తావించ తలుచుకోలేదు. ప్రజానీకం అర్థంచేసుకో కలదు. కరపత్రంలో ఉన్నవాటిని చూచి వదలిపెట్టి, ఎక్కడో ఏనాడో, చేశాడని, ఒకరిపేరుచెప్పి నీవు ఇప్పుడు చెప్పావని చెప్పడానికి నీలులేదు. ఫలానా నాగిరెడ్డి, ఫలానా

6th November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

హనుమంతరావు, ఫలానా ఫుల్లారెడ్డి, ఫలానా మీటింగ్ లో ఫలానా తేదీనాడు అయిదు ఎకరాలు ఇస్తాం, ఒక ఆవు ఇస్తాం, ఒక రంభలాంటి స్త్రీని యిస్తాం అని చెప్పి ఉంటే ఆ తేదీ, ఆ పూరు చెప్పి, ఇదిగో ఫలానా చోట నీవు చెప్పావని చెప్పడానికి చేతకాక ఆ విధమైన దుష్ప్రచారాన్ని చేస్తున్నటువంటి కాంగ్రెస్ వారికి నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పకలిగింది ఏమీలేదు.

శ్రీ నాగభూషణంగారు లేచి, భూములను పంచుతే యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందా? అది మీ కార్యక్రమము, అది మీ పద్ధతి అని అక్కడినుండి వెక్కిరిస్తే, ఆ పార్టీకే చెందిన శ్రీ మేడూరి నాగేశ్వరరావు గారిని గెలిపించుకొనడానికి గాను గుంటూరు జిల్లాలో Congress Committee వారు 25 ఎకరాలకు పొచ్చుగా ఎవరికి వుండనివ్వకుండా మేము తీసివేసి ప్రజలకు పంచిపెడతాము, యిప్పుడే పంచిపెడుతున్నాము, కాబట్టి votes వేయండి అని చేసిన ప్రచారానికి యిక్కడ దృష్టాంతము మన కళ్ళయెదుట వుండగా, అనవసరమైన దుష్ప్రచారము తగదు, దానిద్వారా ప్రజలను మీరు యేమూత్రం నమ్మించటంగాని, మోస పుచ్చటంగాని జరుగదు అనేది కొంచెం జ్ఞాపకం వుంచుకోవాలి. ఆ పద్ధతిన... (interruption).

Sri Pragada Kotaiah :—మన నాగిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ యిప్పుడు యేదో పెండ్లికానివారికందరికి రంభలను యిస్తామని చెప్పారు. అదియేమైనా కాగితంమీద వారు అచ్చువేసి వారికి పంచిపెట్టిరా? లేక వారు పూహించారా ?

Sri T. Nagi Reddi :—తిరుపతిలో ఉపముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చిన వుపన్యాసాన్ని ఆంధ్రపత్రిక ప్రకటించి, comment చేసింది. అవి అన్నీ పత్రికలలో వున్నవి. శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారికి అటువంటివి కానరావు. శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారికి అటువంటివి అవసరము లేదు. కాబట్టి శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారికి కళ్లు వుండిమాత్రము వుపయోగము యేమిటి? అని అడుగుతున్నాను. కాబట్టి యిప్పుడు (interruption).

Sri Pragada Kotaiah :—I am taking very serious objection to that.

Sri T. Nagi Reddi :—Yes, you can take a number of objections.

[6th November 1954]

Sri Pragada Kotaiah :—No, no, Sir. ఇప్పుడు వారు చాలా అసభ్యంగా మాట్లాడుతున్నారు. ఇతరులు అసభ్యంగా మాట్లాడుతున్నారనే ఆరోపణలను తరచుగా చేస్తూవుంటారు ఇవతలివారి వుపన్యాసములను చెడగొట్టడానికి. ఇదికూడా సభ్యమేనా? అని అడుగుతున్నాను నాకేదో రంభను యిస్తామని చెప్పటంకూడా సభ్యమా? అనేటటువంటి విషయాన్ని ఆధ్యక్షులవాణిని తెలుప గోరుచున్నాను. (interruption).

Sri T. Nagi Reddi :—ఆ ప్రశ్నను వేసినటువంటివారే తిరిగి చూచుకోవాలి. Party సభ్యులు కాని వారందరినీ party సభ్యులుగా తెచ్చివుండగా, యెక్కడో అయిదు యెకరాలు వున్నాయని నిరూపించలేక, నిరూపించ ప్రయత్నమూలేక, యిక్కడకువచ్చి ఒక general statement యివ్వగలిగినటువంటి మిత్రుల సభ్యుల నాకు తెలుసు. అది వేరేసంగతి. నిరూపించుకోడానికి వీలైన విషయాలుతప్ప, వేరేమీ నేను చెప్పదలచుకోలేదు. ఇక్కడ నేను మాట్లాడినటువంటి మాటలను అచ్చయివున్నటువంటి విషయాన్ని నిరూపించడానికి సిద్ధమయ్యే నేను చూపించాను. కాబట్టి (Interruption)

Sri Pragada Kotaiah :—చాలా అసందర్భమైన విషయాలను, అసత్యమైన విషయాలను వారు చెబుతున్నారు. వాటిని ఒకప్పుడు నిరూపించలేకపోయారు. వారు పదజాలాన్ని గుప్పించినంత మాత్రముచేత ప్రయోజనములేదు.

కమ్యూనిస్టులకు సంబంధించినటువంటివారు యేవిధంగా రాజకీయ బాధితులపైతే పోలాలు తీసుకొన్నారో వారి పేర్లు మొన్న స్పష్టంగా చెప్పబడినవి. ఇప్పుడు అచ్చన్నగారుకూడా 30 ఎకరాలుగల కొమ్మినేని వెంకటేశ్వరరావుగారు 8 యెకరాలు బంజరుల భూమిని యేవిధంగా ఆక్రమించు కొన్నారో చాలాస్పష్టంగా చెప్పారు.

Mr. Speaker :—Please take your seat. All this is irrelevant. It is not a point of order.

Sri T. Nagi Reddi :— వారి పార్టీసభ్యులే కాదు అని చెప్పినా నమ్ముకపోలే ప్రపంచం చేయగల్గింది యేమిలేదు. ఆసంగతి అక్కడ వున్నవారికి తెలుసు. కాదు, కాదు అని చెప్పినతరువాత, నాకు సంబంధములేదని చెప్పినతరువాత, అటువంటి భూమిని తీసుకొనివుంటే, పంచి ఇవ్వడానికి సిద్ధంకమ్మని మేము కోరుతున్నప్పుడు, ఆ భూమిని ప్రభుత్వ

6th November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

మును దీసుకొమ్మని, తీసుకొని సామాన్య ప్రజాసీకానికి పంచి పెట్టమని మేము కోరుతూ వున్నప్పుడు, కాదని చెప్పగల్గితే యేమి వ్రపయోగం? కాబట్టి అసభ్యమైనటువంటిది, యీనాడు నిరూపించలేనటువంటిది, మాట్లాడి ఏమిప్రయోజనం ఈవైపునుంచి మేము కాదనే విషయం గుర్తించుకోవటం మంచిది.

“ఎప్పుడైనా యెన్నికలు చూచినారా? ప్రజలు అంతా మారి పోయారు అందరూ మావాళ్ళే నిన్న మొన్నటి దేశంకాదు, యీనాటి దేశం” అని అన్నారు ఎప్పుడూ దృష్టాంతాలతో చెప్పటంచేత కానప్పుడు, ఒక assertion అనేటటువంటిది పనిచేస్తూవుంటుంది. అందులో శున ఉపముఖ్యమంత్రిగారి assertions వున్నాయే, చాలా గట్టిగా ఉంటాయి. ఆయన assertions తోనే యంతవరకూ జరుపుకొంటూ వచ్చారు. దానినిబట్టే మొన్న “ప్రజలు, ప్రజలు” అంటున్నారు వారు “మా ప్రజలు” అని అన్నారు.

పోసీ, మాన ఆంధ్రదేశములో కొన్ని bye elections జరిగిన సంగతి అందరికీ తెలుసు. రెండే bye elections తీసుకొందాము. అన్నీ తీసుకొందాము. ప్రభుత్వ లెఖులు మీచేతిలో వున్నాయి ఆలెక్కలు తీసుకువచ్చి యిప్పుడు చూచినట్లైతే, ఆంధ్రదేశములో జరిగినటువంటి bye elections అన్నిటిని లెక్కగట్టి, ఒక్కొక్క bye election లోనూ, అన్నిటిలోనూకూడా లెక్కగట్టి, general elections లో ప్రతిపక్షానికి ఆయా నియోజకవర్గాలలో యెన్ని వోట్లువచ్చాయో యీ bye elections లో యెన్నివోట్లు వచ్చాయో తెలుసుకోవచ్చు.

సంజీవరెడ్డిగారి నియోజకవర్గం తీసుకొందాము కాళహస్తి నియోజకవర్గం అది. General Elections లో Communists బ్రహ్మాండమైన sweep చేసిన సందర్భంలో, అక్కడ గెల్చి యెన్నికైనటువంటి శ్రీ బలరామరెడ్డిగారు, మొన్న సంజీవరెడ్డిగారు గెల్చినదానికన్న యెక్కువ వోట్లతో యెక్కువ percentage of majority తో గెలిచారు. ముఖ్యమంత్రి కాబోతున్నారనేటటువంటి దశలో ప్రజలంతా వుర్రూతలూగుతున్నప్పుడు, వీరే అధికారంలోకి రాబోతున్నారనే ప్రచారం బ్రహ్మాండంగా జరుగుతున్నప్పుడు, ఆ జరిగినటువంటి యెన్నికలలో వచ్చిన ఫలితం యేమిటి? బలరామరెడ్డిగారికి వ్యతిరేకంగా నిలబడిన వ్యక్తికన్న, సంజీవరెడ్డిగారికి యెదురుగా నిలబడినటువంటి వ్యక్తికి

[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

యొక్క వోట్లు వచ్చాయి. అయితే percentage of votes తీసుకొన్నప్పుడు దీనిని యేమనాలి?

దుగ్గిరాల యెన్నికలు తీసుకొందాము. ఇది మొన్న మొన్ననే జరిగింది దానిసంగతి మనం చూచాం. General Elections లో వచ్చిన వోట్లు యెన్ని? మొన్న యెన్నికలలో వచ్చిన వోట్లు యెన్ని? వారికి యెన్నివోట్లు వచ్చాయి. కమ్యూనిష్టు అభ్యర్థి మాత్రమే కాక మరి ఇద్దరు అభ్యర్థులు పోటీకి నిలబడినటువంటి ప్రదేశము అది. అక్కడ వచ్చినటువంటి votes ఇదివరకటికన్న యెక్కువగా వచ్చాయన్న సంగతి వారికి తెలుసు.

పోనీ రామచంద్రపురం యెన్నికలు తీసుకొందాము. ఈ ఒకనీలే ప్రతిపక్షం గెల్చిందన్న సంగతి వారికి తెలుసు. కాబట్టి మొత్తం యేదో అంతా అయిపోయిందని అనుకొంటూ, వున్నదానికి దృష్టాంతాలతో సమాధానం చెప్పకొనేదానికన్న యేమి చేయగలం.

పోనీ ఒక దృష్టాంతము, నా జిల్లాయే తీసుకొందాము. శ్రీ వేమారెడ్డిగారు గెల్చినటువంటి నియోజకవర్గంలో, కదిరి పట్నంలో జరిగినటువంటి Panchayat Board యెన్నికలలో కమ్యూనిస్టులు గెలిచారు. తరువాత ఒకప్పుడు (Interruption).

దానినిగురించి, దీనినిగురించి general గా “అంతా మాదే” అన్న assertion చేయకండి అని ఎందుకు చెబుతున్నామంటే, యీనాడు జరిగినటువంటి Panchayat Boards యెన్నికలలోగాని, By-elections లోగాని మన ఆంధ్రదేశం మొత్తంమీద తీసుకొని చూచినట్లైతే మనకు కనబడుతున్నది యీనాడు ఆంధ్రదేశప్రజలలో, బ్రహ్మాండమైనటువంటి ఒక నిస్పృహ, నిరాశ, అశాంతి. దానికి ప్రధానమైన కారణం ప్రభుత్వ విధానమే. దానికి ప్రధానకారణం, ప్రభుత్వముయొక్క పరిపాలనా పద్ధతి అని చెప్పి, ప్రభుత్వము గుర్తించకపోతే మాత్రం ప్రభుత్వం బాగుపడటం అనేది జరుగదు. ఈ ప్రభుత్వము బాగుపడకపోతే వచ్చే నష్టం దేశానికి, ప్రభుత్వానికి అనేటటువంటి విషయాన్ని మరచిపోవద్దని చెబుతున్నాను.

Sri G. Nagabhushanam :—What about Tamil Nad ?

Sri T. Nagi Reddi :—Regarding Tamil Nad, I will be able to tell you a long history, a very big history, how the

6th November 1954]

[Sri G. Nagabhushanam]

elections were conducted by marking; they have removed all the important methods of voting

Tamilnad లో, పెట్టెలకు గుర్తులు వేసి వోట్లు వేయాలని ప్రజలను అడిగినట్లయితే ఆ పెట్టెలలో వోట్లు జాగ్రత్తగా వేస్తారని, ప్రతిఒక్క వోటరూ ఒక కాగితం తీసుకొని, దానిలో మార్కు చేయాలని పెట్టెలో వోటు వేయాలని చెప్పారు మార్కు చేయలేనటువంటివారు వోటర్లలో చాలామంది ఉన్నారు. మన దేశంలో Congress వాళ్లు చాలామందికి చదువు చెప్పించారుకదా? యీ అయిదు యేళ్ళలోనూ. అందువల్ల అందరికీ చదువు వచ్చుననే అనుకొంటున్నారు. చదువురానివాళ్లను ఆవిధంగా మభ్య పెట్టి వోట్లు వేయలేకుండాచేసి, ఆ వోట్లు అన్నిటినీ, ఆనాడు invalid చేసి, సామాన్యమైనటువంటి ప్రజానీకపు వోట్లనన్నిటినీ, కూడా రద్దుచేయడానికి ఖోడ్చడిన ప్రభుత్వచర్యయే కారణము అది అంతా ప్రపంచానికి తెలుసు కాబట్టి, చదువుకొనినటువంటి, మల బారు దేశంలో యెప్పుడైతే మార్కింగు వోట్లు వేయవలసివచ్చినదో అప్పుడు మలబారు కమ్యూనిష్టులు sweep చేసిన సంగతి మరచి పోయారా? అందరికీ తెలుసు. కాబట్టి, యీవిధంగా యీవిధమైన ప్రచారంవల్ల వచ్చినటువంటి వుపయోగము చాలాగలదు (Interruption)

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—I will appeal to the Members to allow the Leader of the Opposition to speak so that we must have chance of replying.

Sri T. Nagi Reddi:—No, let them disturb. I have no objection to it. The disturbance will only help me, because it will help clarify matters. మలబారు సంగతి అంతా అనుకొన్నట్లే పత్రికలలో వచ్చినది. 24 సీట్లు కమ్యూనిష్టులకు, కమ్యూనిష్టులు బలపర్చినటువంటివాళ్లకు వస్తే కాంగ్రెస్కు seats పన్నెండో పదహారో వచ్చినట్లు చూచాము. దానినిగురించి నేను చెప్పినా నమ్మపోయినట్లైతే, దానిని నమ్మకూడదని నిర్ణయించుకొన్న తరువాత దానికి యెవ్వరూ యేమీచేయలేరు. నిద్రపోయిన వానిని లేపవచ్చునుగాని, నిద్రపోతున్నానని అనుకొంటున్నవాడిని మూతం లేపులేమాత్రం లేస్తాడు.

ఇక "Madras Mail" ఒక editorial వ్రాసింది. Tamilnad communists వోడిపోయారని అనుకొంటున్నారు, వారికి general elections లో వచ్చినటువంటి వోట్లకన్నా యెక్కువ వోట్లు వచ్చినవి

[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

సుమా! ఆ విషయాన్ని మరచిపోవద్దు, అని Mail పత్రిక editorial వ్రాసినటువంటి సంగతి మనం మరచిపోరాదు

“ఈ దినం యీమధ్యపాన నిషేధంవల్ల బహ్మండంగా యెంతో చేశాము, ప్రజలు యెంతో బాగుపడ్డారు, అనేటటువంటిది కూడా వచ్చింది ఈ ఆరుసంవత్సరాల కాలంలో నిరుద్యోగసమస్య పెరుగుతోందా? తగ్గుతోందా? ఈ ఆరుసంవత్సరాల కాలంలో ప్రజలయొక్క అప్పలూ, సప్పలూ పెరిగినాయా? తరిగినాయా? ఈ ఆరుసంవత్సరాల కాలంలో వ్యవసాయ కూలీల కూలీలు యిప్పటికీ తగ్గుతున్నాయా? తగ్గుముఖం పడుతున్నాయా? లేదా? అనే విషయాలు ఆలోచించండి. ఈ ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రభుత్వ enquiry reports ను బట్టి చూచినా, ప్రభుత్వము సూచించినటువంటి పదతులనుబట్టి చూచినా, దేశంలోని వ్యవసాయ కూలీల సంఖ్య పెరుగుతోంది. దేశంలో వ్యవసాయ కూలీలయొక్క కష్టాలు పెరుగుతున్నాయి. దేశం మొత్తంమీద యీనాడు ఆర్థికంగా అట్టడుగున పడిపోయినటువంటివాళ్లు నానా అవస్థలకు గురిఅవుతున్నారు. “బాగులయిన ప్రదేశం యెక్కడా లేదు” అనే సంగతి మనం ఒక్కసారి చూచినట్లైతే బోధపడుతుంది. ప్రభుత్వము తమ రిపోర్టులనూ నమ్మక, తాము నియమించినటువంటి experts యిచ్చినటువంటి కారణములనూ నమ్మక, దేశంలో దీనివల్ల యెంతో మంది బాగుపడ్డారని ఒక general sweeping remark చేసినంత మాత్రమున బాగు అయినదని అనుకోవడం చాలాపొరపాటు. ప్రజలు బాగుపడ్డారని చెప్పకొనడానికి ఎంతమాత్రం వీలులేదు.

సామాన్య ప్రజానీకాన్ని పోలీసులయొక్క చేతుల్లోకి లాగారన్న సంగతి తెలుసుకదా! అయినప్పడు సామాన్య ప్రజానీకము పడుతున్న బాధలను లాభము పొందడానికి వీల్లేదనే చట్టాలన్నిటిని విస్మరించి లాభము లేదు. కనీసవేతనాల చట్టము చేయాలని ప్లానింగు మంత్రిగారు ఎప్పుడో రి నెలలక్రిందట చెప్పారు. కాని ఈ నాటికి చట్టమును పీసుకు రావడానికి ప్రయత్నము చేయలేదు. దానినిగురించి మాత్రము బీద ప్రజలమీద ఏదో పాపము దయవ్రన్నట్లుగా ఎక్కువగా హృదయవేదన చూపించడము మాత్రం జరిగింది. ఈ మౌనయావేదన సదుద్దేశం కాదు. అంతే కాదు తగినటువంటి ఆచరణ విధానము కాదు. *Constitutional* ప్రకారము ప్రభుత్వము చేపట్టిన

6th November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

ఉపకరించే పద్ధతులను ఈ ప్రభుత్వం అమలుచేయకపోవడంవల్లనే ప్రజలు సత్యాగ్రహం చేయవలసివచ్చింది. ఈ సత్యాగ్రహాన్నింటికి కారణం యాజ్ఞేటర్లైన ఈనాడు ఒక వంతపాట పాడుచున్నారు బ్రిటిషువాళ్లు ఈమాట చెప్పారు. ఇదిఒక పాలిటికలుగా కొంతమంది చేస్తున్నటువంటి కార్యక్రమము అని ఆనాడు చెప్పారు గ్లాడ్ స్టన్ రోజుల్లో ఆయనకూడా ఆమాటే అన్నారు మనము మరచిపోయాము. పతి భూర్జువా దేశం లోను ఇదిఅంతా యాజ్ఞేటర్లు చేస్తున్నటువంటి కార్యక్రమము అని, కాని తమవల్లనే జరుగుతున్నటువంటి కార్యక్రమ విధానము కాదు అని అనుకుంటూవుండడము, పరిపాలకవర్గముయొక్క అలవాటు. జైల్లో నుంచి రాజీనామయిస్తే అయ్యా మేము వారిని రాజీనామ యివ్వమని బలవంతము చేయలేదు, వాళ్లంతట వాళ్లే యిచ్చేశారు, వాళ్లంతా వేళ బయటకు వచ్చేశారు అని ఎంత న్యాయంగా చెబుతున్నారోచూస్తే చాలా విచారము వస్తుంది కాబట్టి ఇనిమాత్రము నేను యిక్కడ చెప్పకతప్పదు. జైల్లనుంచి వచ్చినవాళ్లు హృదయపూర్తిగా క్షమార్పణ ఇచ్చి 'మేము చేసినది తప్పు' అని అంటున్నారనడము పొరపాటు. బళ్ళారి జైల్లో ఒక్కొక్కరికి ఒక బక్కెట్టు నీళ్లుకూడా యివ్వకుండా అవస్థలు పాలుచేసి మరి యిక్కడ వుండేటట్లయితే మీచేతను ఈ పనిఅంతా చేయిస్తాము, 'మీరు రాజీనామా యిస్తే 30 వ తేదీలోపల యివ్వండి, లేకపోయినట్లయితే ఆ తరువాత నరకయాతనలు అనుభవించాల్సి వస్తుందని' జైళ్ళ అధికారులు వాళ్ళను బెడరించి రాజీనామాలు యిప్పించి బయటకు పంపించినటువంటి దృష్టాంతరము ప్రజలవద్ద దొరకుతుంది. ఈవిధంగా బయటకు వచ్చినవాళ్లు అందరూ ప్రభుత్వం చేసినటువంటి గాయాలు మరచిపోయినారనుకుంటున్నారు. వాళ్లు జీవించి వున్నంత కాలం వారిహృదయాల్లో వున్న ఆ గాయములు మానవు. ఆ గాయము లను మరీ రేకెత్తించారు, మానకుండా ఆపుండును మరీ గోకిపెట్టారు. అది మానవ హృదయానికి సంబంధించిన వుండు. అటువంటి వుండ్రును రేపడం మంత్రివర్గానికి అలవాటు. 19 నుంచి వుండవలసిన బాపట్ల జైలులో 25 నుంచి, 50 నుంచి, 60 నుంచి వరకు పెట్టారు. అచట వాళ్లు పండుకొనుటకే వీలేదు. ఒకళ్ళ కాళ్ళమీద ఇంకొకళ్ళు కాళ్లు వేసుకొని పడుకోవలయును. ఆగదిలో ఒక్క చాపకూడా లేదు. ఒక చాపకూడా ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి వీలు లేకపోయింది. వాళ్లు మంత్రాగాలంటే లోపల ముంతలులేవు. వారు కాలకృత్యాలు



[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

డానికి అవసరమైన ముంతలులేవు. నేను కళ్ళారా చూసినటువంటి విషయమున్నది అప్పటికి సత్యాగ్రహానికి సన్నాహాలు ప్రారంభమౌతున్నాయి. లెక్కలేనంతమంది జైళ్ళలోనికి వస్తున్నారు చాపలు యివ్వడానికి చేతకాలేదు ప్రభుత్వానికి వచ్చినవారికి చాపలు యివ్వాలి కదా? కాబట్టి వాటిని పెట్టుకొనివుండాలనే రాజనీతి లేకపోయింది. మనం అంతా జైళ్ళకు వెళ్ళినప్పుడు చాపలు ఎట్లా పరుగెత్తుకొని వచ్చినాయో, బ్రిటిషువారు వున్నటువంటి రోజుల్లో? మనం అధికారంలో వుండగా అవి ఎందుకురావు అని అడుగుతున్నాను.

The Hon. Sri T. Viswanatham:— అధ్యక్షా, ఈ విషయం గురించి నేను ఎంక్వయరీ చేస్తున్నాను అందులో ఎవరి అశ్రద్ధ అయినా వున్నట్లయితే చర్య తీసుకుంటాను. హెచ్చుమంది వున్నటువంటి సంగతి మాత్రము తెలిసింది. మిగిలిన అశ్రద్ధ ఏమైనా వున్నట్లయితే మేము తగినచర్య తీసుకొంటామని చెప్పి ఇండాక మనవిచేశాను. అందుచేత అక్కడకు అది వదలటము మంచిది.

Sri T. Nagi Reddi:— నేను వెళ్ళివచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వానికి ఎన్నో...

Sri N. V. L. Narasimha Rao:— నేను చర్య తీసుకుంటాను అన్నారు. వారు ఎవరిమీద చర్య తీసుకుంటారు. జైలర్ల మీదనా? ప్రిజనర్ల మీదనా? ఎవరిమీద?

Sri T. Nagi Reddi:— మనం అందరము జైళ్ళలో వుండి వచ్చినట్టి వాళ్ళము. జైళ్ళలో వుండడము ఎంతో కష్టమని మనకు తెలుసు. రోజుకు నాలుగంటలు వాళ్ళను బయటకు వదిలి, మిగతా 20 గంటలు జైలుగదిలో పెట్టి తాళమువేసి బంధిస్తున్నది ప్రభుత్వం. జైళ్ళలో కనీస సదుపాయాలు చేయాలని చెప్పిన కాంగ్రెస్ వారు ఆ విధానాన్ని కూడా ఆచరణలో పెట్టలేకపోయారు. ఈనాటికి పెట్టలేదు. అక్రమ పద్ధతి ఆచరణలో పెట్టి జైళ్ళలో వున్నవాళ్ళచేత రాజీనామా లిప్పించి, అందరూ రాజీనామా యిచ్చేవారు అని చెప్పకోవడం ఎంతమాత్రం పబలుకాదు. ఈనాడు జరుగుతున్నటువంటి పుద్గమాలకు ప్రధానమైన బలమైన ప్రజల హృదయాలలో కలిగించినటువంటి గాయాలు అని మనవి చేస్తున్నాను. గిల్లి, అక్షరాలు చేసినటువంటి గాయాలు వున్నాయి. అవి

6th November 1954]

[Sri T. Nagi Reddi]

మాత్రం మానవు 1952 లో సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు గతఎన్నికలలో మా పాపపుచరిత్ర చాలావుంది అన్నారు మా పాపపుచరిత్ర కాదు. వారి పాపపుచరిత్రేనని కల్లారా చూస్తున్నాము. చింతబరికెల దెబ్బలకును గురియైన ప్రజానీకము ఈనాడు ఆంధ్రదేశములో లక్షలాదిమంది ఉన్నారు. ఇంతగా సంజీవరెడ్డిగారు వారి పాపపుచరిత్రను గురించి మాట్లాడటానికి కించెత్తు అయినా పశ్చాత్తాపము చెందకుండా వుండడం శోచనీయము. ఆంధ్రదేశములో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈ మంత్రివర్గానికి వున్నటువంటి కాస్తబలాన్నికూడా త్రోసివారి వేయడానికి చూస్తుంటే ఇది ఎంత ప్రమాదకరమో ప్రభుత్వము గుర్తించలేక పోయినందుకు విచారకరము. ఎవరికైనా అనుభవము అనేటటువంటిది కొంత నేర్పుతుంది. అనుభవమునుంచి నేర్చుకోడానికి సిద్ధంగా లేనటువంటి పార్టీగాని ప్రభుత్వంగాని ఈనాడు అధికారంలోవుంటే ఎంతో ప్రమాదకరము అని గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. మొన్న వోట్లు యిచ్చిన సభ్యులందరికి నేను కట్టకడపట విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మన అసెంబ్లీలో మన తీర్మానములను ఖాతరుచేయకుండా వుండే ప్రభుత్వానికి మారు వోట్లు వేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. మనం వున్నది ఎందుకు? ఈ అసెంబ్లీని సక్రమంగా నడిపించాలని, ఈ అసెంబ్లీలో మనము చేసినటువంటి తీర్మానములను మనము ఆచరణలో పెట్టాలని శాసనసభ్యులందరు జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. మనము ఒక తీర్మానాన్ని చేశాము. ఆ తీర్మానాన్ని ఖాతరుచేయకుండా కూర్చున్నటువంటి ప్రభుత్వాన్ని ఈనాడు తీర్మానము చేసినటువంటి మనము అందరము ఈ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకంగా వోటు చేయడము అనేటటువంటిది ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయాన్ని నాశనము చేయడమే అవుతుందని గుర్తుంచుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. ఆనాడు చేసినటువంటి తీర్మానమేకాదు. మనము ఒక కార్యక్రమానికి ఆనాడు వోటుచేశాము. మనము విఫలమై పోయినటువంటి ఒక విషయాన్ని గురించి ఆనాడు చర్చించాము. ఆనాడు విఫలమై పోయినదని ప్రపంచానికి చూపెట్టాము. దానిద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్లో నూతన మైనటువంటి వుత్సాహము వచ్చింది. ఆ తీర్మానాన్ని ఆచరణలో పెట్టను అని ప్రభుత్వం నిరాకరించింది. వారిని మభ్యపెట్టడానికి నాల్గుమాటలు చెప్పినంత మాత్రాన ఆనాటి తీర్మానానికి వోటుచేసినటువంటి శాసనసభ్యులు ఆ మాటలకు మోసపోయి కాని, శాసనసభ తీర్మానాలను ఆచరణలో పెట్టలేని ఈ ప్రభుత్వమే అధికారంలో ఉంటే చాలని ధోరణిలో వోటుచేస్తే

[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

గాని ఆంధ్రదేశముయొక్క జీవితానికి, ఈనాడు ఆచరణలో పెట్టదలచు కొన్నటువంటి ప్రజాస్వామికానికి సంపూర్ణముగా దెబ్బ తగులుతుంది. జాగ్రత్తగా ఆలోచించిమని కోరుతున్నాను. జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ఈ విషయాన్ని గురించి తగ్గమైనటువంటి చర్యతీసుకొని భారతదేశంలో నిజమైనటువంటి ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయమును సృష్టించుకోడానికి పూనుకొని ఈ అసెంబ్లీలో మనము చేసినటువంటి చర్యలను సమర్థించు కోడానికి అందరి శాసనసభ్యులు వోటువేసి ఈ తీర్మానాన్ని నెగ్గించి. ఈ ప్రభుత్వాన్ని గద్దెమంచి దించుతారని, దానికి ప్రత్యామ్నాయ మైనటువంటి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేయడానికి అందరూ శాయశక్తులా కృషిచేయడానికి తోడ్పడుతారని ఆశిస్తున్నాను.

(At this stage the Deputy Speaker occupied the Chair.)

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—అధ్యక్షా, గడచిన 1, 2, 3 తేదీల చర్చకు, 4, 5, 6 తేదీలలో జరిగిన చర్చకు ఎంతో భేదము ఉంది. ఆనాటి ప్రసంగములు ఈనాడు లేవు. అంటే గతమూడు రోజులుకూడా చర్చలు సవ్యముగా జరిగినవి. ఘంట, అర్ధఘంట, అయిదునిమిషాలు వచ్చినా ఉపన్యాసములు చాలా బాగా జరిగినవి. నేను ఇతరకార్యక్రమము వల్ల ఇక్కడలేను. కాబట్టి నిన్నటి ఉపన్యాసములలో సారాంశము తెలుసుకొన ప్రయత్నము చేసినాను. వివరములు తెలియవు కాబట్టి నన్ను ఊమించవలెనని కోరుచున్నాను.

ముఖ్యపాత్ర వహించినవచ్చున్నగారు, వారిని బలపరుస్తూ నాగిరెడ్డి, తరువాతి మిత్రులు కాట్రగడ్డ రాజగోపాలరావు కొంచెము పొడుగుపాటి ఉపన్యాసాలు చేశారు. తక్కినవారు బలపరచారు. పాపము ఏమిచేస్తారు. లచ్చన్నగారు 'ఈ తీర్మానము అమలు పరచలేదు కాబట్టి మీరు అధికారముతో ఉండడానికి వీలులేదు' అని అన్నారు. కాని దానికి విశ్వ నాథంగారు సమాధానం చెప్పేరు. కాని వారు ఒప్పుకొనలేదట. అర్థము చేసుకొంటే అదిచాలు.

ఇక ముఖ్యపాసనిషేధము గురించి చెప్పవలయును. పట్టాభిరామా రావుగారుకూడా వివరముగా మాట్లాడినారు కాబట్టి ఈనాడు మేము చెప్పాల్సింది ఏమిలేదు. లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లు త్రాగడం దుర్మార్గం కాదని ఎవరూ చెప్పరు. ప్రాపాభిషను సిద్ధాంతానికి వారూ అంగీక

6th November 1954] [The Hon Sri N. Sanjeeva Reddi]

రించారు వారికినాకు తేడా ఎక్కడఉన్నది నాకు తెలియదు. తేడా లేనప్పుడు ఎందుకీ ఈ వాదన. ఎక్కడకు తీసుకుచు తన్నాము. తాగుడు దుర్మార్గమని ఎవరు అనరు. ప్రాహిళిషన సిద్ధాంతానికి వెను స్వతిలేని కాను ఈ రెండు సిద్ధాంతాలు చారు అంగీకరించినారు కాబట్టి మధ్య నిషేధానికి ఎందుకు ఈ తగాదాలు ఒరు తూయున్నవి ప్రాహిళిషనుకు గాను వారు పికేటింగు చేసినారు వారు చెప్పిన tappers కు ఉద్యోగము కల్పిస్తున్నాము ఈ ప్రభుత్వం వారికి అసకాశాలు కల్పిస్తుంది ప్రభుత్వంకొంతవరకు కృషిచేస్తున్నది, నీరా తాటిబెల్లం ద్వారా ప్రయత్నములు చేసినారు ఎంతవరకు సాధించినారో నేను చెప్పలేను సదుద్దేశంతో ప్రభుత్వం కార్యక్రమము ప్రారంభించారు. చెడు ఫలితాలు వచ్చినవి. రామమూర్తి కమిటీ మార్పుకావలెనని అన్నారు. సదుద్దేశముతో ప్రభుత్వం ప్రాహిళిషన అమలుపరిచింది, గాని దానివల్ల లంచగొండితనము పెరిగిందిని రామమూర్తి కమిటీ చెప్పింది రామమూర్తి కమిటీ సభ్యుల గొప్పగురించి ఈనాడు ఆనాడు చెప్పారు, పండిత జవహరిలాలు గారి సలహాదారులలో ఒకరు అని అన్నారు. సెక్రటరీగా ఉన్నారు. తాత్కాలికముగా చీఫ్ సెక్రటరీ, గవర్నరుకూడా చేసినారు. కాదనము. వారు పెద్దవారు. గాని ఇది మొదటి కమిటీకాదు. ఇంతకు ముందుగూడా కమిటీలు ఉన్నవి ఇంతకుముందు చేసిన కమిటీ సిఫార్సులు ప్రభుత్వం వేరైనా అమలుజరుపగలదా? లచ్చన్నగారిని ప్రార్థించుచున్నాను. వారి సలహా ఎంతవరకు ఉపయోగించవలెను. కరష్టను ఉంది. ఇప్పుడు ఎక్కువ అయినది అభివృద్ధి అయినది కంట్రోల్సు ఉంటే లంచగొండి తనము ఎక్కువ అగుతుంది. ఆహారపదార్థాల విషయంలో కంట్రోల్సు ఉన్నప్పుడు లంచగొండితనము ఎక్కువ అయినది గుడ్డకరువు రోజులలో కూడా లంచము ఇస్తేనేగాని గుడ్డ దొరకడంలేదు. కాని అప్పటి పరిస్థితులలో కంట్రోల్సు దెచ్చుకున్నాము బాధలు పడ్డాము. తరువాత దేశము పట్టుదలగా ప్రయత్నించడంవల్ల ప్రాక్యూరుమెంటు రేషనింగు పోయినవి. నేను ఆహారముపైన, గుడ్డపైన కంట్రోల్సు లేవు. అక్కడ ఉన్న లంచగొండితనము పోయింది. అదేవిధముగా త్రాగకూడదు అన్నప్పుడు త్రాగుడుకు అలవాటు పడినవారు habit అయినందువల్ల దాసులు అయినందువల్ల దొంగతనంగా త్రాగేవారు. ఇది అంత గొప్ప నేరం కాదేమో అనుకుంటాను. జైల్లో చుట్ట, సిగిరెట్టు, బీడీ త్రాగకూడదన్నారు. అక్కడ యోగ్యులు మాజీమంత్రిలు మాటలాడి

[The Hon. Sri N Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

నారుగాని జైలు శాసనములకు వ్యతిరేకముగా వస్తువులు జైలులో చేరుతూ వుండేవి. ఇక్కడ వున్నారు అలాంటి పెద్దలు. విజ్ఞానవంతులు అయినవారు తన అలవాటులకు లొంగిపోతే విద్యాహీనులు, పేద వారు దానికి లొంగిపోతే ఇది ఏమో ప్రమాదము అయినదని దానిని రద్దు చేయవలెనని లచ్చన్నగారు అంటే నాకు విచారముగా ఉంది. Ex Toddy Tappers కు వృత్తిల్పించ వలెను. నేను చెప్పిన శాశ్వతముగా మాజీకల్లు గీతవారికి పనులు కల్పించాలని. వారిలో కూడ చదువుకొన్నవారు ఉన్నారు. వారు కూడా శాసనసభ్యులు కావడానికి అవకాశములు ఉన్నవి ఇంకా పైకిపోగలరు. వశిష్టగాను ఉద్యోగస్థులు గానువున్నారు. వారి ఆర్థికస్థితి బాగుపరిస్తే వారుకూడా బాగుపడగలరు. దానికి లచ్చన్నగారు సహాయంచేస్తే మేము సిద్ధముగా ఉన్నాము రామ మూర్తికమిటి లంచగొండి తనము పోగొట్టడానికి సూచనలు ఏవైనా చేస్తే స్వీకరించగలము. రామమూర్తి కమిటీవారు లంచగొండితనాన్ని రూపుమాపడానికి కొన్ని సూచనలుచేసారు లంచగొండితనం దేశంలో మధ్యపాన నిషేధంవల్ల ఎక్కువైనది అని అంగీకరిస్తూ, వారు చెప్పిన పద్ధతిద్వారా కాక అనేక పద్ధతుల ద్వారా దాన్ని అరికట్టడానికి మాజీ గీతపనివాళ్ళకు ఉద్యోగం చూపించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. ఆ ఆలోచన ఫలితంగానే కొందరి పెద్దలయొక్క కమిటీని ఒకదాన్ని నిర్మాణంచేసి అనుభవజ్ఞులు, యోగ్యులైన వెంకటయ్య గారిని కమిటీలోనికి దీసుకోవడం జరిగింది. కమిటీలో చర్చించాము. అన్ని పథకాలు చర్చించాము. అందులో వెంకటయ్యగారు వున్నారు. All India Palmgur Industries నుంచి గజానన నాయకుగారు ఆ సమావేశానికి హాజరైవారు. ఒక పథకాన్ని ఇచ్చారు. గ్రామగ్రామాన సీరాను ఉపయోగించే పథకం కొద్దిఖర్చుతో గాంధీగారి సిద్ధాంతాల ననుసరించి చేయగల పథకం ఒకటి వారు ఇచ్చారు. వెంకటయ్యగారు వాళ్ళకు వృత్తి కల్పించగల పథకం ఒకటి 50 వేలతో ఒకటన్ను చక్కెర తయారుచేయగల ఫ్యాక్టరీ ప్రతితాలూకాలో పెడితే మాజీ గీతపనివారికి వృత్తి కల్పించడానికి ఏలు అవుతుందని దేశంలో చక్కెర కొరత తీర్చి అభివృద్ధి చేయడానికి, చక్కెరకై జాబా, సుమిత్రలపై ఆధారపడనక్కర లేకుండా వుండే మార్గం ఒకటి సూచించారు. వారు ఉపన్యసించినారు. వారు ఉపన్యసించినపుడు నేను ఇక్కడ వున్నాను. చాలా ఉత్తమమైన ముఖ్య అధి. Constructive అయిన సలహా అది. దానిని ప్రభుత్వం

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

అంగీకరించిందా, లేదా అని అడిగారు. మద్యవిషేధ మంత్రిగారు ఆలోచించి అంగీకరించినాము అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి అనుమతి కూడా పొందినాను. నేను చెబుతున్నాను. నూటికి నూరుపాళ్లు ఆ సలహా అంగీకరిస్తున్నాము. ఆసలహా అమలుచేస్తాము చక్కెర తియ్యారు చేస్తే ప్రభుత్వం వద్దనగలదా? ఏ ప్రభుత్వమైనా వద్దనడానికి అవకాశం వుంటుందా? వెంటయ్యగారు శ్రద్ధతీసుకుని తయారుచేసిన ఈ కార్యక్రమాన్ని పట్టుదలతో జయప్రదంగా చేయాలి అని వాచిని ప్రార్థిస్తున్నాను. సవినయంగా. కావలసినమద్దతు, సహకారం ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగావున్నది ఇందుకుగాను కొన్నిలక్షల రూపాయలు ఖర్చైనా రాష్ట్రప్రభుత్వం ఈ కార్యభాగాన్ని పూనుకోడానికి సిద్ధంగా వున్నది. వెంటయ్యగారి ఉత్తమసలహాను అంగీకరిస్తూన్నాంఅని షరొక సారి చెబుతున్నాను. ఇంకా కొన్నిలోపాలు వున్నాయి. లక్షలకు చెల్లు వున్నాయి. దేశంలోవున్న చక్కెర కొరత తీరిపోతుంది. ఈ Prohibition Department లో లంచగొండితనం చాలా విఘాతంగా వున్నదని కొందరి ఆక్షేపణ. నేనుకూడా కొన్నాళ్లు Prohibition Minister గా వున్నాను. అంతా సవ్యంగా వుందని నమ్మిన వాణ్ణికాను. సత్యా సత్యాలు తెలుసు. అందులోని అందరూ పవిత్రులనికాని లంచగొండి తనం లేదని కానిచెప్పను. ప్రభుత్వం దీన్నిగురించి కూడా ఆలోచిస్తోంది. ఇంతవరకు బైటచెప్పలేదు రెండు నెలలకు పూర్వం ఉద్యోగస్థులను కొందరిని పిలిచి ఈడిపార్టుమెంటు లేకిపోషడంవల్లనే prohibition జయ ప్రదంగాజరగడానికి బాగుంటుందేమో ఆలోచించండి, చట్టాలుచేస్తాము; దేవదాసీచట్టం అన్నాం, ఏలన్నింటిని separate police పెడుతున్నామా? శాసనంచేసినపుడు ప్రత్యేక ఉద్యోగస్థులను పెడుతున్నామా? Cr. P. C.లో వున్న అన్ని సెక్షన్లకు ఒకేపోలీసు; ఈ prohibition కు మాత్రం ప్రత్యేక మైన సిబ్బందివేసి కొన్నిలక్షలు రూపాయలు ఖర్చుచేయడంవల్ల ఉప యోగమా, సవ్యమా అని ఘోషింప చేసుకొంటున్నాము సవ్యమేమోఅని పిస్తోంది. Prohibition Department లేకుండా చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తే వుండే ఇబ్బందులు ఏమిటి? ఒక రోజునే అందరిని పంప డానికిలేదుకదా? ఉద్యోగంలో వున్నవారందరిని dismiss చేస్తామని చెప్పడానికి ప్రభుత్వానికి కూడాహక్కు-లేదే? అందుచేత కష్టనష్టాలు ఆలోచించాలని చెప్పాను. Temporary గా వున్నవాళ్ళందరిని పంప డానికి అవకాశంవున్నదా? Permanentగా వున్నవాళ్ళలో recordబాగా

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

[6th November 1954]

పున్నవాళ్లని ఇతరతా ఉపయోగించుకున్నా మిగతావారికి proportionate pension ఇచ్చిపంపటానికి ఆలోచించండి అని చెప్పాను రెండు నెలలకు పూర్వం ముఖ్యమంత్రిగారు మిగిలిన మంత్రులతో సమాలోచన జరిపినతరువాత జరిపిన చర్య ఇది. కాని చెప్పిన వెంటనే కార్యక్రమం జరుగడే ప్రభుత్వం చెప్పినమాట తప్పిపోవడమే, వీరికి బాధ్యతలేదు అంటారు. అటుపక్కపున్నవారికి మాటలు చెప్పడమే వారి బాధ్యత, ఇటు పక్కన పున్నవారు చెప్పినమాటలు అమలుచేయాలి. అమలు చేయాల్సినవాటికి, లేనివాటికి తేడావున్నది. అయిదు ఎకరాలు ఇస్తాము అని చెప్పలేదని వారు అన్నారు నేను అంగీకరిస్తాను చెప్పినవి ఎన్నో వున్నాయి. ఒప్పుకోన్నవి వున్నాయి. వాటిని అమలుచేయాల్సిన బాధ్యత మీకులేదు. ప్రభుత్వంలో లేము అంటారు. మేము ప్రభుత్వంలో వుండి బైట మాటలు చెప్పడమేకాదు చెప్పినవి ఒకటి తరువాత ఒకటి జయప్రదముగా సాధించుకోవటం మా బాధ్యత అందుకే కృషిచేస్తున్నాం. ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. రామమూర్తికమిటీని వేదిక ఉద్దేశంలో prohibition అమలుజరగడంలేదంటే పేదవారికి పనికిల్పించాలి అని మాభావం. ఇక పోతే పేదవారికి పనికిల్పించటానికి వెంకటయ్యగారి స్కీము సంపూర్ణంగా ఒప్పుకుంటున్నాము, మేము machinery కి కూడా ఆర్డర్ ఇచ్చాము. వారు పనిచేస్తున్న factory లో machinery తయారు చేయడానికి ఒప్పుకున్నాం. ఇది జరిగి ఇప్పుడు నెలరోజులైనది. వప్పుకున్న 10 రోజులకే machinery సృష్టించి మంత్రంతో supply చేయగలరా? వెంకటయ్యగారికి తెలుసు. మేము ఏది చెప్పినా సమ్మతము అన్నవారు చెప్పి లాభంలేదు. పోలీసు ఉద్యోగస్థులు అసవసరంగా ఈ toddy tappers ను బాధ పెట్టకుండా కఠినంగా ప్రవర్తించకుండా వుండేట్లు జాగ్రత్తపడతాం అని హామి ఇస్తున్నాను - పోలీసు డిపార్టుమెంటు అంతా సవ్యంగా వుందని చెప్పను. కాని పోలీసు డిపార్టుమెంటు లేకుండా ప్రభుత్వాలు నడిపిన దేశంలేదు. ఉత్తమమైన గాంధీగారి సిద్ధాంతాలు నూటికి నూరుపాళ్ళు అమలుజరిగితే పోలీసు లేకుండా చేయగలం ఈనాడు కాదు. వారు ఇతర కార్యక్రమాలు చేయవలసిన బాధ్యతలు ఎన్నో వున్నాయి. వాటిలో ఇది ఒకటి వారు ఎవరైనా సక్రమంగా ప్రవర్తించకపోతే, వాటిని సరిగ్గా అమలుజరిపెట్లా చేయడానికి కృషిచేస్తాము అని ప్రభుత్వం తరపున పోలీసు కృషి మంత్రిగా వున్న నేను హామి ఇస్తున్నాను.

ఈనాడు యాక్ గార్లు చెప్పినటువంటి చిన్న machine ద్వారా

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

చక్కెరచేయడం, నీరాసంఘాలు ఏర్పాటు చేస్తాము అని గ్రామాలలో ఎవరైనా పెద్దమనుష్యులు అంటే పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగాని లేక యింకెవరైనా జవాబుదారీగల మరొకరుగాని వుంటే వారికి యీ నీరాసంఘాల్లో ఉద్యోగాలు యిస్తాం ఈ రెండూకూడా అంటే బెల్లం చక్కెర తయారు చేయడానికి దేశంలోవుండే constructive worker ఎవరైనా వుంటే వుద్యోగాలుగాని పెద్దమనుష్యులుగాని ఎవరికైనా యివ్వడానికి సిద్ధంగావున్నాం ఏమయినా సరే యీ ప్రభుత్వం మట్టుకు జవాబుదారీగల మనుష్యులకే యిస్తుందిగాని అందరికీ యిచ్చి రసాభాసుచేసే కార్యక్రమాని యీ ప్రభుత్వం ఆచరించలేదు అందుచేత కుత్సితప్రయత్నాలు ప్రపంగాలు మాత్రం ఫలించదని నేను మిత్రులకు చెబుతున్నాను. వారి సహకారం అభ్యర్థిస్తున్నాను. చక్కెరచేయడానికి రండి. మీరందరూ కూడా ఒక కార్యక్రమం తీసుకుంటే యిలాంటి factory లను గ్రామ గ్రామాన్ని తాలూకాల లోను స్థాపించి జవాబుదారీగల పెద్దమనుష్యులను గాని పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటులనుగాని ఏర్పాటుచేసి యీ సంస్థలు స్థాపించడానికి కృషి చేస్తాము. ప్రజాభిప్రాయము ప్రజాభిప్రాయము అని వుపన్యాసాలు యిచ్చేదానికి నేను ఒకటే సమాధానం చెబుతున్నాను. మీరు చెప్పినదే ప్రజాభిప్రాయమూ మిమ్మల్ని ఎన్నుకున్న వారే ప్రజలూ అని అడుగుతున్నాను. ఎదైనా అర్థజ్ఞానం తెలిసుకున్నవారి ప్రమాదాన్ని గురించి చెప్పాలి నాగిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ నైహూ రాష్ట్రంలో మధ్యపాన నిషేధం అమలు పరచలేదన్నారు. దేశం అంతటా ఒకేసారి అమలు పరచడానికి వీలులేదు. మధ్యపాన నిషేధాన్ని ఒక రాష్ట్రం తరువాత ఒక రాష్ట్రంలో అమలు జరపాలని చూస్తున్నారు. నూతనంగా అమలు పరచడానికి, అమలులోవున్న మధ్యపాన నిషేధం చట్టం రద్దుచేయడానికి తేడాగుర్తించాలి. ఈ సంవత్సరం U. P. లో కూడా మధ్యపాన నిషేధం అమలు పరచాల్సన్న సంగతి నాగిరెడ్డిగారు తెలుసుకోవాలి. వెంగళయ్యగారి స్నేహమును పరిశీలించి అమలు పరచడానికి సిద్ధంగావున్నాము. అందుచేత ఒకేసారి మధ్యపాన నిషేధం రద్దుచేయాలనడం పొరపాటు. ఇక్కడ రాజగోపాలరావుగారు మాట్లాడుతూ ప్రజల విశ్వాసం, ప్రజల విశ్వాసం అని రెండు మాడుతూర్లు అన్నారు. ఇక్కడ ప్రజలున్నారు. అక్కడ ప్రజలున్నారు. వారేనా ప్రజల విశ్వాసాన్ని చూరకొన్నవారు. లేక దేశంలోని మిగతావారంతా ప్రజలు కారనే భావిస్తున్నారా? వారు



[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

చెప్పిన దాంట్లో bye-election ల విషయం ఎత్తుకున్నారు ఇక్కడ Leader of the opposition wrong point ఎత్తారు. జాగ్రత్తగా వుంటారనుకున్నాను. ఏ విషయం వారికి వ్యతిరేకంగా వున్నదో దాని గురించి చెప్పారు. ప్రభుత్వం గెలిచినవి ఓడిపోయినవి bye-election విషయం చెబుతున్నాను ఒకటి తరువాత ఒకటి చెబుతాను. మొట్ట మొదట్లో యీ ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత జరిగిన bye-election కాకినాడలో జరిగింది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని పెట్టలేదు. అప్పటికి general elections జరిగి కొద్ది నెలలుమాత్రము అయినది. అప్పటి పరిస్థితులలో అభ్యర్థిని పెట్టడం సమగజసంకాదని అనుకున్నాను. మీ మాదిరి కాకుండావున్న పరిస్థితి తెలుసుకొని ఒప్పుకునేదైర్యం మాకుంది.

Sri S. Venkata Rao:— మీరు అభ్యర్థిని పెట్టకపోయినా Schedule Caste Federation వారు పెట్టిన candidate ను బలపరచిన సంగతి సంజీవరెడ్డిగారు మరచిపోకూడదు.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:— ఆనాటి కాంగ్రెసు General elections లో గెలిచిన ఆయన రాజీనామా యిచ్చిన పరిస్థితులలో అప్పటికి కాంగ్రెసు బలం చేకూర్చుకునే తాహతు లేకపోయినప్పుడు ఎన్నికలు వచ్చినాయి. తరువాత పార్వతీపురం ఎన్నికలు జరిగినవి అక్కడ వున్నటువంటి గౌరవసభ్యులు మద్రాసులో చిన్న యింజక్షను తీసుకుని కొద్దికాలంలో చనిపోవడం తటస్థించింది. నాకు వ్యక్తిగతంగా కురువాంగారు స్నేహితులు. 4½ గంటలకు ఆయన ఆస్పత్రిలో వున్నట్టు తెలిసింది 5 గంటలకు యింజక్షను యిచ్చారు. 5-2 నిమిషాలకు చచ్చిపోయారు. వారి స్థానంలో యింకొక కాంగ్రెసు అభ్యర్థి వచ్చారు. ఆనాటికి బలవంతంగా వున్న పార్టీలలో యీ కమ్యూనిస్టు పార్టీ విజృంభణ చేస్తున్నది. ప్రభుత్వంమీద అనేక ఉపన్యాసాలు ఆంధ్ర దేశమంతటా చేస్తున్నరోజులవి. కాని అక్కడ ఒకమనిషిని కూడా పోటీ పెట్టలేక పోయారు. ఆంధ్ర దేశం అంతటా విజృంభించిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ అక్కడ ఒక అభ్యర్థిని కూడా పెట్టలేక పోయింది. అక్కడ లచ్చన్నగారు మాత్రం K. L. P. తరపున వెట్టారు. ఎందుకంటే అది వారి జిల్లా, అక్కడ క్రికాకుళం జిల్లాలో పోటీగా K. L. P. అభ్యర్థిని పెట్టకుండావుంటే వారి గౌరవానికి భంగకరమని భావించి పోటీ పెట్టారు. అప్పుడు ఎన్నివేల ఓట్లు వచ్చాయి కాంగ్రెసు గెలిచిందో చెప్పలేము కనీసం 28 వేల ఓట్లు

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

majority తో అనుకుంటూ కాంగ్రెసు గెలిచింది. బలవంతుడైన ఒక advocate ను మేము ఒక చిన్న సభ్యుని నిలబెడితే 28 వేల మెజారిటీతో కాంగ్రెసు గెలిచింది. అది కాంగ్రెసు సాధించిన మొదటి విజయము. దేశంలో తలెత్తుకు తిరిగే తాహతు కాంగ్రెసుకు లభించింది అది జరిగాక పుత్తూరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి శాసనసభ్యుడు చనిపోవడం జరిగింది అసానం ఎలాంటిది? రెజిస్ట్రేటివు కవున్సిలు అధికారంలో కొన్నాళ్లున్న రామ క్రీష్ణారెడ్డిగారు 20 వేల వోట్ల తేడాతో ఓడిపోయిన స్థానం అది. అప్పుడు ఆలోచించాము. ఎందుచేత యిక్కడ పెద్దనాయకులే 18 వేలు 20 వేల మెజారిటీతో ఓడిపోయినారు? ఎందుకు యిక్కడ బలహీనంగా వున్నది. జాగ్రత్తగా పరిశీలించాము కాంగ్రెసు కమిటీ ఆలోచిస్తున్నది. అప్పుడు బయట 5 మంది వర్కర్లువచ్చి బయట కూర్చున్నారు.

నాతో నాయకులు, జిల్లా నాయకులు కాంగ్రెసు నాయకులు మాట్లాడుతూఉంటే వారిని బలపరచడానికి వచ్చిన కాంగ్రెస్ వర్కర్లు బయట కూర్చున్నారు. అప్పుడు నాకోకటి తోచింది. ఈ నాయకులలో ఉన్న కలతలవల్లనే కాంగ్రెసుకు ఈ దుర్గతి ఏర్పడింది. నాయకులవల్ల ఇది అభివృద్ధికాదు, అనుకొని ఆ నాయకులను, వెళ్ళిపోమ్మని అక్కడ workers లో ఒకరిని రమ్మని అభ్యర్థికి nomination file చేయమని అన్నాను. అప్పుడు ఏ అభ్యర్థికి ఎంత బలమున్నదనిగాని. ఎవరికి ఎంత డబ్బు ఉన్నదని గాని ఆలోచన చేయలేదు. ఆ విధంగా ఒక అభ్యర్థి nomination file చేసిన తరువాత హైదరాబాదు కాంగ్రెసు మీటింగు ముగించుకొని election ఇంక 15 రోజులుండనగా నేనూ A సత్యనారాయణరాజుగారు మొదలైనవారు అక్కడకిపోయి మకామువేశాము. ఎవరు అక్కడ పోటీ చేసింది మాతో? వీరులైనటువంటి దిగ్విజయము సంపాదించినటువంటి, బ్రహ్మాండమైన నాయకులు - కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారు, వారొకరే పోటీ చేసింది. ఏ తాలూకాలో కాంగ్రెసు 20 వేలు తక్కువ వచ్చి ఓడిపోయిందో ఏ తాలూకాలో కాంగ్రెసుకు స్థానమున్నదా లేదా అనే పరిస్థితి ఉండెనో ఆ తాలూకాలో రెండే పార్టీలు పోటీ చేశాయి. కాంగ్రెసు కమ్యూనిస్టు ఈనాయకులంతా ఈ శాసనసభలో కూర్చొని ప్రజావిశ్వాసము మోపైన ఉన్నదని చెప్పే నాయకులంతా పాలకల్లులో మకాంపెట్టారు. గ్రామగ్రామాలలో ఉపన్యాసములిచ్చారు. Leader of the opposition ఫలితం ఏమిటో వారినే చెప్పమంటున్నాను. 20 వేలతో ఓడిపోయిన తాలూకాలో 13,500 majority తో కాంగ్రెస్ నెగ్గింది.

[The Hon. Sri N Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

ఆ సీట్ ఎవరిది? వారిదే, ప్రతిపక్షీయులదే (Loud laughter in the opposition Benches) దీనికి ప్రత్యుత్తరం చెప్పలేక తలలు వంచుకోవడం మంచిది. కాని వారు నవ్వుతూ వుంటే నాకు సిగ్గువుతుంది 13,500 లతో ఓడిపోయి, ఇంక వెక్కిరిస్తూ నవ్వుతున్నారు పాపము.

తరువాత రామచంద్రాపురములో ఎన్నికవచ్చింది. అక్కడ అభ్యర్థి కూడ చనిపోవడం తటస్థించింది అక్కడ K. L. P. పార్టీ వారు నిలబడ్డారు వీరికి మన బలాన్ని చేకూర్చినాము అనే కారణంతో కాంగ్రెస్ వారిని షెట్టడం బాగలేదనుకొని మానివేశాము. K. L. P. పార్టీని మాత్రం అక్కడ షెట్టడం తటస్థించింది Withdraw చేసుకో గలిగిన తాహతు మాకు ఉన్నది కాబట్టి మేము withdraw చేసుకొన్నాము. అంతటి మూర్ఖులము కాము అయితే వీరు ఎవరిని నిలబెట్టారు. ఇదిపార్టీ బలమునల్ల జరుగలేదు. కొంతవ్యక్తిగతము గలిగినటువంటి, గౌరవము, ఉన్నటువంటి వ్యక్తిని తమపార్టీ తరపున షెట్టడంజరిగింది. వారుమిత్రులు కొర్రపాటి పట్టాభిరామయ్యగారు వారిని తమపార్టీ వారనిచెప్పకొంటారు. ఆనాడు కూడ వారిపైన వీరు వ్రాసిన వ్రాతలు నాదగ్గర ఉన్నాయి. వారు దుర్మార్గులనే మరేమేమో వారిని దూషించి వ్రాసిన జాబులు నాదగ్గర ఉన్నాయి. నాకు తెలుసు ఆవిషయాలన్ని. వారుకూడ చెప్పతున్నారు. ఈమ్యూనిస్టు యొక్క పురాతన పాతగాథ వీళ్లు కోసినకోతలు వీళ్లు చేసిన లోపాలు చేసిన దుండగాలు, త్రాగిన రక్తం. సంపాదించిన బంగారము" వీటి లెక్కలన్ని వారిదగ్గర ఉన్నాయి. కాదనలేరు.

తరువాత నాగిరెడ్డిగారు మేమేదో హింసలు చేశామని వారి ఉపన్యాసములో చెప్పతూవుంటే దూరంనుంచి విని మామీదేమేమో చెప్పతున్నాడని వెంటనే వినడానికి ఇక్కడికి వచ్చాను. ప్రభుత్వము వీదో హింసలు చేసినదని అన్నారు. కాని వీటిగురించి ఎంత అలజడి జరిగింది దేశంలో. ఆనాడు మీలోఒకరుగా ఉండి మీతోభగస్వామిగా ఉండి మీకార్యక్రమాన్ని అంత అవగాహన చేసుకొన్నటువంటి మిత్రులు చెప్పతున్నప్పుడు మీరు నవ్వుతుంటే నేనేమిచెప్పను. ఇది వారి చరిత్ర.

తరువాత ఆంధ్రరాష్ట్రం రావడానికి ఒక నెల రోజులుముందు కాళహస్తిలో ఒక ఎన్నిక వచ్చింది దాంట్లో General elections లో పాల్గొన్న వీళ్లు నాకురాబోయి సుజీవ రెడ్డిగారన్నారు. లెక్కలు

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

బహుశా మరచిపోయాకేమో ఎంతమంది General elections లో అభ్యర్థులు కమ్యూనిస్టు అభ్యర్థి కూడా ఉండినారు K.L.P. అభ్యర్థి ఉండినారు. K.M.P. అభ్యర్థి ఉండినారు. కాంగ్రెస్ పోటీకి వచ్చినవారు ఎవరు? లక్షాధికారులు. పెద్ద ప్రజానీకానికి దేనితో అయినట్లు వంటివారు, రైతు కార్మికులకు వ్యక్తిగత విధి అయినట్లువంటి K.L.P. వారు. వారు అప్పుడు ఎటువంటి ప్రచారం చేశారు. ఎడిటోరియల్ propaganda కు ఎటువంటి మైకులు. ఎటువంటి dynamos తెచ్చారు? ఒక రోజు నేను మద్రాసునుంచి వస్తూ ఉంటే, ఏళ్లు dynamos పెట్టుకొని mikes పెట్టుకొని మాట్లాడుతూ ఉంటే, అయిదు మైళ్ల దూరంలో వినపడు తూంది అటువంటి dynamos, అటువంటి mikes ఆ arrangements అవన్నీ చూస్తే అది సామాన్య మధ్యతరగతివారు చేయగలిగినట్లువంటివి కాదని చెప్పక తప్పదు. లక్షాధికారులు మాత్రమే చేయగలుగుతారు అన్న పార్టీలతోను unhappy alliance చేసుకొని పైగా కమ్యూనిస్టులంటే మా దగ్గదకురాకూడదని చెప్పతూ ఉంటారు K. L. P. వాళ్లు ఆనాడు K. L. P. వాళ్లకు నాయకుడు నేను. వాళ్లు Congress లో నన్ను నాయకుడుగా స్వీకరించారు. వాళ్ళు పోటీ పెడుతున్న ఆనాడు, వాళ్ళకు నేను Legislative Party లో నాయకుడు, అటువంటి నాయకుని పైన పెట్టారు. అంతే కాదు. దేశమంత ఆగ్రహస్థు ఉన్నట్లువంటి కమ్యూనిస్టు పార్టీతో చేతులు కలిసి వారినహాయంతోను కొన్నారు. ఇంతమంది కలిసి ఒక అభ్యర్థిని నిలపెట్టారు. ఎంత ప్రచండమైన ప్రచారము. వాళ్ళ ప్రచారానికి డైనమోలు, మైకులు మొదలై సవిలాగిల్ లో తీసుకువచ్చారు. నాకు మిత్రులు వచ్చారు నేను పిలిపించి తెప్పించు కొన్నట్లువంటివారు కారు. వారంతకు పూరే వచ్చారు ఊరూరి పుంచిన వచ్చారు ఎక్కడో దూరంగా ఉన్న శ్రీ కాకుళిం నుండి కూడా వచ్చారు. అమాయకులైన రైతులు కూడా వచ్చారు. 70 ఏళ్ళ ముసల వాళ్లు కూడా వచ్చారు. వాళ్ళను నేను రమ్మని చెప్పలేదు వ్రాయలేదు. ఇక్కడి పస్టితులగురించి పత్రికలలో చదువు కొని వచ్చారు. అందులో “విశాలాంధ్ర” లో ఏమిని వ్రాయబడింది? సంజీవ రెడ్డి చిత్తు చిత్తు అయిపోయినాడని, ఒక పత్రికలో, భయపడి పరుగెత్తి పోయినాడని, మరొక బాంట్లో deposit నస్తుందో లేదో అనే అనుమానాన్ని వెలుబుచ్చడం, ఇంకొక పత్రికలో ఈ విధంగా వ్రాశారు ఇదంతా చదువుకొని అక్కడ ఉన్నట్లువంటి స్నేహితులు ఇది నిజమేమో అనుకొని భయపడి వచ్చారు. చాలామంది ఎక్కడెక్కడ

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

నుంచీనో వచ్చారు. రాష్ట్రం మొత్తంపైన ఉన్న ప్రజానీకానికి అంతా డబ్బు ఇచ్చి పిలిపించుకొనగలనా. ఎవరి జీప్టులోవాళ్లు ఎవరి కార్లలో వాళ్ళు వచ్చారు అసల అప్పుడు ఎవరెవరు వచ్చారో వాళ్ళను చూడ నైనా సరిగా చూడలేదు అప్పుడు ఎటువంటిరోజులు? మద్రాసురాష్ట్రం నుంచి విడిపోవడానికిగాను Partition committeeలో ఆ స్థినిపించుకొంటున్నాము. నేనూ, విశ్వనాథంగారు, లచ్చన్నగారు మద్రాసులో కూర్చోని రోజు రోజుకు ఆస్తులు లెక్కపెట్టుకొంటున్నాము. కాళహస్తి, అభ్యర్థిని అయినటువంటి నాకు ఆసమయంలో, కాళహస్తికి పోవడానికి కూడా వీలుపడకుండా ఉండినది. ఎప్పుడో సాయంకాలం మీటింగు అయిపోయినతరువాత అక్కడికిపోయి ఒక ఉపన్యాసం ఇవ్వడం, మళ్ళీ తెల్లవారేసరికి మద్రాసుకు రావడం, ఈవిధంగా ఎన్నిక జరిపాను. ఆసమయంలో నామిత్రులు, కాంగ్రెసు మిత్రులు వచ్చి పనిచేశారని సగర్వంగా చెప్పకొంటున్నాను. ఆమిత్రులే నాకు ఉన్న ఆస్తి, అప్పుడు నా స్నేహితులంతా వచ్చి పనిచేశారు. వారంతా పత్రికలలో వ్రాసి నటువంటిదాన్ని విని భయపడి వచ్చారు. మన గవర్నరు త్రివేదిగారు కూడా నీవు ఓడిపోతావని అంటున్నారే ఏమి సమాచారమని అన్నారు. నేనదివిని నిజమేనోమో అనుకొన్నాను. కాని చివరకు లెక్కవేస్తే 29½ వేలు నాకు, 14 వేలు ప్రత్యర్థికి వచ్చాయి. ఇన్నిపార్టీలు కలిసి ఇంతి ధనవంతులు చేరి పనిచేసినటువంటివారికి ఈవిధంగా వోట్లు వచ్చాయి. తరువాత general elections లో ఎన్నివచ్చాయి? 30½ వేలు ఓల రామరెడ్డిగారికి, అప్పుడు కమ్యూనిస్టుపార్టీకి ఎన్నివచ్చాయి? 45 వేల వోట్లు వోలు అయితే పెద్ద ప్రజానాయకులని, పేదవాళ్ల ప్రతినిధులని చెప్పకొనే వీళ్లకు 2½ వేలు వచ్చాయి. అతడు మా candidate కాదు అనడానికివీలులేదు (Some interruption by Opposition Members) Nomination withdraw చేసుకొన్నామని అంటున్నారు. చూడండి అధ్యక్ష, ఓడిపోతే withdraw చేసుకొన్నామని అంటారు. గెలిస్తే మేము గెలిచామంటారు ఇదెక్కడి న్యాయము. అసలు withdraw చేసుకొనింది నిజమే అయితే deposit ఎట్లా పోతుంది? బళ్ళీ “ఓ న ము” లు చదువుకొనే పిల్లవాళ్ళకు చెప్పినట్లు చెప్తారెందుకు? ఈ rules ఇవన్ని అధ్యక్షులవారికి తెలియవనా మీఉద్దేశ్యం? అధ్యక్షుల వారికి ఇవన్నీ తెలుసును, వారుకూడా election లో కష్టపడి వచ్చినవారే అధ్యక్షుల వాళ్ళకు, K. L. P. వాళ్ళకు, చూడండి, ఇది మూలము

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

అని అంటున్నారు. ఆ నాయకుడు కూడా K. L. P. వాళ్ళ బలం ఎక్కడ? 2½ వేలు వచ్చాయి వాళ్ళకు, వాళ్ళకు 8½ వేలు, K. M. P. వాళ్ళకు 8½ వేలు, మొత్తం అన్నీ కలిపి, 14 వేలు వచ్చాయి. లెక్కలు వేసి ఏదో Mathematics student కాదను కొంటాడు Leader of the opposition.

Sri T. Nagi Reddi:—Point of information Sir ; I have just tried to add the figures ; సంజీవరెడ్డిగారికి 29 వేలు వచ్చి నవుడు ప్రత్యర్థులకు 14 వేలు వస్తే ఇప్పుడు వచ్చింది అవును 30 వేలు 13,500 వచ్చాయి కాబట్టి ప్రత్యర్థులందరికీ అప్పటికన్న ఇప్పుడు ఎక్కువ వచ్చాయి.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:— ప్రత్యర్థులందరికీ కలిపి కనీసం ఎక్కువ రావచ్చు ఎంత poor mathematician అయినప్పటికీ లెక్కలు కొంతవరకైన సరిగానే ఉన్నాయి. వెయ్యిట్ల ఎక్కువ వచ్చే ఉండవచ్చు. వారు ఈ విషయం తేవడమెందుకు? ఒక అనుకూలమైన point లేదే వారికి. కాని, ఏదో అదేదో అయినా మరచి పోయారను కుంటాను.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—K. L. P. వారిని కూడా వారికి కలుపుకోవలసిందండి, మాకు కలిపారు. అనవసరంగా, అందు కోసరంగా....

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:— ఈరకంగా elections జరిగినాయి. ఈ point తేవడమెందుకు ఒకటి అనుకూలమైనది లేదే వారికి, పోనీ ఈ మధ్యను అవేవో మరచి పోయారనుకుంటాను. ఈ మధ్యను ఒక ఉప ఎన్నిక జరిగింది, ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత దుగ్గిరాల నియోజకవర్గంలో....

Sri P. Pundareekakshacharyulu:—Point of order Sir ! అన్నిటిలోను point of relevancy అంటూ ఉంటారు. ఇందులో ఉన్న point of relevancy ఏమిటో, తమరు సెలవివ్వాలి

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—వారు elections సంగతి ఎత్తుకున్నారు, కాబట్టి నేను బదులు చెప్తున్నాను, లేకపోతే నాకు సరదాకాదు ఇది. ఇది ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడక ముందు సంగతి కాదు, ఇప్పుడు ఏర్పడిన తరువాత మన అందరికీ ప్రియతముడు, స్నేహితుడు

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

[6th November 1954]

అయినటువంటి రామిరెడ్డిగారు చనిపోవడం తటస్థమింది; దుగ్గిరాలలో-  
 దుగ్గిరాల ఏ జిల్లాలోది? గుంటూరు జిల్లాలోది. గుంటూరుజిల్లాకు  
 capital యిచ్చకుండా మేము ద్రోహం చేశామని, గుంటూరుజిల్లాకు  
High court కూడా యిచ్చకుండా ద్రోహం చేశామని, ప్రచారం  
సాగుతున్న రోజుల్లో, గుంటూరు జిల్లాలో అభ్యర్థి అయినటు  
వంటి రామిరెడ్డిగారు చనిపోయారు అందరూ కాంగ్రెస్ అంతటితో  
నశించింది. ఆ ప్రాంతంలో అనుకున్నాము ముందే ఫలితం, 18 స్టీలు  
గుంటూరు జిల్లాలో ఉంటే 3 స్టీలు మాత్రమే కాంగ్రెస్, general  
ఎన్నికల్లో గెలిచింది అలాంటి జిల్లాలో ఈ తరువాత capital  
 కు వ్యతిరేకమని, High Court కు వ్యతిరేకమని ప్రచారం సాగిన తరు  
 వాత ఇక స్థానంలేదనుకున్నారు మిత్రులుకొందరు ఢిల్లీలో, గుంటూరు  
 జిల్లాలో కాంగ్రెస్ అభ్యర్థిని పెడతారట అని హాస్యంచేశారు నన్ను.  
 కమ్యూనిస్టు పెద్దనాయకులు K. L. P. వారు వచ్చి ఇప్పుడైనా ఈ  
 congress వారికి బుద్ధివస్తే మా అభ్యర్థిని support చేస్తే కమ్యూనిష్టు  
 లను ఓడించవచ్చునకదా? అని అన్నారు. అతి తీయటిసలహా వాళ్లు  
 యిచ్చారు. మేము ఆలోచించాము. నిజమేనా? ఈ పరిస్థితిలో ప్రజా  
 నీకం అంత మభ్యపోయిందా? కమ్యూనిష్టులకు పోటీపెట్టటానికి అభ్యర్థి  
 దొరకలేదని అంతాదిగజారిపోయాము మొత్తంమీద K. L. P. party కి  
 సహకారమిచ్చి కమ్యూనిష్టులను ఓడించవలసిన దౌర్భాగ్యస్థితికి కాంగ్రెస్  
 సంస్థవచ్చిందా? అని ఇదీ మంచిపరీక్షాసమయము అనుకున్నాము. పోతే  
 పోతుంది అంతటితోమనకు కనువిప్పాలవుతుంది. దేశంలో కాంగ్రెస్ కి  
 ఇంక లేదు చరిత్రఅని అంగీకరిస్తాను అన్నాను. నామిత్రులు ఢిల్లీలో  
 ఉన్నటువంటి members of the Parliament Congress Party, తో,  
 ఈసవాలును అంగీకరించాను. ఇదిఎన్నిక, ఈఎన్నికలో కాంగ్రెస్ ఆ  
 దుర్గతిపడితేమాత్రం మేము అంగీకరిద్దామనుకున్నాము. అభ్యర్థికోసం  
 వెతుక్కుంటున్నాముమేము. ఆతాలూకాలో ఉన్నవాళ్ళను పెట్టడంలో  
 ఇబ్బందులు ఎన్నోవచ్చినాయమాకు నిజమే; ఆతాలూకావాళ్ళను పెట్ట  
 లేకపోయాము. నిజమే, గుంటూరులోకాపురమున్నటువంటి పాతశాసన  
 సభ్యుడు, ఒకపర్యాయం గుంటూరులో ఓడిపోయినటువంటి నాగేశ్వర  
 రావుగారిని తెచ్చి దుగ్గిరాలలో పెట్టగలిగాము, ఎన్నిక జరిగింది. కాంగ్రెస్  
 తరపున ఒక రంగారెడ్డిగారు తప్ప ఒకశాసన సభ్యుడు కూడా అక్కడికి,  
 గుంటూరులోకాపురమున్నటువంటి వెంకట్రామయ్యగారు అప్పుడో పాడేనను

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

కోండి, బైటనున్న బిల్లావాళ్ళు ఎవరైనాసరే, కాలుపెట్టిన పాపాన పోలేదు. మేమూపిలువలేదు. అందరు కమ్యూనిస్టురాయకులు వచ్చారు.

An Hon. Member :—మంత్రులు ఎంతమందివచ్చారు ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— మంత్రులు, నేను, షట్టాభిరామారావుగారు. సంజీవయ్య వచ్చాము. శాసనసభ్యులు అన్న పుడు మంత్రులు అక్కడికిపోయాము. Opposition లో ఉన్న కమ్యూనిస్టు పార్టీ శాసనసభ్యులు అంతాకూడా అక్కడేవున్నారు.

(Interruption from the opposition)

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—చాలా మంది పోని మీరే చెప్పండి ఎంతమందో.

An Hon. Member :—5, 6 మంది

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— , ఎంతమంది? 5, 6 మందా? పెద్దనాయకులందరూ వచ్చారు, ప్రచారం సాగించారు. ఒక ఊల్లో నేను పోతుంటే మాకుస్థానం లేదనుకున్న హరిజనవాడ క్రిష్టియన్ల హరిజన వాడ ఉంది అసలు ఆ ఊల్లో మాకుస్థానం లేదనుకొన్నాం నాజీవులట్లానే నడిపించుకొంటూ వెళ్లిపోతున్నాము. హస్తానికేమో అన్నట్లుగా ఆహరిజన వాడలోనుంచి ఒక కుర్రవాడు వచ్చి రండి, రండి మాకు meeting చెప్పిపోదురు అన్నాడు జీవులో ఉన్నవాళ్లు వద్దన్నారు నన్ను. ఏమి, పోతేతప్పా, వింటే వింటారు, లేకపోతేలేదు, పోదాము అన్నాను. వాళ్లు కమ్యూనిస్టు నాయకుడి కోసమోకూర్చున్నారు? పెండాలను వేసుకొని జీవులో కాంగ్రెస్ flag కనబడింది. సంజీవరెడ్డి కన్నబ్బాడు, రమ్మన్నారూ, హస్త్యంగా, పోయాను అక్కడ కూర్చున్నారు. కుర్రవాళ్లుఅంతా ముందు కూర్చున్నారు. నేను ఉపన్యాసం చెప్తుంటే హస్త్యం, ఒకడు కిలకిల, ఒకడు కలకల, మధ్యపాన నిషేధాన్ని గురించి చెప్తున్నపుడు మరీ తమాషాలు ప్రారంభించారు. నేను చూచాను, “ఇటుప్రక్క ఆడవాళ్ళు కూర్చున్నారు. ఆ ఉపన్యాసం ముగించి ఆడ వాళ్ళదగ్గర నిలబడ్డాను. “ఏమమ్మా చూస్తున్నారా? వింటున్నారా? నా ఉపన్యాసం” అని “వాళ్ళయొక్క ఆనందం చూస్తున్నారుకదా” అన్నాను. ఇందుకు కారణం మేము కల్లంగడులు పెట్టవద్దన్నామట, వాళ్ళకు ఇప్పుడే కావాలట” అని వాళ్ళకు చెప్పాను. వాళ్ళుప్రశాంతంగా



[The Hon. Sri N Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

విన్నారు. ఆ పిల్లవాళ్లు ఎట్లా అరచినా సరే, మీ ఓటు అనేది, ఈ పవిత్రమైన సంస్థకు వేయండి అని చెప్పి వాళ్ళను బప్పించగల్గాను. అందులో తప్పకుండా మాకు 50% అయినా ఓట్లువచ్చి ఉంటాయని విశ్వసిస్తున్నాను. ఆ రకంగా మార్చుకున్నాము. ఆ రకంగా ప్రజానీకానికి ఉన్నటువంటి, సత్యాన్ని చెప్పాము. ప్రజానీకం యొక్క ప్రేమను మారగొన కల్గెను. ఆ ఫలితం మీకు తెలుసు ఉపాధ్యక్షా, ప్రజలు మావాళ్లు కారుకాని, మీవాళ్లుకారు అన్నారు లచ్చన్నగారు అది కూడా inverted commas లో పెట్టుకున్నాను. మావాళ్ళుకాదు కాని మీవాళ్లు కారన్నారు, వారుకూడా అక్కడనే వున్నారు అది చెప్పక పోవడంమంచిది, ఆఫలితం. ఇక మిగిలినవారు చెప్పిన విషయాలను చూద్దాం. సుబ్బారెడ్డిగారు పల్నాడుతాలూకా శాసనసభ్యులైనటువంటి సుబ్బారెడ్డిగారు మాత్రం చక్కటి ఒకనిదర్శనం చెప్పారు, సారాయి త్రాగుతున్నాడు, కాంగ్రెస్ వాది అని D. S. P. తో చెప్పినా అరెస్ట్ చేయలేదట. ఆయన చెప్పినవాళ్ళను అందరిని అరెస్ట్ చేసిఉంటే గుంటూరుజిల్లాలో కాంగ్రెస్ వాడు ఉండనే ఉండడు. సుబ్బారెడ్డిగారు పోయి, D. S. P. కి “ఇదుగో! ఫలానివాడు సారా తాగుతున్నాడు” అంటే వెంటనే అరెస్ట్ చేస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు? అని. Head-constable పైన మొదలుకొని reports వస్తూంటాయి ఆయనదగ్గరుంచి. ముఖ్యంగా ఇదొక duty క్రింద పెట్టుకొని కార్యక్రమాన్ని నడుపుతున్న వాళ్లు D. S. P. కి చెప్తూనే, కాంగ్రెస్ వాళ్ళను అరెస్ట్ చేస్తే ఇదెట్లా అవుతుంది?

**Sri K. Subba Reddi:—** వారు నేను చెప్పిన విషయాన్ని mis-represent చేశారు అని మాత్రము నేను చెప్తున్నాను. నేను “కాంగ్రెస్ వాది తాగితే పట్టించమని చెప్పలేదు. ఒక కాంగ్రెస్ నాయకుడు బట్టిపెట్టి అమ్మిస్తూంటే నేను D. S. P. కి వ్రాసెను. ఎన్ని బట్టీలు కాంగ్రెస్ వాళ్ళు పెడుతున్నారో, దీన్ని గురించి మీరు వచ్చి విచారించండి అని నేను ఉత్తరం వ్రాశాను. దానిని ఇంతవరకు విచారించలేదు.” అనే నేను చెప్తున్నాను కాని, వారు తాగుతున్నారని చెప్పలేదు.

**The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—** మీరు చెప్పినదే వ్రాసు

కాదు. అంతకాని నాకు మిగిలినవి అవసరం లేదు. అప్పుడప్పుడు

6th November 1954] [The Hon Sri N. Sanjeeva Reddi]

ప్రాసినని ఉంటే ఉంటాయి. కాని ఆ రాసినవన్నీ, వారు చెప్పినట్లు వెంటనే అరెస్ట్ చేయడానికి మొదలు పెడితే, నేను చెప్పాను అక్కడ ఎవరూ కాంగ్రెస్ నాళ్లే ఉండరినీ, తరువాత కొంతమంది వచ్చారు; వారు చెప్తుండగా ఉదయము బైటికి పోవలసి వచ్చింది. Let us face elections అన్నారు, ఎన్నికలు పెట్టుకుందాము, ఈ సమస్యపైన అదే శిభిరేనని శలహు. పోయినతూరి పోగిడాను, ఈ తూరికూడా పోగిడితే చాలా పోగిడాను అనుకుంటారేమో కాదు. శిభిరేనని శలహు, అది నిజంగా అలాంటి పోస్టితులు ఏర్పడితే ఇది ఒక సమస్య తరువాత సంగతి చూడవచ్చు. తరువాత రాజాగారు నూట్లాడినారు, ఉదయం, P.V.G. రాజాగారు; Socialist party నాయకులు, వారు చెప్పినదానికి, corruption ను control చేయడానికి, ఏదో చెప్పారు; దానికి సమాధానం మొదటనే చెప్పాను ఇక రామమూర్తి కమిటీ recommendations ను గురించి ఏమిటో చెప్పారు. వారు తాను పిళ్ళేని గురించి ఆక్షేపించారు, ప్రభుత్వాన్ని గురించి, ఆ విషయాన్ని గురించి మన కెందుకు? వారు పార్టీలో చర్చించి, అక్కడివారికి ఇష్టం లేకపోతే వారి చేత రాజీనామా యిప్పించుకోవచ్చు అది మన సమస్యకాదు. కాబట్టి వారు చెప్పినా నేను సమాధానం చెప్పగలను. కాని మనకెందుకు అని వదలిపెడుతున్నాను. అక్కడవారు, పార్టీ పెద్దలు ఆలోచించుకొని నాలిని ఉంచటమో, బైటికి రప్పించడమో, వారే నిర్ణయించుకుంటారు.

Deputy Speaker:—మీకా, నాకా ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:— మాకు I am sorry, I accept the correction Sir, తరువాత Theory and Practice of Socialism గురించి చెప్పారు. వారు చెప్పినది నేను చిన్నపుడు చదివాను. నాకు అర్థంకానిలాంటివి. నేను చిన్నప్పుడు జయప్రకాష్ నారాయణ ప్రాసినది చదివాను. ఎప్పుడో 20 ఏళ్లకు పూర్వము Theory and Practice of Socialism అని. అది, ఆ theory అంతా మారిపోతుంది. ఇప్పుడుకొత్త సోషలిజాలు వస్తున్నాయి. మనుష్యులు మారినట్లే theory లూ మారుతున్నాయి, అది ఏమిటో చెప్పారు. ఇప్పుడు మనకు ఇక్కడ అవసరమైనదికాదు. పాపం వారిని శ్రమపెట్టి మనం శ్రమపడడానికి, ఆ అర్థం చేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తే నాకు శ్రమ, నేను సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నిస్తే వారికి శ్రమ, రెండూ మానే సె

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

ఎవరికీ శ్రమలేకుండా పోతుంది. (Alternative Government వస్తే ... నీరుకొండ రామారావుగారు చాలా ఉద్రేకంగా ఉపన్యసించారు. వారు ఉద్రేక పడడానికి కారణాలు ఉన్నాయి లేకపోలేదు నేను ఇక్కడ చెప్పితే వారికి కోపం వస్తుంది, ఎందుకు చెప్పడం నేను ఉద్రేకపడితే ఎట్లా? ఎవరో ఒకరు చల్లగా ఉండాలి, నాకు ఉద్రేకం వచ్చినప్పుడు వారు చల్లగా ఉండాలి, వారికి ఉద్రేకం వచ్చినప్పుడు నేను చల్లగా ఉండాలి అట్లు adjustment ఉంటేలేప్ప లేకపోతే అంతా కూడా ఉద్రేకం అయిపోతుంది కాబట్టి నాయొక్క పొగురు బోతుతనంవల్ల చెడిపోయిందని చెప్పారు. నిజంగా ఆలాంటిది ఉంటే నేను చూచుకుంటాను I will touch my heart and try to find out where I am wrong. ఈనాటికి అయినా ఆపారపాట్లు ఉంటే సవ్యంగా ఇకమీదట అయినా, దేశాన్ని ప్రేమించి గౌరవించేవాళ్ళు అందరూ వ్యక్తిగతంగా కాదు దేశక్షేమం దృష్ట్యా చూచుకొని కలిసిపనిచేయడానికి ఏమైన మార్గాలున్నా యేమో అన్వేషించు కుందాం శాసనసభ్యులకే కాదు. దేశాన్ని ప్రేమించి గౌరవించేవాళ్ళు అందరికీ కూడా ముఖ్యం దేశక్షేమమే. పరాయిదేశాలక్షేమం మేము విషమం కోరం. భారతదేశంయొక్క క్షేమమే మనక్షేమం. ఎక్కడో ఎవడో ఆనందపడితే మనదేశం బాగు పడిందిలేదు. ఎక్కడో ఎవడో చేస్తే మనమంతా జై అంటూ వాళ్ళకు జైకొట్టే వాళ్ళంకాదు మనం మేము అందరం కూడా దేశానికి జై అని కోరేవాళ్ళం. మనం ఏదైనా పొరపాటుచేసి ఉంటే ఆ హృదయ పరివర్తన ఎట్లాకావాలో ఆలోచించుకుందాం. అంతకంటే ఎక్కువగ నేను ఏమీ చెప్పలేనుచుకోలేదు.

నాగిరెడ్డిగారు వారి ఉపన్యాసం మధ్యలో ఇతరులకు చెప్పిన సమాధానమే వారికీకూడా అన్వయిస్తాయి. Waltair session లో ఏదో చెప్పాం అని, అది అమలు జరుపబడని చెప్పారు అమలుజరపడం బాధ్యతలేని వాళ్ళు చెప్పడం సులభం. చెప్పినవి అమలు జరపవలసి వచ్చినప్పుడు.

Sri T. Nagi Reddi:—Assembly అంతా కలిసి బాధ్యతలే కుండా చెప్పతోందని అర్థమా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—Assembly లోనేకాదు. Opposition Party లు చెప్పమని ఎన్నైనా చెప్పవచ్చు. జవాబు వారికే వాటిని అమలు జరుపవలసిన అవసరంలేదు. కాబట్టి ఎన్నైనా

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

చెప్పినట్లు. ప్రభుత్వం అమలుజరపడానికి చేస్తున్న కృషికి ప్రయత్నం చేసినా, ఎన్నో అడ్డంకులను దాటుకొని కార్యక్రమాన్ని సాధించు కుంటూ వస్తోంది. Administration అంటే ఏమిటో తెలియక ఇతరులు పడే ఈ ఇబ్బందులను వారు అర్థంచేసుకొనక లేకపోతున్నారు. ఇక వారు ఈ దగ్గరాల elections గురించి మొదలు పెట్టారు. కోటయ్య గారు ఎవరో ఏదో భూములు తీసుకున్నారని చెప్పితే, వారు మాపార్టీ కాదన్నారు కాదని వారన్నప్పుడు అంగీరిస్తాను కాని విచారం ఏమంటే కమ్యూనిస్టు పార్టీకి A. B. C. D. నుంచి Z వరకూ, సభ్యత్వాలు ఉన్నాయి, Member, Associate member ఇంకా ఏవో వున్నాయి. వారి constitution అంతా నాకు తెలియదు.

Sri T. Nagi Reddi:—మీకు లేవా ?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—మాకు legislative లో మాత్రమే అటువంటివి మాకు లేవు, పార్టీ సభ్యత్వం మాత్రమే, పార్టీ సభ్యుడు అవునా కాదా అనేది మా దానిలో. కాబట్టి అది ఎట్లాసాధ్యం అయిందో అది అవునోకాదో చూస్తూ ఇంకా అలాంటివి ఏమైనా ఉంటే.

Sri T. Nagi Reddi:—ఆ భూమి ఎవరిదైనా సరే అటువంటి భూమి వాళ్ళు చెతుల్లో ఉంటే దాన్ని తీసుకొని ఇతరులకు పంచిపెట్టమని మేము చెబుతున్నాము. కాబట్టి మా పార్టీ సభ్యుడు కాదనలేదు. భూమి తీసుకోమని కూడా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—ఇంకా ఏవో పంచాయితీ elections అని నాగిరెడ్డిగారు చెప్పారు. మునిసిపాలిటీల ఎలెక్షన్లు అయిపోయినాయి, పంచాయితీ ఎలెక్షన్లు అయి పోయినాయి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థి నేమారెడ్డిగారు గెలిచిన కదిరిలో పంచాయితీలో అధ్యక్షులు ఒక్కరు కమ్యూనిస్టు పార్టీకి సానుభూతిపరులు అయ్యారని. మీరు ఒక్కనాడూ మీ constituencies కి పోండి ఎన్ని పంచాయితీలు ఉన్నాయో, ఎంతమంది మీ పార్టీ సభ్యులు అధ్యక్షులు అయ్యారో తీసుకురండి, నే అంగీకరిస్తాను మీ సవాలు. నాకు గవర్నమెంట్ లెక్కలు అవసరంలేదు. వారి constituency లో ఏ మునిసిపాలిటీలో opposition member లకు వచ్చిందో, ఎన్ని పంచాయితీలలో వారి సానుభూతిపరులు అయిన అధ్యక్షులు వచ్చినారో

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

లెక్కలు తెచ్చుని వారిని కోరుతున్నాను ఒక స్వీప్ కింగ్ అప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో కొన్నిసీట్లు గెలుచుకోవడంతో దేశ ప్రజలు సర్వస్వమూ శాశ్వతంగా తమకు గుత్తకు పట్టాలిచ్చిపట్టుగా వారు ప్రజలపేరు, ప్రజా నీకాన్ని ఎంతగా వాడుకుంటున్నారు! వీరి సానుభూతితో నలిగిపోతున్నారు పేదవాళ్లు. ఇదివరకు వేదరికంతో నలిగిపోతే, ఇప్పుడు మీ సానుభూతిలో నలిగిపోతున్నారు. పాపం మీరంతా చేతులేదా agitation అన్నారు మేమూ చేశాం. ఎవరిపైన చేశాం? పరాయి ప్రభుత్వమైన బ్రిటిష్ వాళ్లపైన మన చేశాన్ని లొంగిదీసి మన దేశానికి విపరీతమైన కష్టాలు కలిగించిన పరాయి ప్రభుత్వంపైన స్వాతంత్ర్య సమరాన్ని శాసించాం. ఈనాడు మీరు ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వాలపైన, ప్రజలచేత విశ్వాసం చూరగొన్న ప్రజలపైన జరుపుతున్నారు. ప్రభుత్వాలను తీసేందుకు మార్గంలేదు, అయితే no-confidence motion పెట్టారు దాన్ని చట్ట సమ్మతంగా పెట్టారు. ఈనాడు అయితే చేసిన ప్రతిచట్టాన్ని బాధ్యతకలిగి శాసనసభ్యులుగా ఉండి, ప్రజాప్రభుత్వాలపైన చట్ట ధిక్కరణను గ్రామ గ్రామంలో ప్రోత్సహిస్తుంటే అదిమీకు సబబుగా ఉందా అని తమద్వారా వాళ్లను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇది మానుకోవాలనికూడా వారిని అర్థిస్తున్నాను. ఇవన్నీ వదిలిపెట్టండి ఈ సంవత్సరంలో ఏదైనా కార్యక్రమం జరిగిందా! లేక వీళ్ళు చెప్పతున్నది చిత్రహింసలేనా అనేవి మీలాంటివాళ్ళనుకోరను, ఈ వార్షికి ఆపార్టీకి సంబంధించిన నటువంటి చిన్నమ్మ రెడ్డిగారిలాంటి వారినో వెంటకెట్టిగారిలాంటివారినో తెలుసుకొనిరమ్మంటాను. మీరువద్దు. నా కాంగ్రెస్ సభ్యులు చెప్పిన మాటలు మీరు వినవలసిన అవసరం కాదు. చిన్నమ్మ రెడ్డిగారు చిత్తూరు జిల్లా వారు ఆజిల్లాగోకి పోనివ్వండి. ఈ ఒక్క సంవత్సరంలో ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏప్పడిన తరవాత ఎన్నితాలూకాలకు electricity పోయిందో, ప్రాజెక్టులు అసీ ఎట్లా పని జరుగుతున్నది చూడండి. ఎక్కడనో అంధకారంలో ఉన్న జిల్లాలో అటు నెల్లూరునుంచి గూడూరునుంచి electricity వాళహస్తానికి వస్తోంది. ఎప్పుడో వస్తుందని కాదు ఇది sanctioned scheme, స్థాభాలు నాటుతున్నారు. ఈ సంవత్సరంలో పుగా పనిజరగాలి. ఇటు రేణిగుంటనుంచి పోతుంది. కాళహస్తాని నా constituency అని అక్కడ ఒక్కచోట వేసుకొన్నానని ఎవరైనా అనవచ్చు, కావి అలాకాదు. పుత్తూరు తాలూకాకు పోతోంది. పలమ పుత్తూరు పోతోంది, కుప్పంనుంచి రామకుప్పానికి పోతోంది. మదనపల్లి

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

నుంచి వాయిలచాడు మీదుగా పీలెరు మీదుగా ఇల్లూకూడా పోయింది అది communist constituency కూడాను- ఇవన్నీ ఇక్కడ ఏవో మిమ్ములను మభ్యపెట్టడానికో మోసపుచ్చడానికో పునాది రాళ్ళు వేసి నవి కావు. స్థంభాలు వేసినవి. ఫిజిల్ గా ఉన్నాయి అక్కడ ఇవి ఉపన్యాస రూపంలో కావుఅక్కడ ఉంటు.

ఇక projects ఉన్నాయి స్వర్ణముఖ ప్రాజెక్టుకు ఫిబ్రవరి 14 వ తేదీన పునాదిరాయి వేయబడింది. ఆరు నెలల్లోపులో చెరువునీరు ఇవ్వగల ప్రాజెక్టు ఈ ప్రాజెక్టు ఈ ప్రభుత్వం సాధించింది. కాళింగ ప్రాజెక్టు అనేది ఇంకొకటి జరుగుతోంది చంద్రగిరి తాలూకాలో మల్లి మడుగు అనేది జరుగుతోంది. ఇవన్నీ 15, 16 లక్షలతో అయ్యేవి. అన్నిటికన్న ఉత్తమమైంది తిరుపతి విద్యాకేంద్రం దాన్ని మనముఖ్యమంత్రి ప్రకాశం పంతులుగారు స్థాపించకలిగారు. ఇవన్నీ కూడా నిజంగా అబద్ధమా? పెద్దలు, స్వతంత్రులు కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులుకాని చిన్నమ్మ కెడ్డిగారి వంటివారివి విచారించి వచ్చేసమావేశంలో చెప్పమని చెబుతున్నాను. ఇందులో ఏమైనా అసత్యం ఉందేమో చెప్పండి. పుంగ నూరులో అగ్రికల్చరల్ ను ఫారం ఒకటి, seed research station ఒకటి, ఇవన్నీకూడ స్థాపించబడ్డాయి. ఈ కార్యక్రమం అంతా మరచి పోవలసిందేనా ప్రజాసేకాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసిన కార్యక్రమం కాదా అని నేనడుగుతున్నాను. మీరుదానికి ఒప్పుకోరు. నాకు తెలుసు మిమ్ముల్ని నేను ప్రశ్నించను. Opposition పార్టీ వారియొక్క సమాధానానికి నేను ఎదురు చూడను వారియొక్క విశ్వాసాన్ని చూరగొనడానికి చేసినపనికాదు. పెద్దలు అయిన, వారిని, ఇతర ప్రజాసేకం అలోచించడానికి అవకాశం ఇవ్వమని నేను కోరుతున్నాను. ఇక కర్నూలు జిల్లాచూడండి. ఎంత డబ్బుఖర్చు అయింది ఈజిల్లాలో- ఎలెక్ట్రిసిటీ స్కీంలకు నీటిసరఫరాకు సంబంధించిన కార్యక్రమమునకు, ఒకసారి స్వతంత్ర సభ్యులు పోయి చూడవచ్చు.

పూర్వపురోజులలో మద్రాసులో నేను మంత్రిగా వున్నరోజులలో, సంద్యాలలో ఒక Thermal Station వేయించాను. తాడిపత్రిలో ఒక Thermal Station వేయించాను. దానిని దీనిని కలపాలని అనాటి నా ఆశ. కాని అప్పటినుంచీ 4, 5 యేండ్లు యేమీ కాలేదు. కలుపుకోగల్గినటువంటి సదవకాశం యిప్పుడు నాకు కలిగింది. ఈ ప్రభుత్వములో

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

వారి ఆశీర్వాదమువల్ల ఆ అవకాశం యీ ప్రభుత్వానికి కల్గింది. అందులో భాగస్థుడనైన నేనకూడా ఆనందిస్తున్నాను. సంద్యాలనుంచి-కోయిల కుంట్ల, కోయిలకుంట్లనుంచి బనగానపల్లి, బనగానపల్లినుంచి పాళ్యాం, బేతంచెర్ల, ద్రోణాచలం, ఇవన్నిటినీ నేను పేర్కొంటున్నది పేర్లుకాదు. జరుగుతున్నది కార్యక్రమము. ద్రోణాచలంనుంచి గుత్తికి బస్సులో వెళ్లేటప్పుడు యెవరైనా చూచివుంటారు అక్కడ పని జరుగుతున్నది. డిశంబరు 1 వ తేదీనాటికి ద్రోణాచలంనుంచి గుత్తికి యీ బస్సులో వచ్చినవారు యెవరైనా చూచివుంటారు. విద్యుత్ దీపాలు వెలిగించ బడతాయని శ్రీ వెంకటశెట్టిగారిని నేను అడుగుతున్నాను. వారు యీ కార్యక్రమం అంతా చూచివచ్చి, యీ మిగిలిన సభ్యులకు అందజేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. 300 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి K. C. canal ను వెడల్పు చేస్తున్నాం. లక్షరూపాయలు ఖర్చుచేసి, యీ టౌన్ ప్రాంతానికి నీటిసరఫరాచేసి, యీ టౌన్ ప్రాంతంలోని రైతులకు నీరుయివ్వాలని, రెండేండ్లలో two summers లో యీ కార్యక్రమం పూర్తి చేయాలని, యెంతమందో engineers ను పెట్టి, ఆ కార్యక్రమానికి పూనుకొంటున్నాం ఇది కాదని యెవరైనా అంటారేమో, యీ జిల్లా వారి నేహేయచూడమని అడుగుతున్నాను. Communist Party అవసరం లేదు. అక్కడ ప్రభుత్వపక్షంగా కాం గెను పక్షమో, ఆంధ్ర ప్రజాపార్టీ పక్షమో అవసరంలేదు. స్వతంత్రులను పొమ్మనమని చెబుతున్నాను. కర్నూలు జిల్లాలోని కార్యక్రమం వున్నది. కడప జిల్లాలో వున్నది. కడప జిల్లాలో చూచేవుంటారు. ఈ మధ్య మద్రాస్ ముఖ్యమంత్రి గారుకూడా వచ్చారు. మన రాష్ట్రానికి శ్రీ కామరాజు నాడార్ గారు మన ముఖ్యమంత్రి గారిని అడిగి, వారిని ఆహ్వానించాము. Badvel తాలూకాలో యెన్నేండ్లగానో, “సగిలేరు ప్రాజెక్టు, సగిలేరు ప్రాజెక్టు” అని అక్కడి ప్రజానీకం యేడుస్తున్నది. అక్కడ 40 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి, ఆ ప్రాజెక్టు ప్రారంభోత్సవము జరిపి, వెంటనే engineers ను post చేసి, ఆ పనిని జరుపుతున్నాను. పూరికే పునాది రాళ్లను వేయటమేకాదు. దానికి చిదానందంగారు సాక్షి (At this stage the Speaker resumed the Chair)

ఇక ఆదేశాదు. ఆదినారాయణ రెడ్డిగారి తాలూకాలో చూడాలి. ఈ మధ్యనే, కొద్ది రోజులకుముందు 28 వ తేదీనాడు రాయచూరు తాలుకాలో పునాదిపనికి 40 లక్షల రూపాయలు) కంటాదాపు 25 లక్షల రూపా

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

యలు ఖర్చు అయ్యే project కు ప్రారంభోత్సవము జరిచాము శ్రీ ఆది నారాయణరెడ్డిగారు దీనికిసాక్షి వీరంతా కాంగ్రెస్ సభ్యులు గారు. ఈ కార్యక్రమమంతా, యివి కాంగ్రెస్ వాళ్ల కే, congress party చేసుకొంటున్నది కాదు. స్వతంత్రసభ్యులు చెప్పినప్పుడైనా యీ కార్యక్రమం జరుగుతోందని చెప్పినప్పుడైనా మీరు వొప్పుపట్టారా? ఎంతోమంచి పనిచేసినా మీరు వొప్పుకోరు ఇలాంటిపని కాబట్టిన్నీ మీకు ఇలాంటివి కావాలని మీరు యెప్పుడూ అడగరు. ప్రతిపక్షాలు ఇలాంటివి కావాలనే కాదు. వారు కోరేది అల్లరికావాలి, అలజడి కావాలి, రక్తపాతం కావాలి, నర్తానికి వర్తానికి యుద్ధంకావాలి, దేశంలో అలజడి కావాలి, గౌరవంగా బ్రతకడానికి యెవరికీ వీలులేకుండా వుంటే పరిస్థితులు కావాలి దానిని మమ్ములను బలపర్చు మంటారు. దానినే యిక ఈ పార్టీల వారిని బలపర్చుమంటారు. అలాంటి అరాచకాన్ని K. L. P. and P. S. P. (పార్టీల) వారిని బలపర్చు మంటారు. నేను K. L. P. & P. S. P. మిత్రులకు ఒక్కటే చెబుతున్నాను. మీ పార్టీలు యీ నాడు వుపయోగపడుతాయి వాళ్ళకు. ఏ దేశ చరిత్ర అయినా చూచుకోండి మీరు హంగెరి, ఆస్ట్రీయా, బల్గేరియా, రుమేనియా దేశాల చరిత్రలను అన్నిటినీ తీయండి ఈ నాడు Communist party తప్ప యితర పార్టీలు, ఆ రాజ్యాలలో వున్న పార్టీలు మచ్చుకు మందుకు యేమైనా sample కు వున్నాయా? అని నేను అడుగుతున్నాను. కండ్లు విప్పకొని చూడండి. జాగ్రత్తగా మేము చిన్నపార్టీలు (Interruption) మొన్ననే శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ రెడ్డిగారు China నుంచి వచ్చారండి, నెహ్రూగారితో (Interruption) (Addressing Sri T. L. Reddi A,B,C,D లు రావు. ఏదోమాట్లాడుతాడు.) వూరికే చైనాలో వున్నాయంటాడు. నాకూ తెలుసు China సంగతి China సంగతినేనూ చదువుకొన్నాను. అంతవరకు. ఏమైనా మచ్చుకు వున్నాయా! అని అడుగుతున్నాను ఎన్నో యితర దేశాలు నలిగిపోయాయి. ఇలాంటి పార్టీలు అన్నీ యీ నాడుకూడ మీరూ వుపయోగపడతారు. మమ్ములను వుపయోగించుకొంటున్నారు. ఈనాడు కొంతమంది రాజకీయపార్టీల వారిని jail లో పెట్టారని, కాంగ్రెస్ వాళ్లు వాళ్ళను హింసపెట్టారని శ్రీ విశ్వనాథంగారిని యింతవరకు నిందించారు. రేపు యీలాంటి కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వములో మీ వాళ్ళను jail లో పెట్టకుండా వుంటారని అనుకొన్నారా? అట్లు జరుగుతుంది,



[Sri T. Nagi Reddi]

[6th November 1954]

లచ్చన్నగారు యింతగంభీరోపన్యాసాలు కమ్యూనిస్టు రాజ్యాలలో చేయడానికి వీలు అవుతుందా? అని అడుగుతున్నాను. (Loud cheers and applause.)

Sri G. Latchanna :—Chow-en-lai రాజ్యంలో జవహర్ లాల్ చేయవచ్చు. (Hear, Hear.)

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :— నాకు Chow-en-lai కాదు. కమ్యూనిష్టులు యేమిచెప్పారో నాకు తెలుసు. Congress Working Committee సభ్యుడుగా, వారిమధ్య జరిగిన ప్రతి కార్యక్రమము నాకు తెలుసును. మిమ్ములనుగురించి యెంత సదభిప్రాయము వున్నదో నేను చెబుతాను యిక్కడ. కాని నాకు చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. Higher level లో జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి నేను చెప్పను యిక్కడ. నేను రహస్యంగానే (Interruption—చెప్పిచూడండి) కావాలంటే! చెబుతాను నోటితో చెబుతాను, కావాలంటే, నేను అది చెబుతాను. నేను విజయనగరం రాజాగారికి యీ ప్రమాద పరిస్థితులను కల్పించవద్దని చెప్పాను. మాకుగాను కాదు ఈనాడు శ్రీ సంజీవ రెడ్డి మంత్రి గావచ్చు. రేపు యింకొకరు రావచ్చు. కాని, దేశాన్ని అప్పజెప్పినతరువాత, మీరూ మేమూ కలసినా, తరువాత కావాలంటే సాధించలేము దేశాన్నిమరి. ఆనాడు, యీ elections లో voting, ballot papers కాదు ఈనాడు యేదో తీర్మానం pass చేస్తూ, వ్యతిరేకిస్తామంటున్నారు. ఆనాడు తీర్మానాలే వుండవు మీ votes యెవ్వరికి కావాలి? ఆనాడు మీ vote కావాలని అడిగే వాడెవ్వడు? Assembly సమావేశం యెక్కడ? ఎన్నికలో యెవరైనా నిలుస్తున్నారా? వారి ప్రయత్నమైన దేశాలలో యెన్నికలు అనేటటువంటివున్నాయా? అవి ధంగా మీరు చదివారా? లేక చూచారా? అని నేను అడుగుతున్నాను వారిని. కాబట్టి, అటువంటి ప్రమాదమైన పరిస్థితులను దేశానికి తెచ్చి చెట్టకండి. తాత్కాలికమైన కోపాలు యేవోవుంటాయి. అంతా ఒక సంఘానికి చేరినవారము. కీచులాటయెందుకు. ఈనాడు యీ వృత్తులను కల్పించడానికి ఈ కార్యక్రమములను యెన్నో జరుపడానికి, నేను యిస్తున్నాను సలహా. శ్రీ వెంకటయ్యగారి సలహాను అంగీకరిస్తాముమేము దానిని బట్టిగా, గట్టిగా, త్వరగా, ఖచ్చితంగా పనిచేస్తాము. వీలై సంతకము. ఈనాటికి యేవో యిస్తామన్నారు, వాటిని సంపాదిస్తాము.

6th November 1954] [The Hon Sri N. Sanjeeva Reddi]

అందువల్ల ఆరకంగా బాగాపనిచేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము అనవసరంగా పేదలను యివ్వేళ్ళ పోలిను వాళ్లు అంతా యేడిపించకుండా వుండేటట్లు కట్టదిట్టంచేస్తాము. అందరమూ కలసి ఇంకేమైనావుంటే ఆలోచిద్దాము. ఆ వెంకటయ్యగారి scheme ఒక్కటే ఆయితే వెంటనే spread కాదు అని మీరు అనవచ్చు దానికిగాను గజానన్ నాయక్ గారు scheme ను, గ్రామాలలో పెద్దలైనవారు గ్రామాలలో పంచాయితీబోర్డు అధ్యక్షులైనటువంటివారు పెద్దలైవరైనా మంత్రోసహకరించేవాళ్ళు వుంటే వారి సహకారముతో వాటిని, కూడా అమలుపరుస్తాం. చేయగలిగిన కార్యక్రమాలు నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమాలు దేశంలో లేకపోలేదు. ఇది... (Interruption).

Sri G. Latchanna :—అమలులో వున్న 12వేల బెల్లం, నీరా సాసైటీల యొక్క ఫలితాలు చేరుతాయండి?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—ఆ ఫలితాలు కలుగుతున్నాయా? అని మనం యిక్కడ వాదించుకొంటూ కూర్చుంటే, యెన్నాళ్ళుమనం యీరకంగా వాదించుకొంటూ ఒకరినొకరు బూతులు తిట్టుకుంటూ కూర్చుంటామో, దేశంయేకార్యక్రమము ప్రారంభించినా, యిలాంటిఫలితాలే కలుగుతాయి అందుచేత మనం అందరమూ కలసి, సంఘవిద్రోహులను యేరిపార వేసి, దేశక్షేమానికి వారిని విడిచి పాటు పడతామో అంటేనే దేశం బాగుపడుతుంది. కనుక తాత్కాలికమైన వృద్ధేకాలకు గురికావద్దని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Sri G. Anjaneyulu :— సంఘానికి విద్రోహంచేసే వాళ్లెవరో చెబుతారాండి?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—అందులో అంజనేయులు గారు వున్నారో? లేదో? తెలియదు. (cheers)

Sri T. Nagi Reddi :—మీరైనా వున్నారో? లేదో? మీకు తెలుసా?

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—ఇది నేను యివ్వగలిగిన సలహా. వెంకటయ్యగారి scheme work చేయడం ఒకటి, ఖచ్చితంగా, త్వరగా ఆ machines యేవో తెచ్చుకోవడం ఒకటి, వీటికి యెన్ని అక్షుల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నది.

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

లక్షలనుండి పేదవారికి పని కల్పించడానికి యిది పునయోగపడితే, పది లక్షలరూపాయలను ఖర్చుపెట్టడం మహా బహుమతిగా మైనవిషయం అయింది. కాదు. యెంతో పెద్ద ఖర్చు కాదు రాష్ట్రానికి. ఇది అంతా వారిపై నపడకుండా వుండేటట్లు తరువాత, యీ పోలీసువాళ్లు జులుం వారిపై పడకుండా వుండేటట్లు, నేను ప్రభుత్వం కూడా తోడ్పడడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. పంచాయితీబోర్డు అధ్యక్షులు యెవరైనా గ్రామాలలో భారాన్ని అంతా తమ తలపై వేసుకొంటామంటే యే పంచాయితీబోర్డు అధ్యక్షుడైనా యే గ్రామ పెద్దమనుష్యుడైనా సహకరిస్తామని చెబుతే, వారి సహకారం మేము స్వీకరిస్తాము. అలాటిది కాదని మనం అనవసరంలేదు. వారి సహకారాన్ని కూడా స్వీకరిస్తాము. ఇలాంటి కార్యక్రమము అంతా చేయవలసివది. యికా యెంతో వున్నది నేను Prohibition మంత్రిగా వున్నరోజులలో చెప్పాను. ఆనాడే నాకు తెలుసు. ప్రతిదివమూ permits కొరకు నావద్దకు files వచ్చేవే. ఎలాంటి యేలాంటి పెద్ద పెద్ద మహారాజులు, వాళ్ళవి, వీళ్ళవి అన్నీ వస్తూండేవి. permits కు రహస్యంగా పేర్లు బయటకు చెబుతే కష్టం. వారంతా కూడా వస్తూవుండిరి. ఎవరైనా medical certificates కు “ఫలానా ఆయనకు జబ్బుగావుంది. ఈయన ఆరోగ్యం మధ్యపాన నిషేధంవల్ల నష్టం కనబర్చుతోంది. కాబట్టి, యీయనకు యేదో ఒక certificate యిస్తేనే తప్ప యీయన చచ్చిపోతాడు” అని చెప్పితే certificate యిస్తే ఆయనకు ‘యివ్వడం అనే ఆచారంవుంది, నేను చూచాను. ఈ medical certificate యేలాంటి వాడికైనా యిస్తూన్నారు. 14 సం॥ముల కుర్రవాడు కూడా పోయి 41 సం॥ల వయస్సు అని వ్రాయించుకొని రావచ్చు దానికి వున్న fees యిస్తే తాలూకాలో certificate తెచ్చుకోవచ్చు. ఆ certificate వారు యిచ్చే fees ను బట్టి వుంటుంది. ఆ fees యెవరిస్తే వారికి వ్రాస్తాడు డాక్టరు. ఈ certificate అవసరమా? అనవసరమా అని తెలిసి కోవడం సాధ్యం కాదు. అది సాధ్యం కాదని సంగతి ఈ విషయం ఆనాడే గ్రహించాను. ఒక పెద్ద మహారాజులుంగారు నాదగ్గరకు ఒక తూరివచ్చారు. ఆయన application నేను reject చేశాను. ఆయన medical certificate లో “He is habituated to western life” అని అన్నారు. నేను Reject చేశాను. తరువాత, నేను Ooty కి పోయివుంటే, ఆయన అక్కడికి వచ్చారు. “పొరపాటున వ్రాశారండి డాక్టరు ఇచ్చే fees తక్కువగా యిచ్చుకొన్నారు. కాని యికా fees యిచ్చి మరొక

6th November 1954] [The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi]

doctor దగ్గరనుంచి తీసుకువస్తాను. మరొకలాగున వ్రాయవలసిన పద్ధతిలో certificate తెచ్చుకొంటాను" అని అన్నారు పేరువిధంగా తెచ్చుకొంటానన్నారు ఇది అంతా ఒక ఫార్మ్ అని నాకు తెలుసు. ఆనాడు దీనిని Cabinet ముందుకు తీసుకుపోయాను ఏదైనా, Cabinet వ్రాసివుండింది నేను చెప్పటంలేదు, reject చేయబడింది కాబట్టి. ఆనాడు నేను Juniourmost Minister of the Cabinet. 10-వ వాడినో, 11-వ వాడినో నాకు తెలియదు శ్రీ షరిమేశ్వరన్ 10-వ వాడో, లేక నేను 10-వ వాడినో నాకు తెలియదు, వున్న 10మంది Ministers లోనూ కాబట్టి ఆనాడు యిచ్చినటువంటి సలహా నేను నేను చెప్పాను. ఇప్పుడు permits కు యెంతో డబ్బు పెట్టారు రెండింతలు మూడింతలు చేయండి ప్రభుత్వానికి డబ్బువస్తుంది. (మనం వారికి) గౌరవంగా వున్నవాళ్ళు వాళ్లచుట్టూ వీళ్లచుట్టూ తిరిగి, పదిరూపాయలో, పాతిక రూపాయలో యిచ్చి certificates యిది అంతా వ్రాయించుకొనే కష్టం అంతా యెందుకు? ఆకష్టం అంతా తప్పిపోతుందని ఆనాడే నేను సలహా యిచ్చాను. ఆనాడు యేదో కొత్తగా చెబుతున్న రహస్యంకాదు. యిది ఆనాటి records యెవరైనా తీసి చూడగలుగే అవిధంగా ఆ records లో వుంటుంది. ఆ సలహానే యీనాడు ఆచరణలో పెట్టించడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. ఏమిటి యీ farce (అని అడుగుతున్నాను) తాగ గల్గినవారిని economical గా రు 50, 60 లు ఖర్చుపెట్టగల్గిన వారిని ఖర్చుపెట్ట నివ్వండి.

కాబట్టి ఆనాడు నేనిచ్చిన సలహాలను చెప్పిన ఇప్పుడు ఈపర్సెంటుకు డబ్బుపెట్టారు. రెండు అంతలు, మూడు అంతలు చేయండి, ప్రభుత్వానికి కాస్తో కూస్తో డబ్బువస్తున్నది. మనము వారికికూడా గౌరవముగా వున్న వాళ్ళు అయితే వాళ్ళకుచూపి, వీళ్ళకుచూపి, 5, 10, 25 రూ॥లు యిచ్చి సర్టిఫికేట్లు వ్రాయించుకొన్న కష్టముకూడా తప్పిపోతుందన్నారు. ఆనాడే నేను సలహాయిచ్చాను, నేనీనాడు కొత్తగా చెబుతున్న సలహాకాదు. ఆనాడు రికార్డు ఎవరు అయినా తీసి చూపగలిగితే ఇది ఆరికార్డులో వుంటుంది. ఆసలహాను ఈనాడు పాటించడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. ఏమిటి ఈఫార్సు, డబ్బుకల్గినవాళ్ళు యకనమిక్ గా 50, 60 రూ॥లు ఖర్చుపెట్ట కలిగినవాళ్ళు ఖర్చుపెడతారు. ఈసర్టిఫికేట్లులాంటి, అన్ని ఫార్మల్లే. ఈ ప్రొహిబిషను act లో అలాంటిది ఏమైనా loop holes వుంటే వాళ్ళను తీసివేస్తారు. అటువలె ఈ ప్రొహిబిషనును బాగా

[The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi] [6th November 1954]

అమలు జరుపుతాము ఈ దుర్మార్గులుగా, లంచగొండులుగా వున్న వాళ్ళను తీసివేస్తాము. ఈ పంచాయితీల పెద్దమనుష్యుల ఇలాంటివాళ్ళని సహకారానికి తీసుకుంటాము. వెంకటయ్యగారు చెప్పిన స్కీమును అమలు జరుపుతాము. ఈ స్కీమును రెండేళ్ళపాటు అమలు జరిపి fail (పైలు) అయిందా సక్సీసు అయిందా, ఎన్నిటన్నుల సుగరును మనము పండించినాము, ఎన్నిటన్నుల సుగరును ఇతర దేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకున్నాము అని చూచుకొందాము. ఇదైనా ఏమాత్రము చూచుకోడానికి వూపిరి ఆడనిస్తారా అంటే వచ్చినరోజు మొదలుకొని ఒకటే పోరు వూపిరి ఆడకుండా (నవ్వులు) ఈ ఎవరికేమంకీపోరు పోని మీరైనా బాగుపడ్డారా? ఇంత పోరుపెట్టినా ప్రభుత్వానికి ఏమైన లోపము జరిగిందా? నరశింహారావుగారు వున్నారు ఆయన ప్రకాశంగారిపై నాకుబాగా గౌరవముఅని, కాని సంజీవరెడ్డిగారిపైన అంత కోపము లేదనిఅన్నారు. ఆయనకు ఇంకా ఎవరో బయటవున్నారట. ఆ వెంకట్రావుగారి పేరుఎందుకు. ఆయన చచ్చిబ్రతికి వచ్చాడు. బ్రతుకు తాడని అనుకోలేదు. మూడు నెలలు నాగపూరు అస్పత్రీలో వుండి ఎట్లునో వూపిరితో బయటపడ్డాడు. బ్రతికామురా దేముడాలంటూ నలుగురిని చూచిపోవడానికి యిక్కడకువచ్చి అప్పుడేవెళ్లిపోయాడు పాపము. ఆయన రాజకీయాలు యింకా చర్చించెస్థితిలోవున్నాడా? ఆయన చెబితే వినేవారు ఎవరు. ఆయనవున్నారు యిక్కడ ఈసమావేశంలో మంచలలో వుండే ఏడాక్టర్లచేతనో, నీవంటివాళ్లచేతను చెప్పి స్టేటుమెంటులు వ్రాయించియివ్వడానికి వీలుంది. అపోజిషను పార్టీవారు ఎవరయినా దొంగిలెప్పుడు ఒక్క స్టేటుమెంటులు యివ్వడములేదు. ఆయన ఏదో 3 4 నెలల తర్వాత వ్రాణాంతో బయటపడ్డాడు. అంతే ఆయనకు సంతోషం. అయినప్పుడు కొంచెం కదలి స్వయంగానడచిపోతే పడుతాడు యిలాటిస్థితిలో వున్నాడు వెచ్చిప్రకారం గారిని మార్చి నన్ను మార్చి, విశ్వనాథంగారిని మార్చి ప్రభుత్వాన్ని మారుస్తున్నారు అని మీరంతా అంటే మీరు ఏమీ అమాయకులకాదు ఎందుకొ అని అన్నారు ఏప్రద్యే శ్యముతో అన్నారో నాకుయింకా బోధపడ్డములేదు. నేను అమాయకుణ్ణి కాట్టి బోధపడ లేదు. మీరు ఎందుకుఅన్నారు అని గోపాలరెడ్డిగారు

Sri N. V. L. Narasimha Rao:—On a Point of order, Sir, అంటున్నారు ప్రజలు అంటున్నారు. నాకు ఇక్కడకు

6th November 1954] [The Hon. Sri N Sanjeeva Reddi]

వచ్చిన తరువాత చాలామంది ప్రజానీకము అంటే ఏమిటో తెలుసుకొన్నాను ఆ ప్రజానీకం అంటున్నారు (నవ్వులు).

**The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi :—**అదేమో మరదప్పము. మరే ప్రజానీకం సావాసంలోవున్నారు. ఇప్పుడు తప్పదారిలో వున్నారండి ఇటువైపునుంచి నిడమైన ప్రజానీకము. (నవ్వులు) మీ శ్రేయస్సునుకోరే ప్రజానీకము ఇటు ప్రక్కవుంది మీరే ప్రజానీకము శ్రేయస్సును కోరుతున్నప్పుడు ఆ ప్రజానికాన్ని రక్షించేనాయకుడు, అందరికినాయకుడు ప్రజానీకానికి. 'మీకు, నాకుకూడా పంతులు గారు యిక్కడవున్నారు. మర్చిపోతున్నారు. మధ్యపడిపోతున్నారు. ఎక్కడికో పోతున్నారు మీరు దారితప్పిపోకండి అవిప్లాస్టు న్నాను. ఎవరైనాసరే మంచిపలహా చెబితే స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఏదోచేయాలి, దుమ్మెత్తిపోయాలి అని మా తము తిడుతుంటే దానికి సమాధానము చెప్పలేను నాకు వ్యక్తిగతంగా కొంచెము అహంభావము అధికారంలోవున్నప్పుడు పుండాలను కుంటున్నాను నేను. నీరు కొండరామారావుగారుకూడా ఒకపర్యాయము అధికారంలోనికి వస్తే అహంభావము ఎంత అవసరమో వారికి తెలుస్తుంది. (నవ్వులు) అహంభావములేకపోతే కొద్దిగా ప్రతివారువచ్చి జుట్టుపట్టుకొని లాగి ఈ సబిక్ స్పెక్టరును యిక్కడకు మార్పు, ఈ D. S. P. ని అక్కడకు మార్పు అని అందరూ ఎన్నోయిబ్బందులు పెడతారో వారికి తెలుస్తుంది కొంచెము అహంభావము ఎందుకోనాకు ఇంటరెస్టులోలేదో కాదో, ఇది సువ్యవహారమని పొరపాలు. నేను ఇది చేయను అని చెప్పగలను. అదిలేకపోతే రాజ్యంపాడే పోతుంది. అది చెప్పగలరా మంత్రి వుంటాడా లేదా వ్రాడిపోతుంది. అదికావాలి. నేను ఒకతూరి మంత్రి అయినప్పటికీ అనుభవమునుబట్టి దీనిని యిక్కడ చెబుతున్నాను.

**Sri N. V. Rama Rao :—**నేనేదో మంత్రులకువున్న రీతి, తప్పులు చెయ్యడము అహంభావము అని నేను ఎప్పుడు అనలేదు. కాకపోతే సోదర సభ్యులు మాట్లాడేటప్పుడు కాస్త నిరసనగా, చులకనగా మాట్లాడే విధి మంత్రిగ వున్నవాడు కాస్త నిదానంగా మాట్లాడాలి. సమాన భావంతో వుండాలి. వుదారంగా వుండాలి. అందులో ఉపముఖ్యమంత్రి కేవలం యింకా వుదారంగా వుండాలని నేను అన్నాను కాని...

[6th November 1954]

The Hon. Sri N. Sanjeeva Reddi:—చాలా సంతోషం. నీరు కొండ రామారావుగారు చెప్పింది ఎప్పుడూ కొంచెము అహంభావము వుండాలనివారు వొప్పకుంటే తిన్ బోర్డరు అది ఎక్కడో అహంభావము ఎక్కువ ఎక్కడ అవసరము అనేది కొంచెము ఇంకా కొంచెము అనుభవము అయితే నాకు బాగా తెలుస్తుంది అంతే రీవి లేకపోవడంవల్ల చేసిన పొరపాట్లు ఇంతేబాగా జ్ఞాపకం వున్నాయి. 1945, 49 50 సంవత్సరములో 5 యేళ్ళు ఆరు యేళ్ళుగా మంత్రిగా వున్నప్పుడు ఇది లేకుండా మనము అధరము ఒకటే కదా అని యెక్కడకు అయినా రావచ్చును అనుభవముపైన ఎప్పుడు కొంచెము అహంభావము లేకపోయిన కావాలని కొంచెము అలవర్చుకుంటున్నాను. నేకక్షేమదృష్ట్యా అంతేకాని యింకొరకంగా కాదు. ఇది అహంభావము అనికాదు. ఇక్కడ ఇబ్బందులు ఇంకా కొంచెము యెక్కడ యేమైనా చేయాలని పనిచేస్తాము అని చెబుతారు. ఈ అహంభావము అంతా తరుచు చేస్తున్నవే. అంతా వ్యక్తిగతంగా మిమ్ములను ఎవరు అయినా ఎప్పుడు అయినా, ఏమైనా అని అంటున్నాను అనుకొంటాను, అనివుంటే క్షమించమని చెబుతున్నాను. నీరాస్తీమును జయప్రదంగాచేయడము ఈ పాలసీ ఎంతో దుర్మార్గంగా, ఆ నీరా చేసినవాళ్ళను గాని త్రాగుతున్నవాళ్ళను గాని నిరసించకుండా చూడ్డము పంచాయితీలద్వారా దానిని జయప్రదంగా సాగించడానికి చూడ్డము ఈ మెడికలు సర్టిఫికేట్లు ఇలాంటి హింసలు లేకుండా యింకా 50 వేల రూ॥లు డబ్బు ప్రభుత్వానికి యింకా ఎక్కువడబ్బు సంపాదించుకొనే ప్రజలకు వుపయోగించేట్లు ఈ కరప్షను తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేయడము అనికూడా మనము సాధించాలి. మనము సాధించడానికి త్వరగా సాధించడానికి మీ అందరి సహకారం వుంటే త్వరలో సాధ్యమవుతుంది అని నేనుచెబుతున్నాను. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానం వచ్చింది. కాబట్టి సంతోషకరమైన విషయము ఏమిటంటే ప్రభుత్వం ఈ అసెంబ్లీ యొక్క రిజల్యూషను త్రోసివేసిందని లేక సంజీవరెడ్డికి అహంకారము అనో, కోటిరెడ్డికి ఇంకా ఏమో అనో ఇంతవరకు చెప్పారుగాని నాకు ఒక సంతోషకారణమైనటువంటిది ఏమిటంటే ఈనాడు మంత్రిగా లేకుండా దిగిపోయినా ఇప్పటికీ ఈరకంగా చేయించి ద్రోహములు చేసారని చెప్పి వంతుకు నేను అందరిని అభినందిస్తూ, హర్షిస్తూ, ఆనందిస్తూ ఇంతటితో నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

6th November 1954]

Sri N. Sankara Reddi:—అధ్యక్షా వెంకటయ్యగారు చెప్పిన స్కిము చాలా up to rule స్కిము అని పేర్లో ఇదివరకు బహుశ సంజీవరెడ్డి చూచియే వుండవచ్చును

Mr. Speaker :—What is it the hon. Member is saying. I am not able to hear Further the discussion is closed because the Leader of the House has already replied.

Sri N. Sankara Reddi.—I am not going to make a speech. I want to make a statement.

Mr. Speaker :—No statement is necessary now. The discussion is closed and we are going to the next step.

Sri N. Sankara Reddi :—It is all right, if you don't allow.

Mr. Speaker :—The question is :

“That this Assembly expresses its want of confidence in the Ministry, for they have failed to respect and implement the recommendations of Ramamurthy Committee as decided by the Assembly on 27th May, 1954 ”

The Motion was declared lost. A poll was demanded.

Sri G. Latchanna :— అధ్యక్షా, ' ఛేంబరు తాబాకు గేటు close చేయిస్తే బాగుంటుంది



The House divided thus :

Ayes

1. Sri N. Sankara Reddi
2. „ A. Venkatasubramaniam
3. „ B. Ramakrishna Reddi
4. „ K. Bapanna Dora
5. „ P. Suryachandra Rao
6. „ P. V. R. Gajapathi Raju
7. „ C. V. K. Rao
8. „ K. V. S. Padmanabha Raju
9. „ R. Siddanna Gowd
10. „ M. Subba Reddi
11. „ M. Venkatasubba Reddi
12. „ N. V. L. Narasimha Rao
13. „ G. Suryanarayana
14. „ K. Venkata Shetty
15. „ S. Vemiah
16. „ G. Yellamanda Reddi
17. „ K. Krishna Rao
18. „ Vavilala Gopalakrishnayya
19. „ G. Latchanna
20. „ Saka Venkata Rao
21. „ T. Lakshminarayana Reddi
22. „ G. C. Kondayya
23. „ N. V. Rama Rao
24. „ K. Subba Reddi
25. „ M. Bapiah Chowdary
26. „ B. Gangayya Naidu
27. „ P. Pundarikakshacharyulu
28. „ K. Malakondayya
29. „ K. Pattabhi Ramiah
30. „ P. Bapu Naidu
31. „ D. Lakshmayya
32. „ K. Appala Naidu
33. „ Kavali Narayana
34. „ M. Pentanna Naidu
35. „ M. Hanumantha Rao
36. „ K. Venkaiah
37. „ C. Pulla Reddi
38. „ G. Bapanayya
39. „ K. Rajagopala Rao

6th November 1954]

40. „ K. Govinda Rao
41. „ Prabhakara Chowdary
42. „ D. Seetharamiah
43. „ T. Potha Raju
44. „ P. Venkatasiviah
45. „ P. Narasimha Reddi
46. „ N. Sivarami Reddi
47. „ B. Sankarayya
48. „ G. Rama Rao
49. „ P. S. Ramachandra Rao
50. „ B. Lakshminarasu Raju
51. „ P. Rama Rao
52. „ G. Anjaneyulu
53. „ G. Joseph
54. „ M. Narayanasamy
55. „ K. Ranga Rao
56. „ P. Syamasundara Rao
57. „ M. Kune Rao
58. „ G. Nageswara Rao
59. „ M. Lakshmanasamy
60. „ T. Nagi Reddi
61. „ P. Venkateswarlu
62. „ M. Veerabhadram
63. „ G. Satyanarayana
64. „ V. Sri Krishna
65. „ Chandra Ramalingaiah
66. „ A. Venkatrama Raju
67. „ V. Kama Rao
68. „ S. Kasi Reddy
69. „ R. Venkatajagga Rao

Noes.

1. The Hon. Sri T. Prakasam
2. „ Sri N. Sanjeeva Reddi
3. „ Sri K. Koti Reddi
4. „ Sri T. Viswanatham
5. „ Sri D. Sanjivayya
6. „ Sri S. B. P. Pattabhirama Rao
7. „ Sri P. Thimmma Reddi
8. Sri P. Ranga Reddi
9. „ M. Nageswara Rao
10. Srimathi Thamma Kotamma Reddi

[6th November 1954]

11. Sri Raju V. V. Krishnam Raja Bahadur
12. „ K. Adikesavulu Naidu
13. „ D. Ramabrahmam
14. „ R. B. V. Sudarsana Varma
15. „ M. Doraikannu
16. „ T. N. Venkatasubba Reddi
17. „ L. Lakshmana Das
18. „ K. V. Vema Reddi
19. „ B. Krishnamurthy Rao
20. „ K. Varadachari
21. „ V. C. Chudamani Deo
22. „ P. Sangam Naidu
23. „ H. Ramalinga Reddi
24. „ P. Satyanarayana Reddi
25. „ G. Nagabhushanam
26. „ H. Satyanarayana Dora
27. „ T. C. Atchannaaidu
28. „ K. Suryanarayana
29. „ K. Shanmugam
30. „ D. Narayana Raju
31. „ P. Gunnayya
32. „ P. Venkatasubbayya
33. „ Thota Ramaswamy
34. „ G. Sivasankara Reddi
35. „ S. Narayanappa
36. „ M. Appa Rao
37. „ N. Ramabhadra Raju
38. „ K. Balanarayana Reddi
39. „ A. Venkatramiah
40. „ Ch. S. R. V. P. Murthy Raju
41. „ Srungaram
42. „ P. Venkataswami Reddi
43. „ T. Mallayya
44. „ M. Rajeswara Rao
45. „ Y. V. Krishna Rao
46. „ P. Gopalakrishna Reddi
47. „ K. Chenchurama Naidu
48. „ D. Dasaratharamaiah
49. „ Asi Neeladrirao Reddi
50. „ K. Santhappa
51. „ Ch. Indrayya
52. „ K. Venkatanarayana Dora
53. „ R. Lakshminarasimham Dora

6th November 1954]

- 54. „ Y. Audinarayana Reddi
- 55. „ K. V. Ramesam
- 56. „ K. Veeranna Padal
- 57. „ C. Subbarayudu
- 58. „ P. Kotaiah
- 59. „ Raja Sagi Suryanarayana Raju
- 60. „ K. Ramaiah
- 61. „ D. Basivi Reddi
- 62. „ K. Ramamurthy
- 63. „ Bhojja Appala Swamy
- 64. „ K. Srinivasulu
- 65. „ K. Ramiah Chowdary
- 66. „ P. Chinnamma Reddi
- 67. „ Sri B. Subba Raju
- 68. „ N. Venkatayya

Neutral: Sri V. Chidanandam.

Ayes: 69, Noes: 68, Neutral: 1

Mr. Speaker :—The Motion is carried. I adjourn the House Sine Die.







